

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

ภาพลักษณ์สตรีที่ปรากฏในสุภาษิตเกาหลี

Image of Women on Korean Proverbs

สุนทรี ลาภรุ่งเรือง

- 8 ส.ค. 2556

Aa 009 4679

316580
55136

เริ่มบริการ

14 ส.ย. 2556

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2554
มหาวิทยาลัยบูรพา

อภิรักษ์นทนาการ

หัวข้อวิจัย	ภาพลักษณ์สตรีที่ปรากฏในสุภาชิตเกาหลี่
ชื่อผู้วิจัย	ดร.สุนทรี ลาภรุ่งเรือง
สถาบัน	มหาวิทยาลัยบูรพา
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ปรากฏในสุภาชิต ผลการวิจัยพบว่าภาพลักษณ์ของผู้หญิงเกาหลี่สามารถแบ่งออกเป็นภาพลักษณ์ทางด้านพฤติกรรมและอุปนิสัย และภาพลักษณ์ทางด้านบทบาทหน้าที่ของผู้หญิง

ภาพลักษณ์ด้านพฤติกรรมและอุปนิสัยพบว่าชาวเกาหลี่มีภาพลักษณ์ต่อผู้หญิงว่า ผู้หญิงต้องสวย ผู้หญิงพูดมาก ผู้หญิงนำความโชคร้ายมาให้ ผู้หญิงเปี่ยมด้วยความอิจฉาริษยา และผู้หญิงเป็นผู้ที่โลเล ใจแคบ โหดร้าย ส่วนภาพลักษณ์ด้านบทบาทและหน้าที่ของผู้หญิงพบว่า ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอช่วยเหลือพึ่งพาตนเองไม่ได้ ผู้หญิงเป็นเป้าของการทารุณกรรมทางเพศ ผู้หญิงต้องย้ายไปอยู่บ้านสามี ผู้หญิงต้องให้กำเนิดบุตรชาย และผู้หญิงมีความสำคัญต่อความเจริญของสามี

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดต่อภาพลักษณ์ผู้หญิงเกาหลี่นั้น ผู้วิจัยพบว่าเกิดจากแนวความคิดสังคมนิตาธิปไตยที่ให้ความสำคัญกับผู้ชายเป็นใหญ่ แนวความคิดบุตรชายนิยม หลักโหวท3 ความดี4 แนวความคิดเรื่องความผิดเจ็ดประการ และตำราสอนกุลธิดาที่ชาวเกาหลี่ใช้อบรมสั่งสอนลูกสาว

คำสำคัญ   ภาพลักษณ์   สตรี   สุภาชิตเกาหลี่

Research Title	Image of Women on Korean Proverbs
Researcher	Soontaree Larprungrueng Ph.D.
Institute	Burapha University
Academic Year	2011

Abstract

The purpose of this study is to analyze the image of woman on Korean Proverbs. The results show that the image of Korean women can be divided into 1) the behavior and character and 2) the role of women.

The image of Korean women on behavior and character, found that Women must be beautiful. Women talk a lot. Women bring bad luck. Women filled with jealousy. And women are fickle minded and cruel. The image of Korean women on role and functions are Women are the weaker sex. Women dependent on men. Women are the targets of sexual abuse. Women have to move into her husband's house. Woman gives birth to son. And women are vital to the prosperity of their husbands.

The factors that contribute to the images of Korean women are 1) the concept of patriarchal society to focus on the first son. 2) Son Preference. 3) Three Obedience and Four Virtues 4) Seven Deadly Sins and 5) Teaching for Girls

Keywords: Image Women Korean Proverbs

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	i
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ii
สารบัญ	iii
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
วิธีการดำเนินการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของสุภาชิต	5
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสุภาชิตไทยและเกาหลี ที่มาของสุภาชิต	7
คุณค่าของสุภาชิต	10
คุณค่าของสุภาชิต	11
3 ผู้หญิงที่ปรากฏในสุภาชิตเกาหลี	
ลักษณะทางภาษาของสุภาชิตเกาหลี	14
กลวิธีของการเลือกคำ	14
กลวิธีของการใช้รูปแบบความหมาย	15
ผู้หญิงตามแต่ละสถานภาพทางสังคม	16
ผู้หญิงทั่วไป	17
ลูกสาว	21
ลูกสะใภ้	23
ภรรยาหลวง ภรรยาหน้า	24

แม่	26
แม่สามี	26
แม่หม้าย	28
4 ภาพลักษณ์ของสตรีที่ปรากฏในสุภาษิตเกาหลี	
วิถีชีวิตผู้หญิงในอดีต	31
กิจวัตรประจำวัน	32
ภาพลักษณ์ด้านพฤติกรรมและอุปนิสัย	34
ภาพลักษณ์ด้านบทบาทและหน้าที่	40
5 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ของผู้หญิงเกาหลี	
สังคมปิตาธิปไตย	46
แนวความคิดบุตรชายนิยม	46
หลักโอราท 3 ความดี 4	48
ความผิดเจ็ดประการ	49
ตำราสอนกุลธิดา	49
6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	51
สรุปผลการวิจัย	51
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	57

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ภาษาเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความคิด ความต้องการ และเพื่อบอกเล่าไต่ถามความรู้สึก ภาษานอกจากจะเป็นเครื่องสื่อสารเพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์แล้ว ภาษายังเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรม อารยธรรม และแสดงถึงเอกลักษณ์ของคนในชนชาตินั้นๆอีกด้วย เพราะภาษาของแต่ละท้องถิ่นที่ใช้สืบทอดถ่ายทอดกันมานั้นจะผูกพันกับสังคมของผู้ใช้ภาษาอย่างใกล้ชิด คำศัพท์ที่มีในภาษาจะแสดงให้เห็นลักษณะความเป็นอยู่ อาหารการกิน ความเชื่อ ทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ ของสังคมนั้น ภาษาจึงเป็นเสมือนหลักฐานแสดงอารยธรรมต่าง ๆ ของสังคมที่แสดงภาพสะท้อนความเจริญทางสังคมและวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน

สุภาษิตถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมด้านภาษาอย่างหนึ่งที่บรรพบุรุษได้สร้างขึ้นไว้เพื่อสอนลูกหลานให้มีสติ เกิดความรอบคอบไม่ตั้งอยู่ในความประมาทในการดำรงชีพ การศึกษาสุภาษิตซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญทางวัฒนธรรมเป็นอย่างดีไม่แพ้การศึกษาจากหลักฐานอื่นๆ จะทำให้เกิดความเข้าใจในวิถีชีวิต แนวคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมของชนชาตินั้นๆ และส่งผลต่อความเข้าใจอันดีระหว่างชนชาติ การศึกษาสุภาษิตนอกจากจะเป็นการศึกษาภาษาของชาตินั้นๆแล้ว ยังถือเป็นการศึกษาความคิดที่หล่อหลอมอยู่ในภาษานั้นด้วย

ในการเรียนการสอนภาษาเกาหลีในประเทศไทยในระดับอุดมศึกษานั้น ได้มีการอ้างอิงและนำสุภาษิตเกาหลีไปใช้ในการสอน ซึ่งสุภาษิตได้สะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์ในแง่มุมต่างๆทางสังคม จากประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่า มีสุภาษิตเกาหลีจำนวนมากที่มักกล่าวถึงผู้หญิงในด้านลบ ซึ่งบางครั้งก่อให้เกิดความสงสัยแก่ผู้ศึกษาภาษาเกาหลีหรือเกาหลีศึกษาว่าสุภาษิตนั้นมีความหมายเช่นไร และเพราะเหตุใดจึงเกิดภาพลักษณ์เช่นในสุภาษิตนั้น ตัวอย่างเช่น

딸이 셋이면 문을 열어 놓고 잔다

หากมีลูกสาวสามคน นอนเปิดประตูบ้านไว้ได้

สุภาษิตนี้สะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ของชาวเกาหลีว่าการมีลูกสาวมากนั้น ถือเป็นเรื่องสูญเสียทรัพย์สิน เป็นการแสดงว่ามีค่าใช้จ่ายมาก โดยเฉพาะเมื่อลูกสาวต้องแต่งงาน บ้านผู้หญิงจำเป็นต้องเตรียมของแต่งงานเพื่อเป็นของกำนัลแก่ญาติพี่น้องเจ้าบ่าวซึ่งใช้เงินจำนวนมาก ดังนั้นการมีลูกสาวถึง

สามคน ก็เป็นเหตุให้ทรัพย์สินในบ้านผู้หญิงร่อยหรอ หรือหมดไปได้ ดังนั้นแม้ว่าจะนอนเปิดประตูบ้านไว้ ก็ไม่ต้องกลัวขโมย เพราะไม่มีทรัพย์สินเหลือให้ขโมยได้อีก

여자가 셋이 모이면 접시가 깨진다

หากผู้หญิงสามคนมารวมกัน แม้แต่จานก็แตกได้

สุภาษิตนี้สะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ของชาวเกาหลีที่มีต่อผู้หญิงว่าเป็นคนที่พุดมาก แม้มีเพียงแค่นี้ก็ไม่คนมาอยู่รวมกันก็อาจก่อเรื่องได้

남자는 하늘이고 여자는 땅이다

ผู้ชายคือฟ้า ผู้หญิงคือดิน

สุภาษิตนี้สะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ของชาวเกาหลีต่อภาพลักษณ์ของหญิงและชายว่าในสังคมเกาหลีนั้นให้ความสำคัญยกย่องในบุรุษเพศมากกว่าสตรีเพศ อันเนื่องมาจากคำสอนในลัทธิขงจื้อ ผู้ชายคือผู้นำในครอบครัวและสังคม ในขณะที่ผู้หญิงเป็นได้แค่เพียงผู้ตามเท่านั้น ไม่มีสิทธิเสรีและได้รับการยอมรับจากสังคม

ตัวอย่างสุภาษิตดังที่ได้กล่าวมานี้ล้วนสะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์ทางสังคมและมโนทัศน์ของชาวเกาหลีที่มีต่อผู้หญิงได้อย่างชัดเจน ด้วยเหตุผลนี้เองผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีการดำเนินชีวิตของผู้หญิงในอดีต ศึกษาความหมาย และวิเคราะห์ภาพลักษณ์ต่างๆของผู้หญิงเกาหลีที่ปรากฏในสุภาษิตเพื่อรวบรวมองค์ความรู้ไว้เป็นภาษาไทย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาเกาหลีในประเทศไทยและเผยแพร่แก่ผู้สนใจต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาลักษณะและความหมายของสุภาษิตเกาหลีที่เกี่ยวกับผู้หญิง
- 2.2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของผู้หญิงเกาหลีและปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์
- 2.3 เพื่อนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาเกาหลีในประเทศไทย

3. ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะรวบรวมและวิเคราะห์สุภาษิตเกาหลีโดยคัดเลือกเฉพาะสุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงจากเอกสารที่ได้รวบรวมไว้ในปริมาณมากพอที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ และเป็นพจนานุกรมที่ได้รับการยอมรับจากกระทรวงวัฒนธรรมเกาหลี ดังต่อไปนี้

한국 고진 신서 편찬회 1997, 「정선속담풀이사전」 흥신문화사.
 이기문 1962, 「속담사전」, 민중서관.
 최근학 1996, 「한국 속담 사전」 문화출판공사.

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาพลักษณ์ (Image) หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของบุคคลตามความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อองค์การ สถาบัน บุคคล หรือการดำเนินงาน ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจนี้อาจจะเป็นผลมาจาก การได้รับประสบการณ์โดยตรงหรือประสบการณ์ทางอ้อมที่บุคคลนั้นรับรู้มา

ผู้หญิง หมายถึง เพศหญิง, คู่กับบุรุษ

สุภาพชน หมายถึง คำกล่าวที่มีคติควรฟัง มีลักษณะเดียวกับสำนวนและคำพังเพย แต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสั่งสอน เตือนสติให้คิด ไม่มีการเสียดสีหรือติชมอย่างคำพังเพย เป็นถ้อยคำที่แสดงหลักความจริง เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่ว ๆ ไป

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

- 5.1 เก็บรวบรวมและศึกษาสุภาพชนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงจากแหล่งข้อมูลที่ได้ระบุไว้ในขอบเขตของการวิจัย
- 5.2 ศึกษากฎเกณฑ์การวิเคราะห์จากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง
- 5.3 วิเคราะห์ลักษณะทางภาษา และวิเคราะห์ผู้หญิงตามแต่ละสถานภาพทางสังคม
- 5.4 วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ปรากฏในสุภาพชนเกาหลี
- 5.5 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ของผู้หญิง
- 5.6 เสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ทำให้เข้าใจลักษณะและความหมายของสุภาพชนเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง
- 6.2 ทำให้เข้าใจภาพลักษณ์ของผู้หญิงเกาหลีและปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์เช่นนั้นอันจะก่อให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมด้านอื่น ๆ อีกทั้งยังเป็นรากฐานสำคัญต่อการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ

6.3 สามารถเป็นเอกสารอ้างอิงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาเกาหลีในประเทศไทย และเป็นพื้นฐานการวิจัยอย่างลึกซึ้งต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของสุภาษิต

ความหมายของสุภาษิตตามพจนานุกรม The Advanced Learner's Dictionary of Current English (1963) หมายถึง คำกล่าวสั้นๆ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีโดยทั่วไป โดยเป็นคำแนะนำหรือตักเตือนสั่งสอน ส่วนพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายไว้ว่า สุภาษิต หมายถึง ถ้อยคำที่กล่าวดีแล้ว

อุทัย หิรัญโต (2526) กล่าวว่า สุภาษิตคือคำพูดสั้นๆหรือถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้น มีความหมายลึกซึ้งและมีข้อความสละสลวยกินใจ เป็นคำสั่งสอนอยู่ในตัว สุภาษิตมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ ดังนี้คือ

1. เป็นคำพูดสั้นๆหรือถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้น กินความหมายลึกซึ้งและมีคติแฝงอยู่ในตัว
2. เป็นคำพูดสั้นๆหรือถ้อยคำที่เรียบเรียงขึ้น กินความหมายมากและนำมาใช้แทนคำพูดธรรมดาได้
3. เป็นถ้อยคำสละสลวย และให้เหตุผลข้อเท็จจริงได้
4. มีลักษณะเป็นคำสั่งสอนอยู่ในตัว หรือวางหลักความจริงไว้

ประกาศรี สีอำไพ (2534) กล่าวว่า สุภาษิต แปลว่า ถ้อยคำที่ดี หมายถึงคำสั่งสอนเตือนสติเป็นวาทีบาย(rhetorical devices) เป็นอุบายแห่งการใช้คำอย่างหนึ่ง การใช้สุภาษิตประกอบคำพูดหรือบทความเป็นศิลปะสำคัญในการสื่อความหมาย เพราะจะทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น

บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ (2524) กล่าวว่า สุภาษิตเป็นยอดความคิดของแต่ละภาษา ซึ่งได้ผ่านการร้อยกรองของชนชาตินั้นๆหลายชั่วคน จนกลายเป็นสิ่งที่ชนชาตินั้นๆรู้จักและรับรองกันโดยทั่วไป สุภาษิตเป็นกระจกส่องให้เห็นความคิดในใจ ขนบธรรมเนียมประเพณีและระเบียบสังคมของชาตินั้นๆ ซึ่งเมื่อเราเอาความนึกคิดที่ดีของชาติต่างๆในโลกมาเปรียบเทียบกับกัน ก็อาจจะมีสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าความคิดแตกต่างกันไปแต่ก็มีหลายอย่างที่น่าคิดเหมือนกัน สุภาษิตไม่ว่าจะเป็นของชาติใดหรือภาษาใดก็ควรมีลักษณะเป็นของสากล คือ เป็นคำกล่าวที่ยกขึ้นมาเพื่อสอนและเตือนใจคน

ประสิทธิ์ ภาพย์กลอน และนิพนธ์ อินสิน (2525) กล่าวว่า สุภาษิตเป็นข้อความสั้นๆกะทัดรัด แต่มีความหมายชัดเจนลึกซึ้ง มีคติสอนใจ หรือให้ความจริงเกี่ยวกับความและแนวปฏิบัติซึ่งสามารถพิสูจน์เชื่อถือได้

บุพผา บุญทิพย์ (2532) กล่าวว่า สุภาษิตเป็นข้อความสั้นๆแต่เน้นความลึกซึ้งและต้องเป็นคำสั่งสอนไปในตัว

สุนันท์ อุดมเวช (2524) กล่าวว่า สุภาษิตเป็นถ้อยคำที่มีคติสอนใจ มีความหมายลึกซึ้งกินใจ เป็นคำพูดที่ใช้พูดกันแพร่หลายต่อๆมา เป็นถ้อยคำที่สั้นและง่ายต่อความเข้าใจ

เจือ สตะเวทิน (2515) ได้กล่าวถึงสุภาษิตว่า ภาษาของสุภาษิตเป็นภาษาศักดิ์สิทธิ์และอำนาจประโยชน์แก่ชาวโลก สุภาษิตที่ผู้สรรคให้แก่ประชาชนไม่เลือกชั้น ชาติ ศาสนา ภาษาของสุภาษิตผิดจากภาษาธรรมดาตรงที่ว่า พุคน้อยแต่ว่าได้ความมาก และภาษาของสุภาษิตนั้นบริสุทธิ์ นิ่มนวล อ่อนโยน เพราะเกิดจากดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของผู้กล่าว เกิดจากความปรารถนาดีของผู้กล่าว เพราะมุ่งให้เกิดสุข ให้สังคมมีสวัสดิภาพ ฉะนั้นการศึกษาสุภาษิตจึงมีประโยชน์ทั้งทางจิตใจ และทางการดำรงชีวิตอยู่ไม่น้อยเลยทีเดียว และยังได้พบสิ่งสำคัญในสุภาษิตซึ่งทำให้สุภาษิตเป็นคติดังนี้คือ

1. คตินั้นเป็นจริงตามเหตุผล เช่น “คนไม่ถูกนินทา ไม่มีในโลก”
2. คตินั้นต้องสั้นหรือกระชับ เช่น “นารีมีรูปเป็นทรัพย์”
3. คตินั้นต้องมีผู้รับถือ
4. เป็นคำสอนกลางๆโดยไม่ต้องมีคำบังคับหรือคำสั่ง หรือคำชี้ชวนแต่ทุกคนทราบว่าเป็นคำสอน เช่น “ผิดเป็นครู”
5. คำนั้นต้องเก่า คือ ต้องเป็นที่รู้จักกันมานาน ส่วนที่เก่าขนาดไหนก็แล้วแต่ความเหมาะสม

เจือ สตะเวทิน (2505) กล่าวถึงสุภาษิตไว้ว่า เป็นถ้อยคำที่ดี หมายถึง คำสอนหรือคำเตือนมุ่งที่จะสอนหรือการให้สติ ชี้ทิศทางให้คนประพฤติ การสั่งสอนนั้นแยกเป็น 3 วิธีคือ

1. สอนให้ทำ มักมีคำว่า “จง” หรือ “ต้อง” หรือ “ควร” ประกอบอยู่ด้วย เช่น จงเอาใจเขามาใส่ใจเรา
2. สอนให้เว้น มักมีคำห้ามอยู่ในตัวสุภาษิต โดยมากมีคำว่า “อย่า” อยู่ด้วย เช่น อย่าเห็นขี้ดีกว่าไส้
3. สอนโดยใช้ความจริงให้พิจารณาเห็นได้เอง คือ ไม่มี “จง” หรือ “อย่า” แต่เป็นสังขธรรมที่พิจารณาเห็นเอง เช่น ผิดเป็นครู

คิวิรีย์ พิบูลสวัสดิ์ (2511) และ**ทองสึบ ศุภมาร์ค (2521)** มีความเห็นสอดคล้องกันว่า สุภาษิตเป็นคำกล่าวที่ดั่งงาม เป็นถ้อยคำที่สั่งสอนหรือห้ามโดยตรง มีการเปรียบเทียบบ้าง ไม่มีบ้าง เป็นจริงทุกยุคทุกสมัยซึ่งสอนให้ประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม โดยมากมักเป็นคำสั้นๆแต่กินความลึกซึ้ง น่าเลื่อมใส เช่น คบคนให้ดูหน้า ซื่อผ้าให้ดูเนื้อ

นภาลัย สุวรรณธาดา (2527) กล่าวว่า ภาษิตและสำนวนนั้นอาจเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งดูไร้เหตุผลในความคิดของคนปัจจุบัน แต่โบราณใช้วิธีนี้อบรมทางอ้อมได้ผลยิ่งกว่าการสอนตรงๆ เราจึงจดจำภาษิตเหล่านั้นได้ โดยบางที่เราอาจไม่รู้ที่มาแต่รู้ความหมายและตั้งใจติดปากอย่างไม่รู้ลืม

ขนิษฐา จิตชินะกุล (2545) ได้กล่าวถึงสำนวน สุภาชิตและคำพังเพยไว้ว่า สำนวน สุภาชิต และคำพังเพยเป็นคำกล่าวที่ไพเราะคมคาย มีการใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับรัด แต่ให้ความหมายที่ลึกซึ้ง ทั้งนี้เพื่อเป็นคติสอนใจ รวมทั้งอาจเป็นถ้อยคำที่กล่าวประชดประชันเปรียบเทียบ

อิชีชิง(2006) ได้กล่าวถึงความหมายของสุภาชิตในพจนานุกรมภาษาเกาหลีไว้ว่า สุภาชิตคือคำสั้นๆที่มีมาแต่อดีตกมักเป็นคติสอนใจ ล้อเลียน บอกล่าประสบการณ์ การละเล่น เป็นต้น ตัวอย่างภาชิต เช่น “ใต้ตะเกียงนั้นย่อมมีมด”, “พูดไปดี พูดมาดี”, “หากในบ้านเต็มไปด้วยหมอก เป็นลางบอกว่าฝนจะตก”

สมาคมฮันกิล(1995) ได้ให้ความหมายของสุภาชิตในพจนานุกรมภาษาศาสตร์ภาษาเกาหลีว่า สุภาชิตคือสำนวนสั้นๆและมีความหมายชัดเจนที่ผู้คนนำมาใช้เปรียบเทียบ เปรียบเปรย ซึ่งสุภาชิตนั้น ถูกหล่อหลอมมาจากสติปัญญาที่สั่งสมจากประสบการณ์ในการดำรงชีวิตของมนุษย์

พจนานุกรมภาษาเกาหลีฉบับใหม่(1990) ให้ความหมายของสุภาชิตว่า ภาชิตที่เกิดจากการกลั่นกรองสติปัญญาจากชนชาวบ้านจนเกิดการถ่ายทอดกันปากต่อปากอย่างแพร่หลาย

สมาคมภาษาและวรรณกรรมเกาหลี (1990) ได้ให้ความหมายของสุภาชิตไว้ในพจนานุกรมภาษาเกาหลีว่า สุภาชิตหมายถึง สำนวน, โวหาร, ภาชิต, สุภาชิต, คำพังเพยง่ายๆของชาวบ้านที่สืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่น

ของคิซู (1973) กล่าวว่า สุภาชิตคือสัจธรรมที่ถูกหล่อหลอมจากประสบการณ์ของมนุษยชาติ เป็นสำนวนอุปมาที่เป็นคำสอนใจความกระชับ รัดกุมเผยให้เห็นถึงภูมิปัญญาของคนในอดีต

คิมดงคยู (1977) สุภาชิตนั้นได้ถูกถ่ายทอดมาเป็นเวลานานตามการก่อเกิดของคนชนชาตินั้นๆ สุภาชิตจะแสดงออกซึ่งความฉลาดเฉลียว อารมณ์ และความรู้สึกของคนในชนชาตินั้นด้วยเช่นกัน

ซิมแจกี (1986) ให้ความหมายของสุภาชิตว่า สุภาชิตเป็นสำนวนที่ถูกใช้โดยการอุปมาอุปไมย เมื่อต้องการเปรียบเปรยกับความจริงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

อีตูยอน (1987) สุภาชิตถือเป็นมรดกทางสังคมที่ก่อปรด้วยด้วยคติสอนใจในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในรูปอุปมาอุปไมย หรือการกล่าวเสียดสี

คิมบยองอุง (1992) สุภาชิตคือภาษาในชีวิตประจำวันที่ถูกย่อให้กระชับเพื่อเป็นคติสอนใจในรูปแบบการเปรียบเปรย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุภาชิตไทยและสุภาชิตเกาหลี

สมร เจนจิจะ (2525) ได้ศึกษาสุภาชิตลานนาในปริญญาธิพนธ์เรื่องวิเคราะห์ลานนาภาชิตโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดจำแนกลานนาภาชิตออกตามรูปแบบ ความหมาย เนื้อหาและประเภทคุณลักษณะ จริยธรรมที่ปรากฏในลานนาภาชิต ผลการวิจัยพบว่าการจำแนกตามรูปแบบนั้น ลานนาภาชิตจะเป็น

กลุ่มคำที่สัมพันธ์คล้องจองกัน จำนวนพยางค์จะเป็นคู่มากกว่าเป็นคี่เพื่อความสะดวกในการแบ่งวรรคในการพูด จำแนกตามความหมาย ลานนาภาษิตส่วนใหญ่จะมีความหมายซ้ำๆกัน แต่ตัวภาษิตแตกต่างกัน จำแนกตามเนื้อหาสามารถแบ่งได้ 18 ประเภทด้วยกัน และจำแนกตามคุณลักษณะจริยธรรมพบว่า ลานนาภาษิตมุ่งสอนให้คนลานนามีเหตุผล และสอนให้มีความเมตตากรุณา และความรับผิดชอบเป็นอันดับรองลงมา และภาษิตลานนามุ่งสอนน้อยที่สุดคือเรื่องการประหยัด

ฐิติวัฒน์ จตุรวิวงค์(2546) ได้ศึกษาสำนวนไทยในสารนิพนธ์เรื่องการวิเคราะห์ลักษณะและภาพสะท้อนจากสำนวนไทย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะของสำนวนไทยและภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในสำนวนไทย ซึ่งจากการศึกษาพบว่าลักษณะของสำนวนไทยเป็นคำกล่าวที่มีลักษณะไม่กล่าวตรงไปตรงมา ต้องตีความเสียก่อนจึงจะเข้าใจนัยที่ซ่อนไว้ มีลักษณะเป็นคำอุปมา มักเปรียบเทียบธรรมชาติของสัตว์ พืชและสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมของมนุษย์ นอกจากนี้สำนวนไทยยังมีลักษณะเล่นเสียงสัมพันธ์คล้องจอง ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ มีการจัดจังหวะคำหลายรูปแบบ ตั้งแต่กลุ่มคำ 4 คำจนถึง 16 คำ กลุ่มคำตั้งแต่ 8 คำขึ้นไปสามารถแยกเป็น 2 วรรคได้ ส่วนภาพสะท้อนด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้นพบว่า ด้านสังคม สำนวนไทยได้สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ใกล้ชิดและพึ่งพาธรรมชาติ การดำรงชีวิตที่ใช้ปัจจัยสี่ คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การประกอบอาชีพซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาชีพเกษตรกรรม การใช้เครื่องมือเครื่องใช้และอาวุธ เช่น พร้า หอก ดาบ ขวาน เป็นต้น ด้านวัฒนธรรม พบว่า คนไทยมีค่านิยมด้านการเลือกคู่ครอง ยกย่องนับถือผู้มีอำนาจ ผู้อาวุโสและครูบาอาจารย์ นิยมความสุภาพอ่อนโยนมีมารยาทดี มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ นิยมความสันโดษใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย มีความเชื่อในเรื่องบุญกรรม เรื่องผี เรื่องไสยศาสตร์และศาสนา สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยสมัยก่อนใช้วัดเป็นศูนย์กลางในการพบปะของประชาชนเพื่อทำบุญ บวช และศึกษาหาความรู้

เพ็ญแข วัจนสุนทร(2523) ได้จัดประเภทของสุภาษิตเป็นหมวดหมู่ โดยแยกจากมูลเหตุเป็นเกณฑ์ เช่น สุภาษิตที่เกิดจากธรรมชาติ สุภาษิตที่เกิดจากการกระทำ สุภาษิตที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม สุภาษิตที่เกิดจากอุบัติเหตุ แบบแผน ประเพณี ลัทธิ ศาสนา จากความประพจน์ จากการเล่น จากเรื่องแปลกๆที่ปรากฏขึ้นจากนิยาย ตำนาน พงศาวดาร หรือประวัติศาสตร์ และมูลเหตุอื่นๆ และวิเคราะห์ค่านิยมจากสุภาษิตโดยจัดเป็น 19 หมวดใหญ่ๆสรุปได้ว่า คนไทยมีค่านิยมที่ยึดถือปฏิบัติกันมาช้านานหลายประการ เช่น การยึดหลักจริยธรรม และคุณธรรมในศาสนาเป็นสรณะ การยกย่องชาติวุฒิ ศักดิ์ตระกูล การเคารพผู้มีอาวุโส ครูบาอาจารย์ การนิยมความสุภาพอ่อนโยน ไม่มุทะลุ ก้าวร้าว มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รักหน้ารักเกียรติยศ รักพวกพ้อง ยกย่องความกตัญญูกตเวที การรักและเทิดทูนสถาบันกษัตริย์ การรู้จักที่ต่ำที่สูง และมีความอดกลั้น รู้จักประสานประโยชน์ ประนีประนอม รักความสนุกสนาน ใจกว้าง รักความอิสระเสรี ให้อภัย ไม่ถูกพยาบาท นิยมงานเบา และอาชีพสบาย เป็นต้น

ภิญโญ จิตต์ธรรม(2517) ได้ให้ข้อสังเกตในการสร้างสุภาชิตของไทยไว้ว่า เป็นการสร้างจากประสบการณ์ชีวิตของบรรพบุรุษ ส่วนรูปแบบในการสร้างสุภาชิตนั้น ส่วนใหญ่มักเป็นคำคล้องจองสัมผัส เพื่อความไพเราะและเพื่อให้จดจำได้ง่าย ตามรูปแบบอาจแบ่งได้เป็น 2 พวกใหญ่ๆคือ พวกสัมผัส เล่นคำ และพวกเปรียบเทียบอุปมาและบุคลาธิษฐาน

ประคอง นิมมานเหมินท์(2524) ได้เขียนบทความเรื่อง “ทัศนะของสังคมในภาษิต” และได้แสดงความคิดเห็นว่าเนื้อหาของภาษิตมักสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนโลกทัศน์ ชีวทัศน์ของคนในสังคมที่ใช้ภาษานั้นๆเสมอ

ศุภมาศ ทิพย์สือพร (2528) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสุภาชิตอังกฤษและสุภาชิตไทยในปริญญา นิพนธ์เรื่อง การวิเคราะห์สุภาชิตอังกฤษและสุภาชิตไทย ผลการศึกษาพบว่า ด้านลักษณะทางภาษาของสุภาชิตอังกฤษและสุภาชิตไทยนั้น มีความคล้ายคลึงกันในเรื่องการใช้คำห้าม การแนะนำให้ทำ การใช้ความเปรียบเทียบบุคลาธิษฐาน และการใช้ความเปรียบตามแนวเทียบ ในด้านลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในสุภาชิตอังกฤษและสุภาชิตไทยนั้น พบว่าสุภาชิตอังกฤษสะท้อนให้เห็นว่าชาวตะวันตกมีความรับผิดชอบสูง ตรงต่อเวลา กล้าแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ชอบผจญภัย ให้ความสำคัญแก่ครอบครัว และไม่ชอบเกี่ยวข้องกับเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น ส่วนสุภาชิตไทยนั้นสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยมีความโอบอ้อมอารี เคารพความคิดและความอาวุโสของผู้ใหญ่ ไม่ตรงต่อเวลา คนไทยเชื่อในเรื่องผีและโชคลาง กฎแห่งกรรม และมีการแบ่งชนชั้นทางสังคม

ขุนชิล ควน (1994) ได้ศึกษาสำนวนไทยและสำนวนเกาหลีโดยการเปรียบเทียบและพบว่า ลักษณะของสำนวนไทย จะมีจำนวนคำตั้งแต่ 1 คำถึง 18 คำ ส่วนใหญ่จะเป็นวลี หรือประโยคสั้นๆ การแบ่งวรรคของสำนวนไทยจะแบ่งวรรคในสำนวนที่มีคำตั้งแต่ 6 ขึ้นไปถึง 18 คำ แบ่งเป็น 2 วรรค และ 4 วรรค ส่วนใหญ่จะเป็น 2 วรรค จำนวนคำในแต่ละวรรคมีทั้งที่เท่ากันและไม่เท่ากัน การแบ่งวรรคจะเพิ่มประโยชน์ทางความไพเราะของเสียงสัมผัส ส่วนการใช้คำในสำนวนไทยพบว่า มีการใช้คำซ้ำในวรรคเดียวกัน และระหว่างวรรค การใช้คำในวรรคเดียวกัน อาจอยู่ชิดกันหรือมีคำอื่น มาคั่นคำเดียวหรือหลายคำก็ได้ นอกจากนี้ อาจจะใช้คำซึ่งอยู่ต้นวรรคและท้ายวรรค การซ้ำคำระหว่างวรรค จะมีทั้งการซ้ำคำที่อยู่ในตำแหน่งเดียวกันและต่างตำแหน่งกัน นอกจากนี้ยังได้วิเคราะห์ว่าที่มาของสำนวนไทยและสำนวนเกาหลีนั้น มีที่มาจากด้านต่างๆเหมือนกันและคล้ายคลึงกัน คือ มาจากธรรมชาติ พืชผักผลไม้ สัตว์ พฤติกรรมของมนุษย์ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม นิทาน วรรณคดี ประวัติศาสตร์ ศาสนา ความเชื่อ การละเล่น การกีฬาและการแข่งขัน

คิมฮวาจอง(2007) ได้ศึกษาเปรียบเทียบมโนทัศน์ของผู้หญิงในสุภาชิตจีนและสุภาชิตเกาหลี โดยกล่าวถึงมโนทัศน์ทั่วไปเกี่ยวกับผู้หญิง ลักษณะนิสัยของผู้หญิง และบทบาทในครอบครัวของผู้หญิง

โรจิกวา มูนิรา(2007) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสุภาชิตที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงชาวเกาหลีและผู้หญิงชาวอุซเบกิสถาน โดยศึกษาในด้านรูปลักษณะภายนอก ความรู้สึกนึกคิดทางใจ ผู้หญิงในบทบาทต่างๆ เช่น ผู้หญิงทุกๆไป ภรรยา ลูกสะใภ้ และแม่สามี และบทบาททางสังคม เป็นต้น

คิมอีรีนา (2008) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสุภาชิตเกาหลีและสุภาชิตรัสเซีย โดยเปรียบเทียบสุภาชิตที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ในบทหนึ่งของงานปริญญานิพนธ์ได้เปรียบเทียบสุภาชิตที่เกี่ยวกับผู้หญิงและผู้ชายของสองประเทศด้วย

ปริศวรร ยีนเสน (2555) ได้กล่าวว่า คำว่า “สุภาชิต (속담)” เป็นคำสั่งสอน การสร้างคุณสมบัติความเป็นมนุษย์ที่ได้สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต คำว่า 속 หมายถึงประชาชนพื้นเมือง คำว่า 담 หมายถึง คำพูด เรื่องเล่า ดังนั้นคำว่า 속담 จึงหมายถึง คำกล่าวหรือคำสั่งสอนของประชาชนที่สืบทอดกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน

3. ที่มาและประเภทของสุภาชิต

เจือ สดะเวทิน (2515) ได้กล่าวถึงกำเนิดของสุภาชิตว่า สุภาชิตไม่ได้เกิดจากนักปราชญ์ราชบัณฑิตเสมอไป ส่วนมากเกิดจากคนธรรมดาในอาชีพต่างๆกัน เช่น ชาวบ้าน ชาวนา ชาวสวน ชาวเรือ ฯลฯ เป็นการอุปติขึ้นตามธรรมชาติไม่ได้ตั้งใจแต่งขึ้น สิ่งแวดล้อมของคนเหล่านี้ทำให้เขาได้คติขึ้นมาชานานอยู่ใกล้ตัวก็ได้ความคิดจากวัว ชาวบ้านอยู่ใกล้หมาหรือแมวก็ได้ความคิดจากสัตว์เลี้ยงเหล่านั้น ชาวเรือก็ได้ความคิดจากเรือและน้ำ เป็นต้น และได้กล่าวถึงสุภาชิตที่เกิดจากเรื่องต่างๆซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ สุภาชิตนั้นเกิดจาก

1. เกิดจากสัตว์ ตัวอย่างสุภาชิต เช่น ชายเปรียบเสมือนช้างเท้าหน้า หญิงเปรียบเสมือนช้างเท้าหลัง ดูช้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่ ช้างตายทั้งตัวเอาใบบัวปิดไม่มีด ฯลฯ
2. เกิดจากอวัยวะในร่างกาย ตัวอย่างสุภาชิต เช่น สองหัวดีกว่าหัวเดียว คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย ฯลฯ
3. เกิดจากเครื่องมืออาชีพ ตัวอย่างสุภาชิต เช่น อย่าตีวัวกระทบคราด เข้าเถื่อนอย่าลืมพริ้ว อย่าชักใบให้เรือเสีย ฯลฯ
4. เกิดจากธรรมชาติ ตัวอย่างสุภาชิต เช่น น้ำน้อยย่อมแพ้ไฟ น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาทาย ฯลฯ
5. เกิดจากอารมณ์ ตัวอย่างสุภาชิต เช่น เสียทองเท่าหัว ไม่ยอมเสียผิวให้ใคร เสียชีพอย่าเสียสัตย์ สุขกับทุกข์เป็นของคู่กัน

กิ่งแก้ว อัดถากร(2519) ได้กล่าวถึงมูลเหตุต่างๆของการเกิดสุภาชิต สรุปได้ว่า สุภาชิตเกิดจากมูลเหตุต่างๆ คือ เกิดจากธรรมชาติ เกิดจากการกระทำ เกิดจากสิ่งแวดล้อม เกิดจากอุบัติเหตุ เกิด

จากแบบแผนประเพณี เกิดจากลัทธิศาสนา เกิดจากความประพฤติ เกิดจากการเล่น เกิดจากเรื่องแปลกๆที่ปรากฏขึ้น เกิดจากนิยาย ตำนาน ตลอดจนพงศาวดารหรือ ประวัติศาสตร์ และมูลเหตุอื่นๆซึ่งได้ยกตัวอย่างของสำนวนไว้ดังนี้

1. หมวดที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ตายเพราะลูก วัวแก่กินหญ้าอ่อน เป็นต้น
2. หมวดที่เกิดจากการกระทำ เช่น ปลุกเรื่อนคร่อมตอ แกว่งเท้าหาเสี้ยน เป็นต้น
3. หมวดที่เกิดจากเครื่องแวดล้อม เช่น ไกล่เกลือกินต่าง ตีเรือทิ้งโคลน เป็นต้น
4. หมวดที่เกิดจากอุบัติเหตุ เช่น ตกกระไดพลอยโจน น้ำเซียวอย่าขวางเรือ เป็นต้น
5. หมวดที่เกิดจากแบบแผนประเพณีความเชื่อ เช่น กรรมตามทัน เข้าตามตรอกออกตามประตู ผีเรือนไม่ดี ผีอื่นก็พลอย เป็นต้น
6. หมวดที่เกิดจากลัทธิศาสนา เช่น ขนทรายเข้าวัด ทำคุณบูชาโทษ เป็นต้น
7. หมวดที่เกิดจากความประพฤติ เช่น น้ำขึ้นให้รีบตัก ยกตนข่มท่าน เป็นต้น
8. หมวดที่เกิดจากการเล่น เช่น สู้ยิบตา มาจากการชนไก่ ดูตาม้าตาเรือ มาจากการเล่นหมาก รุก เป็นต้น
9. หมวดที่เกิดจากนิทาน เช่น ชักแม่น้ำทั้งห้า มาจากเรื่องพระเวสสันดร กิ่งก่าได้ทอง มาจากเรื่องโหมสถชาติก ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง มาจากเรื่องอิเหนา เป็นต้น
10. หมวดที่มาจากพงศาวดารหรือประวัติศาสตร์ เช่น ทำมิชอบเข้าลอบต้นเอง มาจากพงศาวดารเหนือ คนรักเท่ารอยตีนเสือ คนชังคนเปื้อนเท่าเสือรำแพน มาจากพงศาวดารโยนก เป็นต้น
11. หมวดเบ็ดเตล็ด เช่น ปล้ำผีลูกปลุกผีนั่ง มาจากไสยศาสตร์ ข้าวเหลือเกลือกอิม มาจากกฏมณฑลเชียรบาล เป็นต้น

4. คุณค่าของสุภาษิต

สุนันท์ อุดมเวช ได้กล่าวถึงคุณค่าของสุภาษิต สำนวน คำพังเพย ไว้ดังนี้

1. เพื่อใช้เป็นเครื่องเตือนใจ บอกแนวทางดำเนินชีวิตที่ดียิ่ง
2. แสดงให้เห็นถึงความจริง และสัจธรรมของโลกและชีวิต
3. ทำให้ทราบถึงคติ ความเชื่อ ประเพณี ค่านิยม ตลอดจนการดำเนินชีวิตของคนสมัยก่อน
4. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของศาสนาที่แทรกอยู่กับสุภาษิต
5. ทำให้มองเห็นเอกลักษณ์ และความงดงามทางภาษาอีกรูปแบบหนึ่ง
6. เป็นประโยชน์ในการค้นคว้า เพื่อเปรียบเทียบกับสุภาษิตของต่างประเทศ
7. สามารถนำไปใช้ในการเขียนหรือพูดด้วยโวหารต่างๆได้ความเด่นชัดยิ่งขึ้น
8. สามารถนำมาวิเคราะห์ วิวิจารณ์ แจกแจงให้เห็นถึงที่มาของแต่ละสำนวนได้

วิเชียร เกษประทุม ได้จำแนกคุณค่าของสุภาษิตไทยไว้ 6 ประเภท ดังนี้

1. เพื่อเป็นเครื่องอบรมสั่งสอน และชี้แนะให้เป็นคนดีในด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็นในด้านความรัก การสมาคม การครองเรือน การศึกษา การพูดจา ฯลฯ
2. ช่วยสะท้อนให้เห็นความคิด ความเชื่อของคนในสังคมไทยหลายประการ
3. สะท้อนให้เห็นถึง ภาวะความเป็นอยู่ของสังคมในด้านต่างๆเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการครองเรือน
4. ชี้ให้เห็นว่าสังคมไทยกับธรรมชาติเกี่ยวพันกันอย่างแยกไม่ออกจึงได้เอกลักษณ์ธรรมชาติ สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ มาตั้งเป็นสุภาษิต
5. ช่วยให้ใช้ภาษาได้ถูกต้อง และสละสลวย ไม่ต้องใช้คำพูดที่เยิ่นเย้อ ยืดยาว แต่สามารถเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่าน ผู้ฟังได้มาก
6. การเรียนรู้เรื่องสุภาษิต เป็นการสืบต่อวัฒนธรรมของชาติเอาไว้มิให้สูญหาย และเกิดความภาคภูมิใจที่บรรพชนได้คิดสร้างสิ่งเหล่านี้เอาไว้

นภลัย สุวรรณธาดา กล่าวถึงคุณค่าของสุภาษิตไว้ว่า มีคุณค่า 3 ประการใหญ่ๆคือ คุณค่าทางการศึกษาอบรม คุณค่าทางสังคม และคุณค่าทางด้านภาษา

1. **คุณค่าทางด้านการศึกษาอบรม** สุภาษิตส่วนใหญ่เป็นคติสอนใจ ชี้แนะให้คนคิดดีทำดีในการสั่งสอนอบรมบุตรหลานไทยตั้งแต่อดีตมาจนปัจจุบัน ผู้ใหญ่มีวิธีการแยบยลที่มีใช้การบอกกล่าวสั่งสอนโดยตรง แต่จะหาถ้อยคำอุปมาอุปมัย ยกตัวอย่าง ใช้ถ้อยคำไพเราะลึกซึ้งและเข้าใจง่าย ประทับใจไม่รู้ลืม ยามใดที่เกิดปัญหาแก้ไม่ตก ถ้อยคำเหล่านั้นก็อาจแก้ไขสถานการณ์ให้ลุล่วงไปได้ สุภาษิตที่ทำให้คิดดี ทำดีเหล่านี้ เป็นเสมือนเครื่องควบคุมพฤติกรรมของสังคมไทยให้ดำเนินไปอย่างมีระเบียบ ช่วยลดภาระทางด้านกฎหมายให้การปกครองประเทศเป็นไปง่ายขึ้น ทั้งยังอบรมกริยามารยาทให้มีวัฒนธรรม รักษาประเพณีอันดีงาม อารงรักษาเอกลักษณ์ไทยมาจนทุกวันนี้
2. **คุณค่าทางด้านสังคม** เราอาจศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ การเมือง สังคมวิทยา จากตำราได้ละเอียดกว้างขวาง แต่เราอาจสัมผัสความรู้สึก และอารมณ์ของผู้คนในสมัยต่างๆจากสุภาษิตได้ เราเรียนรู้จากตำราว่า คนไทยสมัยก่อนมีอาชีพอะไร แต่เราจะรู้ว่าเขาเหล่านั้นรู้สึกอย่างไรต่ออาชีพของเขาโดยศึกษาสุภาษิต การศึกษาคติชนในด้านนี้จึงเท่ากับเป็นการเจาะลึกลงไปถึงชีวิตจิตใจของคนในสังคม
สังคมไทยเป็นสังคมพุทธศาสนา ความเชื่อที่ฝังลึกอยู่ในจิตใจของคนไทย ทั้งหลักธรรมทางพุทธศาสนา ความเชื่อตามคติพราหมณ์ ตลอดจนความเชื่อทางไสยศาสตร์ มีกล่าวเป็น

ภาษาที่คุ้นหูมาตั้งแต่เด็ก ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า สุภาษิตมีคุณค่าในการสะท้อนสภาพสังคมในอดีตให้เราเห็นในปัจจุบัน และบันทึกสภาพสังคมปัจจุบันไว้ให้ลูกหลานของเราได้มองเห็นในอนาคต

3. คุณค่าทางภาษา คุณค่าทางด้านภาษาของสุภาษิตมีอยู่มากเพราะเป็นคติชนวิทยาที่เกี่ยวข้องกับภาษาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจประมวลได้ดังนี้

3.1.1 คุณค่าการสื่อสาร

เนื่องจากสุภาษิตและสำนวนเป็นถ้อยคำสั้นๆ แต่กินความมาก เมื่อกล่าวขึ้นมาผู้ฟังจะเข้าใจได้ทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลาอธิบายและได้ผลในทางจิตใจตามเจตนารมณ์ของผู้กล่าว ซึ่งอาจเป็นการอบรมสั่งสอน กล่าวเพื่อความสะใจ กล่าวโดยหลีกเลี่ยงความหยาบคายได้ ถือเป็นความฉลาดที่สามารถหาถ้อยคำที่แทนความคิด อารมณ์ และเจตนาของคน และส่งสารให้ผู้รับเข้าใจได้ตรงตามจุดประสงค์

3.1.2 คุณค่าด้านการประพันธ์

แต่เดิมสุภาษิตเป็นคำกล่าวในรูปมุขปาฐะ ต่อมาจึงมีการบันทึกไว้ ซึ่งส่วนใหญ่จะปรากฏในวรรณกรรม หรือถือกำเนิดในวรรณกรรมแล้วแพร่หลายออกมาสู่ชาวบ้าน คติชนวิทยาในด้านนี้จึงมีความเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเป็นอย่างมากในการประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง

3.1.3 คุณค่าด้านการศึกษาภาษาโบราณ ภาษาถิ่น และวิวัฒนาการของภาษา

สรุปได้ว่าคุณค่าสุภาษิตไทยนั้นมีส่วนเกี่ยวกับตัวเรามากที่สุด ซึ่งตัวเรานำมาใช้ โดยไม่รู้ตัวทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม ดังนี้

- การอบรมเลี้ยงดูและกล่อมเกลาจิตใจ ชี้นำให้เด็กเป็นคนดี ประพฤติดี
- การใช้ภาษาได้ถูกต้องและสละสลวย คำพูดนั้น ๆ แต่กินความลึกซึ้ง เข้าใจตรงกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ทำให้มีความเฉียบแหลมในการใช้ภาษา
- การเตือนสติ เตือนใจ ในการดำเนินชีวิตมีคุณธรรมพึงกระทำในสิ่งที่ดีงามถูกต้อง แสดงให้เห็นถึงความจริงและสัจธรรมของชีวิต
- สามารถนำมาวิเคราะห์ วิจาร์ณ ความหมายของสุภาษิตได้อย่างถูกต้อง
- ทำให้มองเห็นเอกลักษณ์และความงดงามของภาษาในอีกรูปแบบหนึ่ง

บทที่ 3

“ผู้หญิง”ที่ปรากฏในสุภาชิตเกาหลี

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอลักษณะทางภาษาของสุภาชิตเกาหลี และจำแนกสุภาชิตเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงตามแต่ละสถานภาพทางสังคม ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้ ผู้หญิงทั่วไป แม่ ลูกสาว ภรรยาหลวงและภรรยาน้อย ลูกสะใภ้ แม่สามี และแม่หม้าย

ลักษณะทางภาษาของสุภาชิตเกาหลี

สุภาชิตเป็นการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์และมุ่งให้เห็นภาพพจน์ที่ชัดเจนจนสามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง และยังเป็นการใช้การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปมัยเป็นกลวิธีหลักในการแสดงความหมายให้กินใจ และเป็นที่จดจำ สุภาชิตเกาหลีประกอบด้วยกลวิธีในการใช้ภาษาในโครงสร้างด้วยการเลือกคำ และการเลือกความหมายอย่างเป็นศิลปะ สามารถวิเคราะห์ออกได้เป็น กลวิธีของการเลือกคำ และ กลวิธีของการใช้รูปแบบของความหมาย

1. กลวิธีของการเลือกคำ

การเลือกคำมาใช้ในสุภาชิตมีจุดประสงค์เพื่อสื่อความหมายโดยแสดงภาพพจน์เพื่อให้ความหมายชัดเจนและยังต้องคล้องจองกันหรือมีกลวิธีที่ทำให้จำได้ง่าย

1.1 การสัมผัสอักษร คือ การใช้เสียงพยัญชนะเดียวกันมาทำให้เกิดความคล้องจอง และ

ไพเราะจดจำได้ง่าย ตัวอย่างเช่น

고기는 씹어야 맛있고 말은 해야 맛이다

เนื้อต้องเคี้ยวจึงจะรู้รส คำพูดต้องพูดจึงจะได้รส

1.2 การสัมผัสสระ คือ การใช้เสียงสระเดียวกันมาทำให้เกิดความคล้องจอง และมีลักษณะเป็น

คำประพันธ์ และจดจำได้ง่าย ตัวอย่างเช่น

발 없는 말이 천리 간다

คำพูดไม่มีเท้า แต่ไปไกลพันลี้

1.3 การซ้ำคำ คือการใช้คำเดิมซ้ำเพื่อให้เกิดความคล้องจอง และเป็นการเล่นคำให้สำนวนคม

คายและจดจำได้ง่าย ตัวอย่างเช่น

갈치가 갈치꼬리문다

ปลาตาบกัดหางปลาตาบ

말이 말을 만든다

คำพูดสร้างคำพูด

간다 간다 하면서 아이 셋 낳고 간다

บอกว่าจะไป จะไป คลอดลูกคนที่สามแล้วจึงได้ไป

1.4 การใช้คำในกลุ่มเดียวกัน หรือมีความเกี่ยวข้องกันในด้านความหมายอย่างเห็นได้ชัด เพื่อให้เห็นภาพพจน์และโยงใยความหมายได้อย่างถูกต้อง ตัวอย่างเช่น

번개가 잦으면 천둥을 한다

เมื่อมีฟ้าแลบ ย่อมมีฟ้าร้อง

술값보다 안주 값이 비싸다

ค่ากับแก้มแพงกว่าค่าเหล้า

1.5 การใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้าม เพื่อเน้นความหมายให้เห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น

오는 말이 고와야 가는 말이 곱다

คำพูดออกไปดี คำพูดกลับมาดี

가는 세월 오는 백발

วันเวลาผ่านไป ผมขาวผ่านมา

1.6 กลวิธีการเติมปัจจัยคำถาม -랴 หรือ -을 까 เติมท้ายประโยคเพื่อต้องการเน้นย้ำเนื้อหาในสุภาชิตนั้น ตัวอย่างเช่น

첫 술에 배 부르랴

ข้าวซ้อครั้งแรก อิ่มได้หรือ

한 노래로 긴 밤 새울까

ร้องเพลงเดียวใช้เวลาข้ามคืนนั้นหรือ

2. กลวิธีของการใช้รูปแบบความหมาย

การใช้ความหมายในสำนวนสุภาชิต หรือคำพังเพย ส่วนใหญ่เป็นการมุ่งเปรียบเทียบให้เห็นภาพพจน์ หรือเรียกว่าการอุปมา (simile) และอุปลักษณ์ (metaphor) จากการวิเคราะห์ นอกจากนั้นในการพูดเปรียบเทียบให้เห็นภาพพจน์ยังใช้เทคนิคการใช้ความหมายอื่นๆ ประกอบด้วย รูปแบบ (form) ของการใช้ภาษาอาจแบ่งออกได้ เช่น

2.1 การใช้อุปมา เป็นการเปรียบเทียบโดยมีคำเช่น -같이, -듯이, -처럼, -인 듯이- (เหมือนกับ, ราวกับ, ดัง) มาเติมท้ายสิ่งที่กำลังเปรียบเทียบกับภาพพจน์ ตัวอย่างเช่น

옷은 시집 올 때처럼, 음식은 한가위처럼

เสื้อผ้าให้งามเหมือนตอนแต่งงาน อาหารให้หลากหลายเหมือนช่วงไหว้พระจันทร์

2.2 การใช้อุปลักษณ์ คือการเปรียบเทียบโดยนัย เปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งโดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบว่า ‘เป็น’, ‘หรือ’, ‘คือ’ ตัวอย่างเช่น

사위 자식 개 자식

ลูกเขยคือลูกหมา¹

일가 싸움은 개 싸움

คนในบ้านทะเลาะกันก็คือหมาทะเลาะกัน

2.3 การใช้บุคลาธิษฐาน ซึ่งเป็นการกล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิตหรือสิ่งของราวกับว่าเป็นบุคคล เป็นลักษณะหนึ่งที่สามารถเปรียบเทียบให้เห็นภาพพจน์ได้ และทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นกว่าการพูดถึงคนหรือมนุษย์อย่างเดียว ตัวอย่างเช่น

개도 손 들 날이 있다

หมาก็มีวันขู่มือ²

새 오리 장가가면 현 오리 나도 한다

ถ้าเปิดตัวใหม่แต่งงานได้ เปิดตัวเก่าก็แต่งงานได้

ผู้หญิงตามแต่ละสถานภาพทางสังคม

ในส่วนนี้จะจำแนกสุภาษิตเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงตามแต่ละสถานภาพทางสังคม ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 7 ประเภท ได้แก่ ผู้หญิงทั่วไป ลูกสาว ลูกสะใภ้ ภรรยาหลวง และภรรยาน้อย แม่ แม่สามี และแม่หม้าย และจะให้ความหมายเฉพาะสุภาษิตที่ความหมายโดยนัย

¹ เป็นสำนวนแสดงความไม่พึงพอใจของครอบครัวฝ่ายหญิง ที่เปรียบเปรยลูกเขยเหมือนลูกหมา หลังจากแต่งงานแล้ว ลูกเขยได้พาลูกสาวตนออกไปอยู่กับ และโดยปรกติลูกเขยแทบไม่ได้พาลูกสาวตนกลับมาดูแลพ่อแม่ฝ่ายภรรยาเลย

² เป็นสำนวนที่มีความหมายว่าแม่จะเป็นคนยากจน ไร้ค่า แต่ย่อมต้องมีวันเลี้ยงรับรองแขกผู้มาเยือน

1. ผู้หญิงทั่วไป

여자는 얼굴이 밑천이다
 ผู้หญิงมีใบหน้าเป็นต้นทุน
 (หญิงสาวที่มีหน้าตาดีย่อมได้เปรียบหญิงที่มีหน้าตาธรรมดา)

여자와 쌀은 칠수록 좋다
 ผู้หญิงกับข้าวสาร ยิ่งขาวยิ่งดี
 (ผิวพรรณของหญิงสาวนั้นยิ่งขาวก็ยิ่งดูดี)

꽃이 고와야 나비도 모인다
 ดอกไม้ต้องสวย ผีเสื้อจึงจะมาตอม

꽃 같은 얼굴에 달 같은 몸매다
 ใบหน้าดุจดอกไม้ รูปร่างดุจดวงจันทร์
 (เป็นการพูดถึงรูโฉมภายนอกที่งดงามของผู้หญิง)

여자는 남자를 위해서 화장한다
 ผู้หญิงแต่งหน้าเพื่อผู้ชาย
 (การแต่งหน้าแสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นใจในตนเองของผู้หญิง)

잔소리는 여자의 입버릇이다
 ผู้หญิงบ่นเป็นนิสัย
 (การบ่นด่าเป็นนิสัยที่ไม่ดีของผู้หญิง)

여자 셋만 모이면 쇠도 녹인다
 หากผู้หญิงสามคนมารวมตัวกัน เหล็กก็หลอมละลาย
 (เมื่อผู้หญิงหลายคนมารวมตัวกันนั้น ยิ่งพูดมาก ไร้สาระ)

여자 셋이 모이면 접시에 구멍을 뚫는다
 หากผู้หญิงสามคนมารวมตัวกัน แม้แต่จานก็จะเป็นรู

여자 셋만 모이면 사발도 말을 한다
 หากผู้หญิงสามคนมารวมตัวกัน แม้แต่ถ้วยชามก็พูดได้

여자가 말이 많으면 장맛이 쓰다
 หากผู้หญิงพูดมาก แม้แต่รสเต้าเจี้ยวก็ขม

(หากผู้หญิงในบ้านเอาแต่พูดมาก การปฏิบัติภารกิจในครัวเรือนก็จะไม่ดี)

아침에 여자 욕을 먹으면 재수가 없다

ถ้าถูกผู้หญิงด่าแต่เช้าจะไม่มีโชค

(ผู้หญิงถือเป็นเรื่องอัปมงคล ดังนั้นการถูกผู้หญิงด่าทอตั้งแต่ยามเช้าถือว่าเป็นเรื่องอัปมงคลด้วยเช่นกัน)

여자가 울면 삼년 재수가 없다

ถ้าผู้หญิงร้องไห้จะโชคร้ายไปสามปี

여자가 새벽에 오면 재수가 없다

หากผู้หญิงมาหายามฟ้าสางจะไร้โชค

꿈에 여자를 보면 재수가 없다

หากฝันเห็นผู้หญิงจะอัปโชค

여자가 공부를 하면 팔자가 세다

ถ้าผู้หญิงเรียนหนังสือ ดวงชะตาจะแรง

여자 딱딱한 것과 두부 딱딱한 건 쓸모가 없다

ผู้หญิงที่แข็งกระด้างกับเต้าหู้แข็งๆ นั้นไร้ประโยชน์

(เต้าหู้ที่ดีต้องอ่อนนุ่ม เหมือนเช่นผู้หญิงที่ดีต้องอ่อนโยน อ่อนหวาน นุ่มนวล)

여자 고집이 센 것은 몽둥이가 약이다

ผู้หญิงที่ดื้อด้านต้องโดนกระบองแข็งๆ

(ผู้หญิงที่ดื้อดั่งไม่เชื่อฟังสามี จำเป็นต้องสั่งสอนด้วยการทุบตี)

명태와 여자는 두드려야 부드러워진다

ผู้หญิงกับปลามยองแทต้องทุบเบาๆ จึงจะนุ่ม

(ผู้หญิงเหมือนเช่นปลามยองแทที่ต้องคอยทุบตีเพื่อให้เนื้อมันนุ่ม กล่าวคือเพื่อให้ว่่านอนสอนง่าย)

여자는 사흘을 안 때리면 여우가 된다

หากไม่ทุบตีสักสามวันผู้หญิงจะกลายเป็นหมาจิ้งจอก

여자는 사흘에 한번은 맞아야 사람이 된다

ทุกสามวัน ผู้หญิงต้องถูกตีสักครั้งถึงจะเป็นผู้เป็นคน

남자는 하늘이고 여자는 땅이다

ผู้ชายคือสวรรค์ ผู้หญิงคือพื้นดิน

(ถ้าไม่มีสวรรค์ก็ไม่มีพื้นดิน และหากไม่มีพื้นดินก็ไม่มีสวรรค์ เป็นการเปรียบว่าทั้งชายและหญิงเหมือนเช่นสวรรค์กับพื้นดินต้องอยู่ร่วมกันจึงจะเกิดสุข)

여자는 남편 옆에 암고양이만 있어도 질투한다

แม้แค่แมวตัวเมียอยู่ข้างๆสามี ผู้หญิงก็เกิดความหึงหวง

투기 없는 여자 없고, 먹지 않는 종 없다

ไม่มีผู้หญิงที่ไม่ริษยา ไม่มีพระที่ไม่ฉันอาหาร

(ไม่มีหญิงคนใดในโลกที่ไม่มีความอิจฉาริษยา เฉกเช่นไม่มีพระรูปใดที่ไม่ฉันอาหาร)

질투가 많은 여자는 오래 살지 못한다

ผู้หญิงที่หึงมักอายุไม่ยืน

(ความหึงหวงมากจนเกินไปเป็นเหตุของความเครียดซึ่งเป็นการบั่นทอนอายุให้สั้นลง)

가을 날씨와 계집의 마음은 못 믿는다

ไว้วางใจผู้หญิงกับอากาศในฤดูใบไม้ร่วงไม่ได้

(สภาพขณะนี้เปรียบเทียบจิตใจของผู้หญิงว่าอ่อนแอและเปลี่ยนแปลงง่ายเหมือนกับอากาศในฤดูใบไม้ร่วงที่แปรปรวนไม่สามารถเชื่อถือได้)

가재와 여자는 가는 방향을 모른다

ไม่รู้ทิศทางเดินของปูและผู้หญิง

(จิตใจผู้หญิงเปลี่ยนแปลงง่ายไม่สามารถคาดเดาการกระทำได้เหมือนกับการที่ปูเดินไปมาไม่สามารถเดาทิศทางการเดินได้)

여자는 문턱을 넘으면서도 열두 가지 생각을 한다

แม้แต่ขณะที่ผู้หญิงก้าวข้ามธรณีประตูก็คิดเรื่องอื่น ๆ ถึงสิบสองเรื่อง

(แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงจิตใจแปรเปลี่ยนได้ง่ายมาก)

계집 말 많은 것은 하늘도 안다

แม้แต่สวรรค์ก็ยั้งรู้ว่าผู้หญิงพูดมาก

계집의 입 막기는 냇물 막기보다 어렵다

การจะปิดปากผู้หญิงได้นั้นยากยิ่งกว่าการอุดน้ำที่ไหลในลำธาร

(เป็นการเปรียบเทียบเปรยว่าการอุดน้ำในลำธารที่ไหลง่ายกว่าการจะหยุดความพูดมาก หรือการ
นินทาว่าร้ายของผู้หญิง)

여자는 긴 혀가 있다

ผู้หญิงมีลิ้นยาว

(เป็นการเปรียบเทียบเปรยว่าผู้หญิงนั้นพูดมาก พูดไร้สาระ และเป็นสิ่งที่มีได้ช่วยให้งานใด ๆ เกิด
ความสำเร็จ)

여자가 남달리 말이 많으면 집안이 망한다

หากผู้หญิงพูดมากไม่เหมือนชาวบ้าน จะทำให้ครอบครัวฉิบหาย

(ผู้หญิงที่พูดมากจนเกินไปจะทำให้ครอบครัวไม่สงบสุข)

여자가 말이 많으면 과부 된다

หากผู้หญิงพูดมากมักกลายเป็นหม้าย

(ความพูดมากจนเกินไปของผู้หญิงอาจนำมาซึ่งการหย่าร้าง)

여자 소리가 울 넘어가면 집안이 망한다

เสียงผู้หญิงหากดังข้ามรั้วบ้าน จะทำให้ครอบครัวฉิบหาย

(ผู้หญิงที่พูดมากจนเกินไปจะก่อความไม่สงบสุขในครอบครัว และนำมาซึ่งความหายนะ)

여자의 예절은 말이 적어야 한다

จดบันทึกมารยาทของผู้หญิงเป็นคำพูด

여자가 한을 품으면 여름에도 서리가 내린다

หากผู้หญิงที่เก็บความคับแค้นใจไว้ แม้แต่ในฤดูร้อนเกล็ดน้ำค้างแข็งก็จะตกลงมา

(หากทำให้ผู้หญิงเกิดความเจ็บแค้น เคียดแค้นในจิตใจแล้วนั้น ความเจ็บแค้น เคียดแค้นใจก็
เปรียบเสมือนเกล็ดน้ำค้างตกลงมาแม้ว่าจะเป็นฤดูร้อนก็ตาม)

여자 악담은 무쇠도 녹인다

คำสาปแช่งของผู้หญิงทำให้เหล็กหลอมละลาย

여자는 바깥일에 말하지 말고, 남자는 안일에 말하지 말랬다

ผู้หญิงจงอย่าพูดเรื่องงานนอกบ้าน ผู้ชายจงอย่าพูดเรื่องงานในบ้าน

집안 화목은 여자가 하고, 외부 화목은 남자가 한다

ความสงบกลมเกลียวภายในบ้านนั้นขึ้นอยู่กับผู้หญิง ความสงบกลมเกลียวภายนอก
บ้านนั้นขึ้นอยู่กับผู้ชาย

여자는 첫아들을 낳아야 마음을 놓는다

ผู้หญิงนั้นเมื่อคลอดลูกชายคนแรกได้จึงจะรู้สึกวางใจ

(หน้าที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของผู้หญิงเกาหลีคือการมีลูกชายไว้เป็นบุตรสืบสกุล และการ
ได้ลูกชายคนโตถือเป็นเรื่องมงคลยิ่ง)

아들 못 낳는 여자는 팔자가 세다

ผู้หญิงที่ไม่มีบุตรชายได้นั้นดวงชะตาแรง

여자는 남편 떨어져서 살아도, 어린 자식 떨어져서는 못 산다

ผู้หญิงแม้จะใช้ชีวิตห่างจากสามีได้ แต่ใช้ชีวิตห่างจากลูกเล็กๆไม่ได้

추녀는 살수록 정이 들고, 미인은 살수록 정이 떨어진다

หญิงอัปลักษณ์ยิ่งอยู่ยิ่งรักใคร่ หญิงงามยิ่งอยู่ยิ่งเบื่อหน่าย

(หากได้อาศัยอยู่กับหญิงที่แม้มีหน้าตาซีเห่ แต่นิสัยดีแล้ว ชีวิตความเป็นอยู่ก็จะดี จะค่อย ๆ
รักและผูกพันกับนางไปเรื่อย ๆ แต่หญิงที่มีเพียงหน้าตางดงาม ไม่ชำนาญงานบ้าน งาน
เรือนจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ไม่ดี ยิ่งอยู่ด้วยกันนานไปก็ยิ่งเบื่อหน่าย)

추녀는 밤에는 친하게 된다

แม้แต่หญิงอัปลักษณ์ก็ยังสนิทกันได้ในยามค่ำคืน

암탉이 울면 집안이 망한다

หากไก่ตัวเมียขัน ครอบครัวจะฉิบหาย

(ผู้หญิงเสียงดังเอะอะโวยวาย หากเข้าไปยุ่ง บ้านนั้นก็จจะวุ่นวายและวอดวาย)

계집년 말 많은 것은 하늘도 안다

แม้แต่ฟ้ายังรู้ว่าผู้หญิงพูดมาก

2. ลูกสาว

내 딸이 고와야 사위도 고른다

ลูกสาวต้องงาม จึงจะเลือกสามีได้

딸은 출가외인이다

ลูกสาวกลายเป็นคนแปลกหน้าเมื่อออกรับไปแล้ว

(เมื่อลูกสาวแต่งงานออกรับไปแล้วนั้นจะย้ายไปอยู่ที่บ้านสามี ลูกสาวที่แต่งงานไปแล้วจะไม่มีสิทธิ์ก้าวร้าวในเรื่องใด ๆ ในบ้านพ่อแม่ตน)

딸이 셋이면 문을 열어 놓고 산다

หากมีลูกสาวสามคน ไม่ต้องปิดบ้านอยู่ก็ได้

(การเลี้ยงดูลูกสาวจนเติบโตใหญ่และแต่งงานนั้น จำเป็นต้องใช้เงินทองเป็นจำนวนมาก ดังนั้นบ้านใดก็ตามที่มีลูกสาวหลายคน จึงไม่มีทรัพย์สินเหลือใช้ เหลือเก็บ แม้จะนอนเปิดบ้าน ก็ไม่มีสิ่งใดต้องกังวลเพราะไม่มีเงินทองให้โจรขโมย)

딸 삼형제 시집 보내면 고무 도둑도 안 든다

หากจัดงานแต่งงานให้ลูกสาวสามพี่น้อง แม้แต่หนังยางก็ไม่ให้โจรขโมย

딸 셋을 두면 기둥뿌리 썩는다

หากมีลูกสาวสามคน แม้แต่เสาเรือนก็ผุ

딸과 호박덕굴은 옮겨 놓는 대로 간다

ลูกสาวกับเกาพิกทองนั้น เลื่อยไปตามที่เราให้เลื่อย

(เกาพิกทองนั้นจะเลื่อยไปตามกิ่งก้านที่เราจัดวางไว้เหมือนเช่นลูกสาวที่เมื่อแต่งงานออกรับไปแล้วนั้น ก็จะตามและปฏิบัติตามแต่สามี ดังนั้นพ่อแม่ต้องเพียรหาว่าที่สามีที่ดีให้แก่ลูกสาวตน ความหมายอีกนัยหนึ่งคือเพื่อที่จะให้ลูกสาวได้ดี ต้องให้ความรู้ที่ดีแก่ลูก)

딸은 시집가면 남 된다

เมื่อลูกสาวแต่งงาน จะกลายเป็นคนอื่น

딸은 남의 식구 되지만, 아들은 내 혈육을 잇는다

เมื่อลูกสาวแต่งงานแล้วจะกลายเป็นคนในครอบครัวคนอื่น ส่วนลูกชายแต่งงานยังสืบสายเลือดฉันอยู่

(ลูกสาวที่แต่งงานแล้วจะไม่ได้ดูแลพ่อแม่ของตัวเองและต้องไปอยู่บ้านอื่น ส่วนลูกชายที่แต่งงาน เมื่อมีลูก ลูกก็ต้องสืบนามสกุลพ่อ)

딸은 두 번 서운하다

มีลูกสาวจะเสียใจถึงสองครั้ง

(ตอนได้ลูกสาวก็เสียใจ พอลูกสาวแต่งงานก็เสียใจอีกครั้ง)

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา

귀엽게 키운 딸은 게으르다ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

ลูกสาวที่ถูกเลี้ยงมาอย่างตามใจจะกลายเป็นคนซี้เกียจ

어머니가 반 중매장이가 되어야 딸을 살린다

แม่ต้องเป็นกึ่งแม่สื่อ จึงจะช่วยชีวิตลูกสาวได้

(หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของลูกกตัญญูคือการแต่งงาน ดังนั้นเพื่อให้ลูกสาวได้แต่งงานออกเรือน แม่จึงต้องช่วยประสานงาน จัดการทุกอย่าง ทำหน้าที่เสมือนเป็นแม่สื่อด้วย)

3. ลูกสะใภ้

며느리가 미우면 발뒤축이 달걀 같다고 나무란다

หากเกลียดลูกสะใภ้ แม้แต่สันเท้าก็โทษว่าเหมือนไข่ไก่

(กับคนที่เราเกลียด ถึงแม้จะดีไม่มีที่ติ ก็ยังหาเรื่องจับผิดได้)

못생긴 며느리 제삿날 병난다

ลูกสะใภ้ที่เกลียดชังมาป่วยวันเช่นไหว้บรรพบุรุษ

(ในวันเช่นไหว้บรรพบุรุษ ผู้เป็นสะใภ้จะต้องจัดเตรียมอาหารสำหรับเช่นไหว้ หากเกิดเจ็บป่วยในวันเช่นไหว้บรรพบุรุษ ยิ่งทำให้ผู้เป็นแม่สามีเพิ่มความรังเกียจมากยิ่งขึ้น)

미운 열 사위 없고 고운 외며느리 없다

ลูกเขยเป็นสิบก็ไม่มีเกลียด ลูกสะใภ้แค่หนึ่งแต่เกลียด

(แม้ว่าลูกเขย และลูกสะใภ้จะเป็นสมาชิกในครอบครัว แต่สำหรับแม่สามีแล้วนั้น ลูกสะใภ้ถือเป็นผู้ที่มาแย่งเอาความรักจากลูกชายตนไป จึงได้รังเกียจยิ่งนัก)

불난 집에 며느리 싸대듯

ลูกสะใภ้วิ่งวุ่นไปมาเหมือนไฟไหม้บ้าน

(เป็นการเปรียบเปรยการวิ่งวุ่น ไร้สติ ของลูกสะใภ้ที่ประหนึ่งว่าบ้านกำลังถูกไฟไหม้)

시어미 부를 노래 며느리 먼저 부른다

ลูกสะใภ้ซึ่งร้องเพลงก่อนแม่สามี

(สิ่งที่ตนเองต้องการจะพูดหรือต้องการจะกระทำ ถูกคนอื่นชิงตัดหน้าทำไปเสียก่อนแล้ว)

흥이 없으면 며느리 다리가 희단다

ลูกสะใภ้ไม่มีข้อตำพริ้ว ก็พาลว่าขาขาว

(แม้บุคคลนั้นจะดี ไม่มีข้อตำพริ้ว แต่หากเราเกลียดก็จะหาเรื่องจับผิดหรือใส่ร้าย)

๒๑๘.๑๑๕๗

316580

๙ ๕14๓

며느리가 미우면 손자까지 밍다

ถ้าเกลียดลูกสะใภ้ก็จะเกลียดลามไปถึงหลานชาย

(เมื่อรู้สึกเกลียดคนๆหนึ่งแล้ว แม้ว่าคนผู้นั้นจะสวยหรือดีสมบูรณ์แบบสักเพียงใด ก็ไม่คลายความรู้สึกเกลียดอยู่ดี)

굿 하고 싶어도 만며느리 춤추는 꼴 보기 싫다

แม้จะอยากทำพิธี굿³ แต่ก็ไม่อยากดูการระบำของลูกสะใภ้คนโต

고양이 덕은 알아도 며느리 덕은 모른다

แม้จะรู้คุณแมว แต่ไม่รู้คุณลูกสะใภ้

(สะท้อนให้เห็นจิตใจของผู้เป็นแม่สามีว่า แม้นอยากรจะทำอะไร แต่หากมีลูกสะใภ้เข้ามาร่วมทำด้วยแล้วนั้น ทำให้ไม่อยากทำ ไม่อยากเห็นความสุข ความสนุกสนานของสะใภ้จึงเลือกที่จะอยู่ห่าง ๆ)

나갔던 며느리 효도한다

ลูกสะใภ้ที่จากไปแล้วกตัญญู

(คนที่คิดในตอนแรกว่าเป็นคนไม่ดี แต่นึกไม่ถึงว่าคนผู้นั้นจะกลับมาทำดีตอบแทนหรือให้คุณในภายหลัง)

4. ภรรยาหลวง ภรณาน้อย

아내가 남편보다 너무 똑똑하면 집안이 망한다

หากภรรยาฉลาดกว่าสามีมากเกินไป ครอบครัวจะวอดวาย

(ผู้หญิงที่ฉลาดกว่าสามี จะนำมาซึ่งความขัดแย้ง ผู้หญิงในอดีตจึงถูกจำกัดสิทธิในการศึกษา)

아내가 잘못 만나면 백년 원수다

ได้ภรรยาไม่ดี ก็เหมือนมีศัตรูไปร้อยปี

(เป็นการเปรียบเทียบการเลือกคู่ชีวิตที่ผิดพลาดซึ่งส่งผลถึงอนาคตว่าชีวิตสมรสจะไม่มีความสุข)

여편네는 사흘만 매질을 얹으면 버르장머리가 없어진다

ไม่ตีเมียแค่สามวัน พฤติกรรมก็เสื่อมทรามลง

³ พิธีทรงเจ้าของเกาหลี

평생을 잘 살려면 아내를 잘 만나야 한다

หากอยากสุขสบายทั้งชีวิต ต้องได้ภรรยาที่ดี

(หากอยากได้ภรรยาที่ดี ที่เชื่อฟังสามี สามีต้องหมั่นทบทวนเพื่อให้ท่านอนอ่อนง่าย)

하루를 잘 살려면 장사를 잘해야 하고, 일 년을 잘 살려면 농사를 잘해야 하고,

평생 잘 살려면 아내를 잘 얻어야 한다

หากอยากสุขสบายแค่หนึ่งวัน ต้องทำมาค้าขายให้ดี หากอยากสุขสบายหนึ่งปี ต้องทำ

ไร่ทำนา หากอยากสุขสบายทั้งชีวิต ต้องหาภรรยาที่ดี

오복보다 처복이 더 크다

การได้ภรรยาดีนั้น ยิ่งใหญ่กว่าพรประเสริฐห้าประการ

(การได้ภรรยาที่ดีนั้นประเสริฐกว่าพรห้าประการอันได้แก่ การมีอายุยืน การมั่งคั่งทรัพย์สินเงินทอง การมีสุขภาพแข็งแรง การมีศีลธรรมที่ดี และการจากโลกนี้ไปอย่างสงบสุข)

남편을 잘못 만나면 평생 고생이고, 아내를 잘못 만나면 평생 원수다

หากได้สามีไม่ดี ชีวิตจะลำบาก หากได้ภรรยาไม่ดีเหมือนมีศัตรูตลอดชีพ

여편네가 살림을 못 하면 벌어들려도 시루에 물 붓기다

หากภรรยาดูแลจัดการในครอบครัวไม่ดี เปรียบเหมือนการเทน้ำลงในซึ่งนึ่งขนมต็อก

(หากภรรยารู้จักใช้ทรัพย์สินที่สามีหามาได้อย่างประหยัดรู้ค่า แม้สามีจะหามาได้มาก เพียงใดก็หมดสิ้นได้)

아내가 앓으면 살림이 망하고, 남편이 앓으면 집안이 망한다

หากภรรยาเจ็บป่วย การดูแลครอบครัวจะมีปัญหา หากสามีเจ็บป่วย บ้านก็จะฉิบหาย

(หากภรรยาป่วย บ้านเรือนอาจรกรุงรัง แต่หากสามีป่วย บ้านนั้นอาจพบความหายนะทางเศรษฐกิจ)

어진 아내를 가진 남자는 근심할 일이 안 생긴다

สามีที่มีภรรยาที่ดีจะไม่มีเรื่องที่ต้องวิตกกังวล

어진 아내는 남편을 귀하게 만들고, 악한 아내는 남편을 천하게 만든다

ภรรยาที่ดีจะช่วยส่งเสริมสามีให้มีเกียรติ ภรรยาที่ไม่ดีจะทำให้สามีต่างพร้อยไปด้วย

여자는 남편 옆에 암코양이만 있어도 질투한다.

แค่แมวตัวเดียวอยู่ข้างสามี ภรรยาก็เกิดความหึงหวง

(แม้ผู้เป็นสามีจำเป็นต้องเกี่ยวพันกับหญิงอื่นด้วยเรื่องธรรมดา แต่ผู้เป็นภรรยา มักเกิดอคติ คิดหึงหวงเสมอ)

5. แม่

그 어머니에 그 딸이다
แม่เป็นอย่างไร ลูกก็เป็นอย่างนั้น

어머니 선을 보면 그 딸을 알 수 있다
แค่เห็นแม่ก็รู้ได้ถึงลูกสาว

어머니 사랑이 지나치면 버릇없는 자식이 생긴다
แม่ที่รักลูกมากเกินไป จะทำให้ลูกเสียนิสัย

엄한 어머니 밑에 효녀 난다
แม่ที่เข้มงวดจะมีลูกสาวที่มีความกตัญญูกตเวที
(ลูกที่ถูกเลี้ยงมาอย่างเข้มงวดนั้นจะเติบโตเป็นคนดี)

아이 어미 잠은 반잠이다
แม่ที่ต้องเลี้ยงลูก มักหลับ ๆ ตื่น ๆ
(แม่ต้องคอยดูแล ปกป้องลูกจนทำให้นอนหลับได้ไม่สนิท)

흥년에 어미는 굶어 죽고 아이는 배터져 죽는다
ในปีที่อดอยากแร้นแค้น แม่อดอาหารตาย แต่ลูกอึดจนท้องแตกตาย

부모는 자식에게 돈을 주고 남은 돈을 쓰고, 자식은 쓰고 남은 돈이 있어야
부모에게 준다
พ่อแม่ให้เงินแก่ลูกก่อนและใช้ส่วนที่เหลือ แต่ลูกใช้เงินเมื่อเหลือจึงให้พ่อแม่

6. แม่สามี

시아머니 역정에 개배때기 찬다.
ถึงจะเกลียดแม่สามีแต่ก็ทำได้แคใจเย็น
(การไประบายความโกรธที่อื่น)

시어머니 죽으면 안방이 내차지

หากแม่สามีตาย ห้องโถงก็เป็นของฉัน

(เมื่อแม่สามีเสียชีวิต ลูกสะใภ้ก็จะได้ครอบครองตำแหน่งนั้นแทน หากไม่มีแม่สามี ลูกสะใภ้ก็จะได้เป็นใหญ่ในบ้าน เป็นการเปรียบเทียบว่า ถ้าคนที่เคยกุมอำนาจคนเดิมหายไป คนในลำดับต่อไปก็จะกลายมาเป็นผู้กุมอำนาจนั้นแทน)

시어미 미워서 개 옆구리에 찬다

เกลียดแม่สามีจึงเตะหมา

(เมื่อถูกตำหนิ โกรธ หรือโมโหจากที่อื่น แล้วมาระบายความโกรธกับผู้ที่ไม่รู้เรื่องหรือไม่เกี่ยวข้อง)

오래 살면 시어미 죽은 날도 있다

หากอายุยืน ย่อมเห็นวันที่แม่สามีตาย

(หลังจากที่ต้องอดทนอดกลั้นมาเป็นเวลานาน ย่อมมีสักวันที่จะได้สุขสบาย)

며느리 자라 시어미되니 시어미 티를 더 잘한다

เมื่อลูกสะใภ้กลายเป็นแม่สามีจะยิ่งหนักกว่าเดิม

(ผู้ที่ทำร้าย กลั่นแกล้ง ถูกเหยียดหยามผู้ที่ตำต่อยกว่าอย่างหนักรุนแรงมักไม่นึกถึงความยากลำบากที่ตนเคยประสบมาในอดีต เมื่อครั้งที่เป็นเบี้ยล่างของผู้อื่น)

쓰니 시어미

ต้องชม ต้องแม่สามี

(เปรียบถึงแม่สามีที่กลั่นแกล้งลูกสะใภ้อย่างหนัก)

한 집에 살아도 시어미 성을 모른다

แม้จะอยู่บ้านเดียวกันก็ไม่รู้แซ่ของแม่สามี

(แม้จะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกัน ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน แต่ไม่รู้จักที่จะสนใจ รู้เรื่องราวของกันและกัน)

독한 시어미 밑에 독한 며느리 난다

ลูกสะใภ้ที่ร้ายกาจย่อมเกิดจากแม่สามีที่ร้ายกาจ

시어미가 오래 살다가 며느리 환갑날 국수 양푼에 빠져 죽는다

แม่สามีอายุยืนมานาน มาตักชามก๋วยเตี๋ยวตายวันแซ่ยิดลูกสะใภ้

(แม้จะเป็นผู้ที่มีอายุยืนมาก แต่ในชีวิตนั้นก็ยังมีบางสิ่งบางอย่างที่ตนไม่ได้ทำ)

때리는 시어미보다 말리는 시누이가 더 밍다
 เกลียดพี่หรือน้องสามีที่เข้ามาห้าม ยิ่งกว่าเกลียดแม่สามีที่ดี
 (เกลียดคนที่เมื่ออยู่ลับหลังแล้วนินทาว่าร้ายมากกว่าผู้ที่ร้ายซึ่งๆหน้า)

사위는 백년 손ियो, 며느리는 종신 식구라
 ลูกเขยเหมือนแขกร้อยปี ลูกสะใภ้เหมือนสมาชิกครอบครัว
 (ประพดปฏิบัติกับลูกสะใภ้เหมือนคนในครอบครัว แต่สำหรับลูกเขยแล้ว ต้องดูแลอย่างยิ่ง
 เสมือนเป็นแขกของบ้าน)

둘째 며느리 삼아 보아야 말며느리 착한 줄 안다
 ต้องได้ลูกสะใภ้คนที่สอง จึงจะรู้ค่าลูกสะใภ้คนแรก
 (ต่อเมื่อได้มีการเปรียบเทียบระหว่างลูกสะใภ้คนโตกับลูกสะใภ้คนที่สองแล้ว จึงได้รับรู้และ
 เห็นความดีของลูกสะใภ้คนโต)

고양이 덕과 며느리 덕은 알지 못한다
 ไม่รู้คุณแมวและลูกสะใภ้

고양이 덕은 알아도 며느리 덕은 모른다
 แม้จะรู้คุณของแมว แต่ไม่รู้คุณลูกสะใภ้
 (กับคนที่ตนเองเกลียดแล้วนั้น แม้เขาจะทำดีสักเท่าใดก็ไม่สามารถทำใจชอบหรือรู้บุญคุณได้)

나갔던 며느리 효도한다
 ลูกสะใภ้ที่จากไปแล้วกตัญญู
 (คนที่คิดในตอนแรกว่าไม่ดีนั้น กลับมาให้คุณในภายหลัง)

같은 떡이라도 말며느리 주는 것이 더 크다
 ขนมตอกที่ให้ลูกสะใภ้คนโตดูใหญ่กว่าของสะใภ้คนอื่น
 (ลูกสะใภ้คนโตย่อมสำคัญกว่าลูกสะใภ้ลำดับอื่น ๆ)

7. แม่หม้าย

같은 값이면 과붓집 머슴살이
 ถ้าวันทุนเดียวกัน ขอเป็นทาสเรือนแม่หม้าย
 (หากมีค่ามีราคาเท่ากัน หรือต้องลงทุนลงแรงเท่ากัน ก็ขอเลือกสิ่งที่ดีกว่า เช่น หากต้องเป็น
 ทาสขอเป็นทาสเรือนแม่หม้ายมีชีวิตที่สบายกว่าเรือนที่มีชายเป็นเจ้าบ้าน)

과부가 찬밥에 끓는다

แม่หม้ายหิวข้าวเย็น

(บ้านแม่หม้ายไม่จำเป็นต้องหุงหาอาหารที่เต็มไปด้วยโภชนาการเพราะไม่มีสามีหรือลูกที่ต้องดูแล ชีวิตแม่หม้ายคือการอยู่ตัวคนเดียว และกินอาหารไม่ถูกสุขลักษณะ)

과부 사정을 과부가 안다

แม่หม้ายย่อมรู้เหตุของตนเอง

(ผู้ที่มีหัวอกเดียวกันย่อมเข้าใจปัญหาซึ่งกันและกันได้ดีกว่า)

과부덕 종놈은 왕방울로 행세한다

ทาสชายแสดงอำนาจบ้านแม่หม้าย

(บ้านของหญิงหม้ายที่ไม่มีผู้ชายเจ้าของบ้าน ทาสชายจึงได้ทำเสียงดัง หรือแสดงอำนาจได้ เป็นการเปรียบเทียบกับ การพูดจาหรือการกระทำที่ไร้สาระ)

버릇 배우라니까 과부집 문고리 빼들고 엇장수 부른다

บอกว่าให้เรียนรู้ ก็ไปปลดกุญแจประตูบ้านแม่หม้ายและเรียกคนขายตั้งเม

(พฤติกรรมที่แย่ แม่จะถูกตำหนิจากคนอื่น แต่ก็ยังไม่หาย ไม่นานก็จะกลับมาประพฤติปฏิบัติเหมือนเช่นเดิมอีก)

남의 사정 보다가 과부 된다

ยุ่งเรื่องของคนอื่นมาก จนกลายเป็นแม่หม้าย

(เป็นการเปรียบเทียบการเข้าไปเกี่ยวข้องกับคนอื่น จนท้ายที่สุด ตนเองได้รับความเสียหายหรือเสียใจเอง)

십년 과수로 앉았다 고자 대감 만났다

เป็นหม้ายมาสิบปีเพิ่งได้เจอพ่อหม้าย

(หญิงที่ครองความเป็นหม้ายมายาวนาน เมื่อได้พบคู่คนใหม่ที่เป็นพ่อหม้าย แต่พ่อหม้ายนั้นกลับไม่สามารถทำหน้าที่ของสามีได้ เป็นการเปรียบเทียบถึงการเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี หรือแม้ว่าจะสั่งสมบารมีมานาน แต่หากปราศจากโชคแล้วนั้น ก็มีอาจเกิดผลสมประสงค์ได้)

허울 좋은 과부

แม่หม้ายที่ภายนอกดูดี

(แม่ภายนอกจะเห็นว่าการใช้ชีวิตแม่หม้ายนั้นดูดี แต่ในความเป็นจริงแล้วนั้นเป็นชีวิตที่น่าสงสาร ส่วนวันนี้เป็นการเปรียบรูปลักษณ์ภายนอกนั้นอาจเห็นว่ามีคุณค่า น่าเคารพแต่ทว่าข้างในนั้นอาจเป็นเพียงสิ่งของหรือคนที่ด้อยค่า)

장난하는 것은 과붓집 수괴

ความซึ่เล่นของแมวบ้านแม่หม้าย

(จากความซึ่เล่นของแมวที่ส่งเสียงดังในบ้านแม่หม้ายที่มักสงบเสียบนั้นทำให้เหล่าเพื่อนบ้านเกิดความสงสัยเป็นการเปรียบเปรยถึงการพูดกันวุ่นวายจากเรื่องที่ไม่มืมูลความจริง)

이십대 과부는 살아도 삼십대 과부는 못산다

อายุยี่สิบกว่าเป็นแม่หม้ายยังอยู่ได้ อายุสามสิบเป็นแม่หม้ายอยู่ไม่ได้

(แม่หม้ายที่อายุยี่สิบกว่านั้นเคยมีความสัมพันธ์ทางเพศมาได้เป็นเวลาไม่นาน จึงอาจยังอดทนต่อความใคร่ที่เกิดขึ้นได้ แต่แม่หม้ายที่อายุสามสิบกว่านั้น เป็นผู้ที่เคยชินกับการมีเพศสัมพันธ์ จึงเป็นการยากที่จะอดทนต่อความอยาก ความใคร่จึงมักแต่งงานใหม่)

말 많은 것은 과붓집 종년

การพูดมากคือหญิงม้าย

(การพูดมากนั้นเปรียบเสมือนหญิงม้ายคือไม่มีคุณค่า)

บทที่ 4

ภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ปรากฏในสุภาษิตเกาหลี

ชาวเกาหลีมีสุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากพิจารณาในเนื้อหาของสุภาษิตผู้หญิงแล้วพบว่าโดยมากมักกล่าวถึงในแง่ลบ อย่างไรก็ตามสุภาษิตได้สะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ความคิด ความเข้าใจของชาวเกาหลีที่มีต่อผู้หญิงว่าผู้หญิงเป็นเช่นไร ในบทนี้จะนำเสนอเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งกล่าวถึงวิถีชีวิตของผู้หญิงในอดีต และในส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ปรากฏในสุภาษิตเกาหลี โดยแบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านพฤติกรรมและอุปนิสัย และ 2) ด้านบทบาทและหน้าที่ของผู้หญิง

4.1 วิถีชีวิตผู้หญิงในอดีต

สังคมโซซอนรับลัทธิขงจื้อมาเป็นศาสนาประจำชาติ และในพื้นฐานความคิดของลัทธิขงจื้อนั้นผู้ชายคือผู้ที่คุ้มครอง ปกป้อง และดูแลผู้หญิง หน้าที่และบทบาทของผู้หญิงจึงได้ถูกจำกัดสิทธิทั้งทางกฎหมายหรือแนวคิดต่างๆลดลงเป็นอย่างยิ่ง ผู้หญิงมีหน้าที่คลอดบุตร เลี้ยงดูบุตร และดูแลบ้าน ผู้หญิงถูกจำกัดสิทธิในการสมรสใหม่ หรือผู้หญิงสามารถถูกไล่ออกจากครอบครัวได้หากประพฤติดนไม่ดี

ในช่วงตอนต้นของราชวงศ์โซซอน ขณะที่ลัทธิขงจื้อยังมีได้ฝังรากลึกลงในความคิดของชาวเกาหลี สถานภาพของหญิงและชายนั้นไม่ได้มีความแตกต่างกันมากนัก บุตรหญิงและบุตรชายสามารถได้รับมรดกจากบุพการีเท่าเทียมกัน ตำแหน่งทางสังคม หรือการเข้ากิจกรรมทางเศรษฐกิจก็ได้ต่างกัน ทั้งในสมัยนั้นไม่ว่าบุตรชาย หรือบุตรสาวก็สามารถทำพิธีเช่นไหว้บรรพบุรุษได้เหมือนกัน จึงไม่มีความจำเป็นต้องรับบุตรบุญธรรม อีกทั้งยังมีมากที่เมื่อแต่งงานผู้ชายแล้วก็เข้ามาอาศัยอยู่ในบ้านของผู้หญิง จนกระทั่งผู้หญิงคลอดบุตรจึงย้ายครอบครัวออกไป

แต่หลังจากศตวรรษที่ 17 เมื่อลัทธิขงจื้อได้เผยแผ่ แทรกซึม และฝังรากลึกเข้าสู่ความคิดของชาวเกาหลีแล้วนั้น สังคมเกาหลีได้กลายเป็นสังคมปิตาธิปไตย(부계 사회) ที่ให้ความสำคัญกับผู้ชายเป็นหลัก บทบาทหน้าที่ของผู้หญิงค่อยๆเลือนหายไป ผู้หญิงเริ่มด้อยสิทธิทั้งทางการศึกษา และอำนาจต่างๆ มีเพียงแต่บุรุษเพศเท่านั้นที่จะสามารถสอบเข้ารับราชการและรับตำแหน่งของทางการได้ แต่ผู้หญิงนั้นไม่มีโอกาสและมีสิทธิเลย หน้าที่หลักของผู้หญิงคือการแต่งงาน ให้กำเนิดบุตร เลี้ยงดูบุตร ดูแลบ้าน ปรนนิบัติสามีเพียงเท่านั้น ผู้หญิงถูกจำกัดสิทธิและหน้าที่ต่างๆมากมาย แม้แต่ในยามที่ต้องออกนอกบ้าน ผู้หญิงต้องสวมเสื้อคลุม สวมผ้าคลุมหน้า เพื่อปิดบังหน้าตา และสวมหมวกด้วย

กิจวัตรประจำวัน

กิจวัตรประจำวันของผู้หญิงในอดีตนั้น มักเริ่มต้นกิจวัตรเวลาประมาณ 05.00 นาฬิกา เมื่อตื่นนอนแล้วก็เตรียมหุงหาอาหาร ซึ่งจำเป็นต้องไปหาบน้ำมาจากลำธารหรือบ่อน้ำประจำหมู่บ้าน สำหรับบ้านขุนนางยางบันหรือบ้านเศรษฐีมักขุดบ่อน้ำสำหรับใช้เองภายในบริเวณบ้านตน จึงไม่ได้ลำบากนัก แต่สำหรับหญิงสามัญชน ถือเป็นเรื่องที่ยากลำบากพอควรในการออกไปหาบน้ำเพื่อนำมาใช้ดื่มกินภายในบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูหนาวที่อากาศหนาวเหน็บ แต่อย่างไรก็ดี การได้ออกไปหาบน้ำจากแหล่งน้ำสาธารณะภายนอก ทำให้บรรดาผู้หญิงได้มีโอกาสพบปะ พูดคุย และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน

และเมื่อกลับเข้าบ้านมา น้ำที่หาบมาก็ต้องกักเก็บใส่ภาชนะไว้ และต้องรีบจัดเตรียมหุงหาอาหาร กับข้าวในแต่ละมือนั้นมีกิมจิและอาหารที่หมักดองไว้เป็นหลัก และยังมีซूपที่ทำจากผักตามฤดูกาล ในสมัยนั้นที่ยังไม่มีเครื่องปรุงรส ชาวเกาหลีใช้ปลามย็อลซีในการช่วยเพิ่มรสชาติของอาหาร แต่สำหรับครอบครัวที่ยากจนการนำปลามย็อลซีมาประกอบอาหารเป็นเรื่องยากนัก จึงมักใช้เต้าเจี้ยวหรือซีอิ๊วขาวในการเพิ่มรสชาติอาหาร

บ้านที่ไม่มีเครื่องครัวมากนักมักใช้ผลน้ำเต้าผ่าซีกมาใช้เป็นทัพพีในการประกอบอาหาร เพราะผลน้ำเต้าผ่าซีกนั้นไม่นำความร้อน อีกทั้งยังลอยน้ำได้ เมื่อเทียบกับทัพพีที่ทำจากไม้หรือเหล็ก มีความสะดวกสบายมากกว่า อีกทั้งเนื้อของน้ำเต้านั้นยังสามารถนำมารับประทานได้ด้วย และเปลือกก็เอาไปใช้งานเป็นอุปกรณ์ในครัวเรือน

หลังจากจัดสำรับอาหารเรียบร้อยแล้ว ผู้อาวุโสกับผู้ชายจะรับประทานก่อน จากนั้นที่เหลือผู้หญิงจึงจะสามารถรับประทานได้ หรือผู้หญิงอาจรับประทานโดยตักใส่ผลน้ำเต้าผ่าซีกรับประทานในห้องครัว ในครอบครัวที่ไม่มีโต๊ะสำหรับข้าว ก็รับประทานข้าวโดยปูเสื่อพางบนพื้น รับประทานข้าวพร้อมเครื่องเคียง 1-2 ชนิด เมื่อเสร็จสรรพจากการรับประทานอาหาร ผู้หญิงจะล้างถ้วยชามด้วยพางข้าวหรือผ้าล้างชามกับน้ำสะอาด

หลังจากเสร็จสิ้นการเตรียมอาหารให้สมาชิกครอบครัวแล้ว ก็ถึงเวลางานหนักประจำวัน นั่นก็คือ งานซักผ้า วิธีการซักผ้าของผู้หญิงเกาหลีในอดีตนั้นง่ายดาย เพียงแค่ใช้ไม้ซักผ้าทุบตีจนคราบสกปรกหลุดออก การใช้ไม้ซักผ้าตีนั้นไม่ได้ทำให้เสื้อผ้าเสียหาย เนื่องจากเสื้อผ้าของคนสมัยก่อนไม่มีกระดุม อีกทั้งวิธีการซักก็ไม่ได้บดขยี้ผ้า เสื้อผ้าจึงไม่เสียหาย เมื่อซักผ้าเสร็จก็นำผ้าตากแดด ผึ่งลมบนฟุ่มไม้ กิ่งไม้ต่างๆ อากาศที่ปราศจากฝุ่นควันทำให้เสื้อผ้าแห้งเร็ว

ช่วงเวลาซักผ้า หญิงสาวทั้งหลายจะมาซักล้างที่ลำธาร ซึ่งเป็นเสมือนสถานที่แลกเปลี่ยนข่าวสารของบรรดาสาว ๆ การพูดคุยของบรรดาหญิงสาวถือเป็นการคลายเครียด อีกทั้งการใช้ไม้ซักผ้าทุบตีเสื้อผ้าที่ต้องซักทำความสะอาดก็ถือเป็นการระบายความเครียดด้วยเช่นกัน แต่ทว่าการซักผ้าในฤดูหนาว

นั้นยากลำบากมาก เพราะการจะใช้น้ำในลำธารที่แข็งได้นั้น ต้องทุบน้ำแข็งที่จับแข็งตัวบนผิวน้ำเสียก่อน อีกทั้งน้ำที่นำมาใช้ในการซักผ้าก็เย็นยะเยือก

หน้าที่ของผู้หญิงสมัยก่อนที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การทอและตัดเย็บเสื้อผ้า โดยมากมักใช้ฝ้าย ลินิน หรือป่านเป็นวัตถุดิบ ผู้หญิงที่เป็นแม่บ้านทุกคนต้องทอผ้าฝ้ายเพื่อนำมาใช้เป็นเสมือนเบี้ยในการแลกเปลี่ยนค่าหรือบริการอื่นๆ อีกทั้งผ้าฝ้ายทอมียังเป็นเสมือนส่วยที่ส่งมอบให้ทางการเพื่อการกับการละเว้นทหารของผู้เป็นสามีด้วย ดังนั้นผู้หญิงในสมัยก่อน เมื่อว่างเว้นเสร็จจากภารกิจประจำวันแล้ว ต้องนั่งทอผ้า เพื่อช่วยประทังชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวของตนด้วย

ผู้หญิงต้องตื่นก่อนนอนที่หลัง ผู้หญิงคือผู้ที่ต้องเลี้ยงลูก และทำงานบ้าน ความคิดนี้แม้แต่ในปัจจุบันก็ยังปรากฏให้เห็นอยู่ นอกเหนือจากงานบ้านแล้ว ในยามที่ไร่นาต้องการแรงงาน ผู้หญิงก็ต้องเข้าไปช่วยด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการหว่านเมล็ดข้าว หรือเก็บเกี่ยวข้าว ในยามที่ผู้ชายออกไปทำงานในไร่นา และอยู่ห่างจากบ้านไกลนัก ผู้หญิงจะต้องเตรียมสารบอาหารกลางวัน และนำไปส่งให้สามีที่ไร่นานั้น นี่ถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติประการหนึ่ง

ผู้หญิงต้องเลี้ยงดูบุตรและคอยปรนนิบัติสามีอย่างดี แม้ชีวิตในแต่ละวันจะยุ่งเพียงใด แต่หากไม่ใช่หญิงชาวบ้านธรรมดา หรือหญิงชนชั้นต่ำแล้ว ผู้หญิงที่มีสกุล หรือผู้หญิงลูกหลานเศรษฐีต้องแต่งตัวให้งดงาม สะอาดสะอ้าน และจัดทรงผมให้ดูดีอยู่เสมอ ทรงผมนั้นต้องดำเนินให้ใช้น้ำมันใส่ผม แสกกลางให้ตรง งดงาม และประณีต ใช้ปิ่นปักผมเพื่อรักษาทรง ซึ่งการเห็นทรงผมของหญิงในสมัยก่อนก็สามารถทราบได้ว่ามาจากสกุลใด หรือถิ่นกำเนิดใดเพราะการเกล้าผมจะแตกต่างกันตามแต่ละพื้นที่

นอกเหนือจากทรงผมแล้ว สำหรับหญิงชาวบ้านธรรมดา สวมใส่ชุดฮันบกเก๋ารุ่งริ่ง ซ้ายยังไม่มีรองเท้าฟางให้สวมใส่นั้น แทบจะไม่มีส่วนใดอีกเลยที่สามารถตกแต่งให้งดงามได้ แหวนหรือต่างหูก็ไม่ได้สวมใส่ มีเพียงเล็บมือที่ย้อมสีแดงไม้ธรรมชาติเพื่อความงามเท่านั้น แตกต่างกับหญิงมีสกุลที่ต้องสวมเสื้อผ้าอาภรณ์อย่างพิถีพิถันให้ถูกต้องตามกาลเทศะ และต้องสวมชุดคลุม ผ้าคลุมศีรษะทุกครั้งที่ออกนอกบ้าน

ทั้งหมดที่ได้กล่าวไปแล้วนี้คือวิถีชีวิตของผู้หญิงเกาหลีในอดีต ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานบ้านเป็นหลัก แม้จะดูเหมือนว่าเป็นงานมิได้ลำบากมากนัก แต่การทำงานบ้านภายใต้คำสั่ง หรือการบงการจากแม่สามี หรือการทำงานในบ้านสามีในฐานะสมาชิกใหม่นั้น ถือเป็นความกดดัน ความเครียดอย่างยิ่งที่จะต้องอดทน เชื่อฟัง และปฏิบัติทุกคำสั่งของสมาชิกครอบครัวผู้เป็นสามี

4.2 ภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ปรากฏในสุภาษิต

ในบทที่ 3 ผู้วิจัยได้แบ่งหมวดหมู่ของสุภาษิตตามสถานภาพทางสังคมอันได้แก่ หมวดผู้หญิงทั่วไป หมวดลูกสาว หมวดภรรยาหลวงและภรรยาน้อย หมวดลูกสะใภ้ หมวดแม่ หมวดแม่สามี และหมวดแม่หม้าย ซึ่งจากการศึกษาและวิเคราะห์สุภาษิตดังกล่าวพบว่า ภาพลักษณ์ของผู้หญิงนั้นสามารถแบ่งได้เป็นภาพลักษณ์ด้านพฤติกรรมและอุปนิสัย และภาพลักษณ์ด้านบทบาทและหน้าที่ของผู้หญิง

1) ภาพลักษณ์ด้านพฤติกรรมและอุปนิสัย

1.1 ผู้หญิงต้องสวย

โดยธรรมชาติของมนุษย์แล้ว ผู้ชายมักปรารถนาที่จะได้ครอบครองผู้หญิงที่หน้าตางดงาม การให้ความสำคัญกับความงามของรูปลักษณ์ภายนอกจึงปรากฏให้เห็นในสุภาษิต และจากความพยายามในการสร้างภาพลักษณ์ให้ตนเองดูดี เพื่อให้เพศตรงข้ามได้ชื่นชมซึ่งบางครั้งได้กลายเป็นปัญหาที่ทำให้บางครั้งผู้หญิงไม่สามารถดำรงชีวิตได้ด้วยตนเอง ตัวอย่างสุภาษิตที่แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีชื่นชอบผู้หญิงที่รูปลักษณ์หน้าตาได้แก่

계집의 얼굴은 눈의 안경

หน้าตาของหญิงสาว เหมือนแว่นตาบนใบหน้า

앵두같은 입술에 박씨 같은 이빨이다

ริมฝีปากเหมือนผลเชอร์รี่ ฟันเหมือนเมล็ดน้ำเต้า

살결이 희면 열 허물이 묻힌다

เพียงแค่ผิวขาว ก็ปกปิดข้อต่างพร้อยสิบแห่ง

여자와 쌀은 할수록 좋다

ผู้หญิงกับข้าวสารยิ่งขาวยิ่งดี

여자는 얼굴이 밑천이다

ผู้หญิงมีใบหน้าเป็นทุน

จากตัวอย่างสุภาษิตดังกล่าวที่ว่า หญิงที่ผิวขาว ริมฝีปากแดงระเรื่อเหมือนสีของผลเชอร์รี่ป่า ฟันเหมือนเมล็ดน้ำเต้า รูปร่างหน้าตาเป็นสิ่งสำคัญ เป็นสิ่งที่ปรารถนาของบุรุษเพศ หรือจากสุภาษิตที่ว่า “ผู้หญิงนั้นสิ่งแรกคือทรงผม สิ่งถัดมาคือการแต่งหน้า สิ่งที่สามคือเสื้อผ้าอาภรณ์(여자의 미는 첫째가

머리요, 둘째가 화장이요, 셋째가 옷이다) ” ที่แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับความงามภายนอกมากกว่าความงามภายในไม่ว่าจะเป็นทรงผม การแต่งหน้า หรือเสื้อผ้า ซึ่งแนวคิดเช่นนี้ก็ยังคงปรากฏให้เห็นในสังคมปัจจุบันที่ผู้หญิงชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับความงาม จากแนวความคิดที่คล้ายกับภาษิตไทยที่ว่า โกงงามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง และคนที่มีหน้าตาสวยมักจะได้รับสิทธิประโยชน์ในสังคม อาทิเช่น ได้รับคัดเลือกให้เข้าทำงาน หรือทำผิดก็ให้อภัยได้ และผู้ที่มีหน้าตางดงามหรือมีคุณสมบัติดีเท่านั้นจึงจะมีสิทธิเลือกคู่ครองที่ดีได้เหมือนตัวอย่างที่ปรากฏในสุภาษิต

꽃이 고와야 나비도 모인다 ดอกไม้ต้องสวยผีเสื้อจึงจะมาตอม

1.2 ผู้หญิงเป็นเพศที่พูดมาก

มนุษย์ใช้คำพูดในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อสื่อความต้องการ ความรู้สึก นึกคิด เพื่อดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ส่วนบุคคล และเพื่อให้เกิดกิจกรรมร่วมกัน หากปราศจากคำพูดแล้วนั้น การดำเนินชีวิตในสังคมคงยากลำบาก

เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ชาย ผู้หญิงถือเป็นเพศที่ช่างเจรจา ภาพลักษณ์ของผู้หญิงเกาหลีที่ปรากฏในสุภาษิตนั้นเป็นภาพเชิงอคติทั้งสิ้น กล่าวคือ ผู้หญิงคือเพศที่พูดมาก พูดเกินกว่าเหตุ พูดไร้สาระ หาประโยชน์ไม่ได้ ทั้งยังเป็นเรื่องยากที่จะห้ามมิให้ผู้หญิงพูด ตัวอย่างสุภาษิตเกี่ยวกับการพูดมากของผู้หญิง เช่น

여자는 긴 혀가 있다

ผู้หญิงมีลิ้นยาว

잔소리는 여자의 입버릇이다

ผู้หญิงปนเป็นนิสัย

계집의 입 막기는 냇물 막기보다 어렵다

การจะปิดปากผู้หญิงได้นั้น ยากยิ่งกว่าการอุดน้ำที่ไหลในลำธาร

การพูดมากของผู้หญิงไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ รังแต่จะทำให้เกิดความเสียหาย หรือเรื่องราวลุลกลามใหญ่โต เรื่องไม่จริงก็สามารถเป็นจริงได้ เหมือนเช่นสุภาษิตดังต่อไปนี้

여자 셋만 모이면 사발도 말을 한다

หากผู้หญิงสามคนมารวมตัวกัน แม้แต่ถ้วยชามก็พูดได้

여자 셋만 모이면 쇠도 녹인다

หากผู้หญิงสามคนมารวมตัวกัน เหล็กก็หลอมละลาย

여자 셋이 모이면 접시에 구멍을 뚫는다

หากผู้หญิงสามคนมารวมตัวกัน แม้แต่จานก็จะเป็นรู

ชาวเกาหลีเชื่อว่าการพูดมากเกินไปของผู้หญิงนั้นจะนำความหายนะมาสู่ครอบครัว เพราะการที่ผู้หญิงช่างเจรจา ช่างนินทา กับบรรดาเพื่อนผู้หญิงด้วยกัน เป็นเหตุให้ตนไม่มีเวลาปฏิบัติภารกิจหรือหน้าที่แม่บ้านได้ดี เป็นเหตุของความขัดแย้งในครอบครัว ดังตัวอย่างสุภาษิตต่อไปนี้

여자가 말이 많으면 장맛이 쓰다

หากผู้หญิงพูดมาก แม้แต่รสเต้าเจี้ยวก็ขม

여자가 남달리 말이 많으면 집안이 망한다

หากผู้หญิงพูดมากไม่เหมือนชาวบ้าน จะทำให้ครอบครัวฉิบหาย

여자가 말이 많으면 과부 된다

หากผู้หญิงพูดมากมักกลายเป็นหม้าย

여자 소리가 울 넘어가면 집안이 망한다

เสียงผู้หญิงหากดังข้ามรั้วบ้าน จะทำให้ครอบครัวฉิบหาย

จากสุภาษิตดังที่ได้กล่าวไปแล้วนั้นล้วนแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงนั้นพูดมาก พูดไร้สาระ และเมื่อใดก็ตามที่พวกผู้หญิงมารวมตัว ก็มักจะพูดเพื่อเจ้า รังแต่จะสร้างความวุ่นวายปั่นป่วน ก่อเรื่องต่างๆ ให้เกิดขึ้น ซึ่งตรงกันข้ามกับผู้ชายอย่างสิ้นเชิง ในขณะที่ภาพลักษณ์ของผู้ชายเกาหลีนั้นสุภาพ สุขุม และระมัดระวังคำพูด แต่ภาพลักษณ์ของผู้หญิงกลับเป็นผู้ที่พูดมากไร้สาระซึ่งตามหลักคำสอนของขงจื้อแล้วนั้น การพูดมากไร้สาระถือเป็นเรื่องเลวร้ายที่รังเกียจยิ่ง

1.3 ผู้หญิงนำความโชคร้าย

ด้วยสังคมเกาหลีในอดีตเชื่อมั่นในคำสอนของขงจื้อ คำสอนนั้นพร่ำสอนและให้ความสำคัญแก่บุรุษเพศเป็นหลัก ผู้หญิงเป็นเสมือนผู้ซึ่งนำความโชคร้ายและหายนะมาสู่ทั้งตนเองและบุคคลรอบข้าง จึงมีสุภาษิตเป็นจำนวนมากที่ปรากฏให้เห็นว่าผู้ชายจะโชคร้าย หรือหายนะเพราะผู้หญิง ในสุภาษิตเกาหลีปรากฏภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่แสดงถึงอัปโชค ไม่เพียงแต่นำความโชคร้ายมาสู่ตนเองแล้วยังนำความอัปมงคลมาสู่ผู้ชายหรือคู่สมรสอีกด้วย

ความคิดเช่นนี้แม้จะดูไม่สมเหตุสมผล และอยู่ดีธรรมดาในยุคโลกาภิวัตน์นี้ แต่แท้จริงแล้วความคิดดังกล่าวยังคงปรากฏให้เห็นอยู่ ตัวอย่างสุภาษิตที่แสดงถึงความโชคร้ายหรือหายนะสืบเนื่องมาจากผู้หญิง ดังตัวอย่างสุภาษิตต่อไปนี้

여자가 울면 삼년 재수가 없다

ถ้าผู้หญิงร้องไห้จะโชคร้ายไปสามปี

아침에 여자 욕을 먹으면 재수가 없다

ถ้าถูกผู้หญิงด่าแต่เช้าจะไม่มีโชค

여자가 새벽에 오면 재수가 없다

หากผู้หญิงมาหายามฟ้าสางจะไร้โชค

จากสุภาษิตแสดงให้เห็นว่าการผู้ชายเห็นผู้หญิงในยามเช้านั้นถือเป็นเรื่องอัปมงคลสำหรับบุรุษเพศ หากชายใดเห็นนั้นก็จะเป็นอัปโชค หรือแม้แต่ยามนอนหลับ หากได้ฝันเห็นผู้หญิงก็สื่อความหมายถึงการนำมาซึ่งความอัปโชค ดังเช่นสุภาษิต

꿈에 여자를 보면 재수가 없다

หากฝันเห็นผู้หญิงจะอัปโชค

หากภายในบ้านที่มีผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว แต่ผู้หญิงกลับวุ่นวาย โวยวายในบ้าน บ้านเรือนนั้นก็จะเป็นหายนะวอดวาย ถือเป็นเรื่องอัปมงคลนัก ตามคำสอนขงจื้อมิได้มีมุมมองว่าผู้หญิงคือคู่สมรส แต่กลับมีมุมมองว่าผู้หญิงเป็นเสมือนกาฝากที่ต้องพึ่งพาผู้ชาย ทั้งยังเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งความหายนะแก่ผู้ชายได้ด้วยเช่นกัน การได้หญิงไม่ตีมาเป็นภรรยา ชีวิตสมรสจะต้องพบความยากลำบาก การได้ภรรยาที่ไม่ดีเหมือนมีศัตรูคู่กายไปตลอดชีวิต ดังภาษิตที่ว่า “หากอยากสุขสบายทั้งชีวิต ต้องได้ภรรยาที่ดี (평생 잘 살려면 아내를 잘 얻어야 한다)”

1.4 ผู้หญิงเต็มไปด้วยความอิจฉาริษยา

ความอิจฉาริษยาคือความรู้สึกกลัวที่จะสูญเสียของรัก หรือคนรักที่ตนครอบครองอยู่ หรืออาจเป็นปฏิกิริยาที่อยากได้อยากมีสิ่งที่ดีกว่าที่ผู้อื่นครอบครองอยู่ ความรู้สึกเช่นนี้อาจเกิดขึ้นได้ทั้งกับหญิงหรือชาย เกิดขึ้นได้กับทุกคนไม่ว่าจะเป็นชาติใดภาษาใด

ผู้หญิงสามารถโกรธเกรี้ยว หึงหวง และอิจฉาริษยาได้กับเรื่องที่ไม่มีแก่นสารได้ สุภาชิตเกาหลีสื่อได้สะท้อนให้เห็นว่า ความอิจฉาริษยานั้นเป็นสัญชาตญาณและเป็นธรรมชาติของมนุษย์ผู้หญิงเหมือนเช่นตัวอย่างสุภาชิตที่ว่า

여자는 남편 옆에 암고양이만 있어도 질투한다
แม้แค่แมวตัวเมียอยู่ข้างๆสามี ผู้หญิงก็เกิดความหึงหวง

투기 없는 여자 없고, 먹지 않는 종 없다
ไม่มีผู้หญิงที่ไม่ริษยา ไม่มีพระที่ไม่ฉันทอาหาร

여자는 허 빼고 질투 빼면 남는 것이 없다
หากปราศจากลึนกับความริษยาแล้ว ผู้หญิงก็ไม่มีอะไรเหลือ

ชาวเกาหลีในอดีตเชื่อว่าความอิจฉาริษยาจะนำมาซึ่งความร้าวรานในครอบครัว และเป็นตัวทำลายความสุขของคู่สามีภรรยา ภรรยาจึงต้องรู้จักระงับความรู้สึกเช่นนี้มิให้บังเกิดขึ้น แต่ในสุภาชิตเกาหลีสื่อก็ยังปรากฏให้เห็น ตัวอย่างเช่น

질투가 많은 여자는 오래 살지 못한다
ผู้หญิงขี้หึงมักอายุไม่ยืน

첩은 질투 먹고 산다
เมียน้อยอยู่คู่กับความริษยา

แต่ในความเป็นจริง การอิจฉาริษยาคงมีอยู่ทุกในสังคม เมื่อพิจารณาดูสุภาชิตจะพบว่าแม้ในความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวเดียวกันก็ยังคงมีความขัดแย้งอันเนื่องมาจากความอิจฉาริษยา เช่น ความขัดแย้งระหว่างลูกสะใภ้กับแม่สามี หรือแสดงความขัดแย้งระหว่างลูกสะใภ้กับลูกสะใภ้ ตัวอย่างเช่น

며느리 이빠하는 시어머니 없다
ไม่มีแม่สามีคนไหนเห็นลูกสะใภ้น่ารัก

시어머니 좋아하는 며느리 없다
ไม่มีแม่สามีคนไหนเอ็นดูลูกสะใภ้

안 미운 며느리 없고, 안 귀여운 딸 없다
ไม่มีลูกสะใภ้ที่รัก ไม่มีลูกสาวที่เกลียด

며느리에게는 밤 썩은 것을 주고 딸에게는 배 썩은 것을 준다
 ให้เกาลัดเน่าแก่ลูกสะใภ้ ให้ลูกสาวลิ้นเน่าแก่ลูกสาว
 (ลูกเกาลัดที่เน่า แพบไม่มีเนื้อส่วนไหนที่กินได้เลย แต่ลูกสาวที่เน่ายังมีบางส่วนเลือกกินได้บ้าง)

며느리 비빔밥 먹은 그릇을 씻기고, 딸은 흰죽 먹은 그릇을 씻긴다
 ให้ลูกสะใภ้ล้างชามข้าวย่ำ ให้ลูกสาวล้างชามโจ๊ก

동서 싸움이 형제 싸움 된다
 การทะเลาะของสะใภ้เป็นเหตุให้พี่น้องทะเลาะกัน

1.5 ผู้หญิงเป็นผู้ที่โลเล ใจแคบ โหดร้าย

ภาพลักษณ์ด้านพฤติกรรมและอุปนิสัยเหมือนเช่นอากาศในฤดูใบไม้ร่วงที่มีความเปลี่ยนแปลงมากตลอดทั้งวัน บ้างอบอุ่น บ้างหนาว บ้างฝนตก เปรียบเหมือนจิตใจของผู้หญิงที่ไม่อาจคาดเดาได้ว่านึกคิดอะไรอยู่ อีกสุภาพชนหนึ่งได้เปรียบเทียบกับการเดินทางของปู ปูนั้นเดินไม่เป็นเส้นตรง เฉไปมาเหมือนจิตใจของผู้หญิงที่ไม่มีวันเที่ยงตรง ดังตัวอย่างสุภาพชนต่อไปนี้

가을 날씨와 계집의 마음은 못 믿는다
 อย่าไว้ใจผู้หญิงกับอากาศในฤดูใบไม้ร่วง

가재와 여자는 가는 방향을 모른다
 ไม่รู้ทิศทางเดินของปูและผู้หญิง

여자는 문턱을 넘으면서도 열두 가지 생각을 한다
 แม้แต่ขณะที่ผู้หญิงก้าวข้ามธรณีประตูก็คิดเรื่องอื่นๆถึงสิบสองเรื่อง

นอกจากความโลเล ไม่อาจคาดเดาจิตใจได้แล้วนั้น สุภาพชนยังเผยให้เห็นภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่มีจิตใจโหดเหี้ยม เมื่อเกิดความรู้สึกเคียดแค้นในใจแล้วนั้น ก็สามารถทำเรื่องต่างๆได้ เหมือนเช่นน้ำค้างแข็งที่ตกในเดือนพฤษภาคมซึ่งเป็นฤดูร้อน หรือความอาฆาตเคียดแค้นของผู้หญิงทำให้เหล็กกล้าหลอมละลายได้

여자가 한을 품으면 여름에도 서리가 내린다
 หากผู้หญิงที่เก็บความคับแค้นใจไว้ แม้แต่ในฤดูร้อนเกล็ดน้ำค้างแข็งก็จะตกลงมา

여자 악담은 무쇠도 녹인다 คำสาปแช่งของผู้หญิงทำให้เหล็กหลอมละลาย

ต้นตอของความเคียดแค้นชิงชังที่เกิดขึ้นในจิตใจของผู้หญิงนั้นอาจเกิดจากความอยุติธรรมทางเพศที่ได้รับความกดดันและต้องตกอยู่ภายใต้การบงการจากครอบครัวของสามี การอยู่ใต้อำนาจสามี และลูก และการอยู่ใต้อำนาจแม่สามี

2) ภาพลักษณ์ด้านบทบาทและหน้าที่

จากการศึกษาพบว่าภาพลักษณ์ของผู้หญิงเกาหลีที่ปรากฏในสุภาษิตด้านบทบาทและหน้าที่มีดังนี้

2.1 ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ ช่วยเหลือพึ่งพาตนเองไม่ได้

สถานภาพของผู้หญิงเกาหลีในอดีตอยู่ต่ำกว่าผู้ชายในทุกด้าน ทั้งนี้เป็นผลมาจากสังคมนิยมบิดาธิปไตยที่ยกย่องผู้ชายเป็นใหญ่ตามแนวคิดลัทธิขงจื้อ ชาวเกาหลียึดมั่นในระบบครอบครัว เชื้อมั่น และเชื่อฟังคำพูดของผู้ชายที่อาวุโสที่สุดในครอบครัว ดังนั้นความคิด หรือการกระทำใด ๆ ของผู้หญิงจึงถูกมองว่าเป็นเรื่องไร้เวลา หารสาระไม่ได้ ไม่น่าเชื่อถือ เพราะผู้หญิงเป็นผู้ที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ต้องพึ่งพารับเลี้ยงของผู้เป็นสามีตลอดเวลา ดังปรากฏให้เห็นในสุภาษิต

여자는 남자 손에 묻은 밥풀이다
ผู้หญิงนั้นเหมือนเศษข้าวที่ติดบนมือผู้ชาย

여자 팔자는 남자 만나기에 달렸다
ชะตาของผู้หญิงขึ้นอยู่กับว่าได้พบกับผู้ชาย

여자 팔자는 남자 손끝에 달렸다
ชะตาของผู้หญิงนั้นขึ้นอยู่กับปลายนิ้วของผู้ชาย

여자와 집은 임자 만날 탓이다
ผู้หญิงกับบ้านนั้นขึ้นอยู่กับเจ้าของ

여자 팔자는 시집을 가봐야 안다
ชะตาของผู้หญิงนั้นต้องแต่งงานจึงจะรู้

สุภาษิตดังที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น ล้วนเผยให้เห็นถึงการพึ่งพาตนเองไม่ได้ ชีวิตและโชคชะตาของผู้หญิงล้วนฝากไว้กับชายผู้เป็นสามี ซึ่งชะตาชีวิตของผู้หญิงจะดีหรือจะร้ายขึ้นอยู่กับการได้สามี หากได้

สามีที่ดี ชะตาชีวิตก็จะดี แต่หากได้สามีที่ไม่ดีแล้วนั้น ชะตาชีวิตก็จะตกอับ ต้องทนทุกข์ยากลำบากจนวันตาย และในการดำรงชีวิตของผู้หญิงก็ต้องปฏิบัติตามที่สามีสั่งโดยไม่มีข้อขัดขืนหรือโต้แย้งใดๆ

จากสังคมที่แบ่งแยกความแตกต่างทางเพศอย่างชัดเจน เช่น สังคมเกาหลีในอดีตนั้น หน้าที่สำคัญที่สุดของผู้หญิงคือ การให้กำเนิดบุตรชายและการได้รับความรักความเอ็นดูจากสามีถือเป็นที่สุดแห่งความสุขทั้งหลายทั้งปวง สังคมในยุคนั้นมิได้เปิดโอกาสให้แก่ผู้หญิงที่มีความสามารถอ่านออกเขียนได้ หรือผู้หญิงที่สามารถในการทำกิจกรรมทางสังคม ผู้หญิงในอุดมคติของสังคมตามที่ปรากฏในสุภาษิตต้องเป็นผู้หญิงที่งดงาม เรียบร้อย อ่อนโยน เชื่อฟัง ปรมนิบัติ และปฏิบัติตามสามีอย่างไม่มีเงื่อนไขเพราะผู้หญิงนั้นเป็นเสมือนกาฝากที่พึ่งพาตนเองไม่ได้ต้องพึ่งพาผู้ชายตลอดเวลา

2.2 ผู้หญิงเป็นเป้าของการทารุณกรรมทางเพศ

ภาพลักษณ์ของผู้หญิงอีกประการหนึ่งที่ปรากฏให้เห็นในสุภาษิตเกาหลีคือการทำหน้าที่ผู้หญิงถูกทุบตีจากผู้เป็นสามี สำหรับผู้หญิงในความคิดของผู้ชายในสังคมเกาหลียุคนั้น เป็นเสมือนสิ่งของ หรือสัตว์เลี้ยงที่ผู้ชายมีไว้ครอบครอง และสามารถทุบตีเพื่อให้วุ่นนอนสอนง่ายได้ตลอดเวลาตามต้องการ ซึ่งในสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่นั้น มิได้ถือเป็นเรื่องเสื่อมเสียทางคุณธรรม อีกทั้งยังมีความคิดที่ว่าผู้หญิงคือสิ่งที่เป็นภาระ และไร้คุณค่า เต็มไปด้วยความอิจฉาริษยา และความรังเกียจเคียดแค้น ทั้งยังเป็นผู้ซึ่งเกียจคร้านงานเรือน ผู้หญิงเป็นเสมือนสิ่งจรรโลงทางเพศ ดังนั้นการใช้กำลังหรือไม้กระบองทุบตีผู้หญิงนั้นถือเป็นวิธีการควบคุม ดูแลเพื่อให้เกิดความหลาบจำ ดังสุภาษิตที่ว่า

여자 고집이 센 것은 몽둥이가 약이다

ผู้หญิงคือด้านต้องโดนกระบองแข็ง ๆ

명태와 여자는 두드려야 부드러워진다

ผู้หญิงกับปลาหมองแท้ต้องทุบเบา ๆ จึงจะนิ่ม

여자는 사흘을 안 때리면 여우가 된다

หากไม่ทุบตีสักสามวันผู้หญิงจะกลายเป็นหมาจิ้งจอก

여자는 사흘에 한번은 맞아야 사람이 된다

ทุกสามวัน ผู้หญิงต้องถูกตีสักครั้งถึงจะเป็นผู้เป็นคน

ด้วยสรีระทางเพศของผู้หญิงที่อ่อนแอ บอบบาง ทำให้ผู้ชายยังตระหนักถึงความอ่อนแอทางเพศของผู้หญิง แม้ในปัจจุบันการทุบตีหรือการทารุณกรรมทางเพศถือว่าการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือ

ผิดศีลธรรมแล้วนั้น แต่ความเป็นจริงการถูกทารุณกรรมทางเพศก็ยังปรากฏให้เห็นในสังคมครอบครัวเกาหลี อยู่บ้าง

2.3 ผู้หญิงต้องอาศัยอยู่บ้านสามี

ผู้หญิงเมื่อแต่งงานแล้วจะย้ายไปอยู่บ้านสามี เมื่อย้ายเข้าไปอยู่บ้านใหม่ในฐานะสะใภ้ย่อมต้องทำหน้าที่ของสะใภ้ให้สมบูรณ์ ลูกสะใภ้จะต้องคอยดูแล ประนินบิตีสามี และพ่อแม่ของสามีอย่างดี ตั้งใจทำงานบ้าน การใช้ชีวิตในบ้านสามีถือเป็นเรื่องที่ยากยิ่งนัก เพราะนอกจากงานบ้านที่หนักแล้ว ยังต้องทำงานภายใต้ความกดดันที่มาจากแม่สามีซึ่งจะสั่งให้ทำโน่นนี่โดยที่สะใภ้ไม่สามารถปฏิเสธหรือขัดคำสั่งของแม่สามีได้เลย ตัวอย่างสุภาพิตที่แสดงให้เห็นความขมขื่นของการใช้ชีวิตในบ้านสามี เช่น

고초 당초 맵다 해도 시집살이가 더 맵더라

ความยากลำบากในตอนแรกว่าเผ็ดร้อนแล้ว การใช้ชีวิตบ้านสามียิ่งเผ็ดร้อนกว่า

몸은 늙어지고 시집살이는 젊어진다

สังขารร่วงโรย การใช้ชีวิตบ้านสามียิ่งคึกคัก

보고도 못 본 체, 듣고도 못 들은 체 말도 못하는 체하는 것이 시집살이다

แม้เห็นก็แสร้งว่าไม่เห็น แม้ได้ยินก็แสร้งว่าไม่ได้ยิน และพูดไม่ได้ นี่คือการใช้ชีวิตอยู่บ้านสามี

시집살이를 못하면 동네 개들도 업신여긴다

หากใช้ชีวิตอยู่บ้านสามีไม่ได้ แม้แต่หมาแถวบ้านก็ดูถูก

참고 사는 것이 시집살이다

การใช้ชีวิตอยู่บ้านสามีคือการทนอยู่

สุภาพิตที่แสดงให้เห็นความขัดแย้งระหว่างแม่สามีกับลูกสะใภ้จึงปรากฏให้เห็นมากมาย ดังตัวอย่างสุภาพิตต่อไปนี้

시어머니 죽으면 안방이 내차지

หากแม่สามีตาย ห้องโถงก็เป็นของฉัน

시어미 미워서 개 옆구리에 찬다

เกลียดแม่สามีจึงเตะหมา

오래 살면 시어미 죽은 날도 있다
หากอายุยืน ย่อมเห็นวันที่แม่สามีตาย

쓰니 시어미
ต้องชม ต้องแม่สามี

แม้ว่าแม่สามีและลูกสะใภ้ทั้งคู่จะมีสถานภาพที่เหมือนกันคือเป็นผู้ที่แต่งงานแล้วย้ายเข้ามาอาศัยอยู่บ้านผู้เป็นสามี แต่แตกต่างกันเพียงช่วงเวลา ซึ่งทั้งคู่ควรจะมีใจอกเข้าใจกัน เพราะเคยมีประสบการณ์ที่ขมขื่นขณะที่เป็นสะใภ้มาก่อน แต่ในความเป็นจริงแล้วทั้งคู่เป็นคู่ที่มีความขัดแย้งรุนแรงที่สุดในครอบครัว ขณะที่ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้สั่ง อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ต้องปฏิบัติตามโดยไม่มีเงื่อนไข แม้ว่าแม่สามีจะเคยมีประสบการณ์การเป็นสะใภ้มาก่อน แต่ก็ไม่เคยเมตตาปราณี หรือลดราวาศอกให้แก่สะใภ้ของตนเอง สิ่งที่ตนเคยประสพมาในอดีตจากการกระทำของแม่สามีตน ตัวเองก็มาสำแดงกับลูกสะใภ้ที่รุนแรงยิ่งกว่า เหมือนที่ปรากฏในสุภาษิตว่า

며느리 자라 시어미되니 시어미 티를 더 잘한다
เมื่อลูกสะใภ้กลายเป็นแม่สามีจะยิ่งหนักกว่าเดิม

독한 시어미 밑에 독한 며느리 난다
ลูกสะใภ้ที่ร้ายกาจย่อมเกิดจากแม่สามีที่ร้ายกาจ

2.4 ผู้หญิงมีหน้าที่ให้กำเนิดบุตรชาย

สังคมเกาหลีให้ความสำคัญกับการมีบุตรชาย เพราะบุตรชายจะเป็นผู้สืบสกุลของผู้เป็นพ่อ และเป็นผู้ทำพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษทุกปี การมีบุตรชายไว้สืบสกุลจึงเปรียบเสมือนครอบครัวที่มั่นคงเหมือนดังมีรั้วล้อม ดังตัวอย่างเช่น

아들은 울타리다
ลูกชายเสมือนรั้วบ้าน

ส่วนหน้าที่สำคัญของผู้หญิงคือการให้กำเนิดบุตรชาย เพื่อเป็นทายาทสืบสกุล ผู้หญิงที่ไม่สามารถให้กำเนิดลูกชายได้ ถือว่ายังปฏิบัติหน้าที่ของลูกที่ดี ภรรยาที่ดีได้ไม่สมบูรณ์จนกว่าจะสามารถให้กำเนิดลูกชายได้

แนวความคิดต่อการคลอดบุตรชายคนแรกนั้นถือเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่ แม้แต่ขุนนางผู้ใหญ่ก็ยังให้ความสำคัญ ในขณะที่การไม่สามารถให้กำเนิดบุตร ความผิดนี้ถือเป็นหนึ่งในความผิดประการที่สามมีรวมถึงขับไล่ภรรยาออกจากบ้านได้

สุภษิตได้แสดงให้เห็นถึงความดีใจ โล่งใจ การได้รับเกียรติ การได้รับการยอมรับจากคนรอบข้างหากผู้หญิงสามารถคลอดบุตรชายคนโตได้ ดังจะเห็นได้จากสุภษิตที่ว่า

첫아들 낳으면 평안감사도 돌아본다

เมื่อคลอดลูกชายคนแรกได้ แม้แต่ผู้ตรวจการก็ขำเลื่อมมอง

첫아들 낳아야 활개를 친다

เมื่อคลอดลูกชายคนแรกได้ ก็ติดปีกบินได้

첫아들 낳기가 정승 하기보다 어렵다

การคลอดลูกชายคนแรกยากยิ่งกว่าเป็นเสนาบดี

아들 없이 죽으면 제삿날 물 한 모금 못 얻어먹는다

หากไม่มีลูกชายสืบสกุล เมื่อตายไปแม้แต่ น้ำสักหยดก็อดกิน

아들은 내 조상 묘를 지키지만, 딸은 남의 묘를 돌본다

ลูกชายดูแลหลุมฝังศพบรรพบุรุษเรา ลูกสาวดูแลหลุมฝังศพบรรพบุรุษเขา

การไม่สามารถคลอดบุตรชายไว้สืบสกุลได้นั้น ถือเป็นหนึ่งในความผิดมหันต์ ดังตัวอย่างสุภษิตที่ว่า

아들 못 낳는 것도 죄다

การคลอดลูกชายไม่ได้นั่นถือเป็นบาป

아들 못 낳는 것은 칠거지악의 하나다

การคลอดลูกชายไม่ได้นั่นถือเป็นความผิดหนึ่งในเจ็ดประการ

2.5 ผู้หญิงมีความสำคัญต่อความเจริญของสามี

ผู้หญิงส่งอิทธิพลต่อผู้เป็นสามีในการครองชีวิตคู่ด้วย สุภษิตเกาหลีได้สะท้อนให้เห็นมุมมองการเลือกคู่ชีวิตของผู้ชายด้วย แม้ผู้ชายจะชื่นชมความงามของรูปลักษณ์หน้าตาแล้ว แต่ก็ยังเชื่อว่าการได้

ผู้หญิงที่ดีจะช่วยส่งเสริมให้ชะตาชีวิตดี อำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตที่ดีขึ้นด้วยเหมือนเช่นสุภาซิต
ที่กล่าววว่า

오복보다 처복이 더 크다

การได้ภรรยาดีนั้น ยิ่งใหญ่กว่าพรประเสริฐห้าประการ

평생을 잘 살려면 아내를 잘 만나야 한다

หากอยากสุขสบายทั้งชีวิต ต้องได้ภรรยาที่ดี

สุภาซิตแสดงให้เห็นว่าหากอยากมีชีวิตสมรสที่สุขสบายต้องเลือกภรรยาที่ดี เก่งงานบ้าน งาน
เรือน เพื่อความสุขของชีวิต แต่หากเลือกผิดพลาด ก็ถือเป็นความยากลำบากของชีวิตเปรียบเสมือนต้อง
มีศัตรูข้างกายตลอดชีวิตดังสุภาซิตที่ว่า

아내 잘못 만나면 백년 원수다

หากได้ภรรยาไม่ดี เหมือนมีศัตรูร้อยปี

아내 잘못 만나면 평생 고생이다

หากได้ภรรยาไม่ดีต้องลำบากตลอดชีพ

남편을 잘못 만나면 평생 고생이고, 아내를 잘못 만나면 평생 원수다

หากได้สามีไม่ดีต้องลำบากตลอดชีพ หากได้ภรรยาไม่ดีเหมือนมีศัตรูตลอดชีพ

บทที่ 5

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ของผู้หญิงเกาหลี

ในบทนี้จะกล่าวถึงปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ของสตรีเกาหลี ปัจจัยต่างๆที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้จะส่งผลให้เกิดความไม่สมดุลทางเพศในสังคมเกาหลี ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีต้นกำเนิดจากคำสอนในลัทธิขงจื้อ ดังนั้นความเข้าใจในคำสอนของลัทธิขงจื้อและแนวคิดของผู้คนในสังคมย่อมจะก่อให้เกิดความเข้าใจต่อภาพลักษณ์ของสตรีที่เกิดขึ้นได้

1. สังคมปิตาธิปไตย (부계사회)

สังคมปิตาธิปไตย คือ ระบบที่ผู้ชายเป็นใหญ่ในสังคม(Patriarchy) สังคมเกาหลีในอดีตยกย่องเพศชายมากกว่าเพศหญิง สังคมเกาหลีกำหนดบทบาทให้ผู้หญิงเป็นผู้ปรนนิบัติรับใช้ และกำหนดให้ชายเป็นนายที่มีหน้าที่รับผิดชอบในครอบครัว มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องในครอบครัว และมีบทบาทในการสร้างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

อีกทั้งความสำคัญของชายจะยิ่งเพิ่มขึ้นในสถานการณ์ศึกสงคราม เพราะความเสี่ยงต่อการสูญเสียเลือดเนื้อย่อมทวีมากขึ้น และเป็นความเสี่ยงเพื่อความอยู่รอดของชุมชนและสังคมทั้งหมดอีกด้วย ยังมีสถานการณ์ที่จะทำศึกสงครามมากเท่าไร ความสำคัญของเพศชายย่อมจะเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว

ในสังคมเกษตรกรรมในอดีตต้องอาศัยพลังของเพศชายในงานเกษตรกรรม รวมทั้งการปกป้องคุ้มครองภัยอันตรายที่จะมาถึงสัตว์เลี้ยงที่เป็นกำลังพื้นฐานสำคัญของการเกษตรกรรม การปกป้องคุ้มครองชีวิตร่างกายและทรัพย์สินอื่นๆของครอบครัวและชุมชนให้ปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายก็ดียังทำให้เพศชายมีคุณค่าต่อสังคม

2. แนวความคิดบุตรชายนิยม (남아선호사상)

บุตรชายนิยม หมายถึง ความต้องการมีบุตรชายมากกว่ามีบุตรสาว ซึ่งหากให้เลือกเพศของบุตรได้ก็ปรารถนาที่จะเลือกมีบุตรชายมากกว่า ชาวเกาหลีในอดีตยึดมั่นในความคิดความเชื่อนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงให้ความสำคัญต่อการมีบุตรชาย และพยายามอย่างมากเพื่อให้มีลูกชายแก่ครอบครัว สาเหตุที่ทำให้ชาวเกาหลีมีแนวความคิดบุตรชายนิยมสืบเนื่องมาจาก

ลูกชาย คือผู้เลี้ยงดูพ่อแม่

อิทธิพลความคิดของ ลัทธิขงจื้อ ที่เน้นความกตัญญูเป็นสำคัญ โดยเฉพาะต่อบุพการีผู้ให้กำเนิด และต่อบรรพบุรุษได้กำหนดบทบาทหน้าที่การเลี้ยงดูบิดามารดาให้เป็นของบุตรชายโดยเฉพาะบุตรชาย

คนโต ส่วนบุตรสาวนั้นเมื่อแต่งงานแล้วก็ถือว่า เป็นคนของครอบครัวสามี ต้องตัดขาดจากครอบครัวเดิมของตน และต้องทำหน้าที่คอยดูแลพ่อแม่ของสามีเหมือนดูแลพ่อแม่ของตนเอง

ในสังคมที่ได้รับอิทธิพลความคิดความเชื่อตามลัทธิขงจื้อ เช่น ประเทศเกาหลีนี้ จึงมักยึดมั่นในความเชื่อดังกล่าวและให้ความสำคัญกับการมีลูกชายสูงมาก เพราะหวังพึ่งให้บุตรชายเป็นผู้เลี้ยงดูยามแก่เฒ่า ซึ่งเป็นวิถีปฏิบัติที่เป็นกลไกการสร้างความมั่นคงในยามสูงอายุ

ลูกชาย คือผู้สืบทอดตระกูล

ตามหลักคำสอนในลัทธิขงจื้อ ยังให้ความสำคัญของบุตรชาย โดยเฉพาะบุตรชายคนโตของครอบครัว ที่จะเป็นผู้สืบทอดเชื้อสายของตระกูล ตลอดจนเป็นผู้นำการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว โดยเฉพาะพิธีกรรมงานศพของพ่อแม่ ชาวเกาหลีเชื่อว่าเฉพาะบุตรชายเท่านั้นที่สามารถนำวิญญาณพ่อแม่ไปสู่สวรรค์ การไม่มีบุตรชายจึงเปรียบเสมือนการไม่มีผู้นำในการพิธีกรรมดังกล่าว ดังนั้นในสังคมสมัยโซซอน บ้านใดเรือนใดที่ไม่มีบุตรชายเป็นผู้สืบทอดตระกูล ก็มีค่านิยมการรับบุตรบุญธรรมปรากฏขึ้น

อีกทั้งลูกชายยังมีอำนาจในการตัดสินใจของครอบครัว และหากพ่อแม่เสียชีวิตภารกิจหลังการตายของพ่อแม่จะเป็นของลูกชาย ลูกชายเท่านั้นจะเป็นผู้ที่จัดงานศพ ดังนั้นหากไม่มีลูกชายก็หมายถึงการไม่ได้ขึ้นสวรรค์ นอกจากนี้ สังคมที่สืบเชื้อสายทางพ่อ (patrilineal) จะมีความคิดความเชื่อที่ส่งผลต่อความสำคัญของการมีลูกชายเช่นกัน เนื่องจากต้องการมีลูกชายไว้สืบสกุล การไม่มีลูกชายสืบตระกูลเสมือนเป็นการไม่สามารถทำหน้าที่แกว่งศ์ตระกูลได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน และเป็นการสิ้นสุดวงศ์ตระกูลโดยปริยาย ซึ่งความผิดมักตกอยู่กับผู้หญิงในฐานะภรรยา หรือสะใภ้ ที่ไม่สามารถให้กำเนิดลูกชายเพื่อสืบทอดตระกูลแก่ครอบครัวได้

บทบาทลูกชายต่อเศรษฐกิจครอบครัว

ในสังคมเกษตรกรรมในอดีตโดยเฉพาะสังคมที่ชายเป็นใหญ่และเป็นผู้นำของครอบครัว จะให้ความสำคัญของผู้ชายในกระบวนการผลิต และในการหาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งพื้นฐานความเชื่อนี้ ส่วนหนึ่งเป็นเหตุผลจากรูปแบบการอยู่อาศัยหลังแต่งงานที่เป็นลักษณะที่ฝ่ายหญิงหรือเจ้าสาวเป็นฝ่ายย้ายมาอยู่กับครอบครัวฝ่ายชาย ผู้หญิงที่แต่งงานเข้ามาจะกลายเป็นแรงงานเสริมให้กับครอบครัวเจ้าบ่าว ในขณะที่ครอบครัวของเจ้าสาวต้องสูญเสียแรงงานของครอบครัวให้กับครอบครัวฝ่ายชายไป

3. หลักโอรบาท 3 ความดี 4 (삼종지도, 三从四德)

หลักโอรบาท 3 ความดี 4 ถือเป็นสิ่งที่มิไ้เพื่อทำให้เกิดความมั่นคงในครอบครัวในสังคมที่ปกครองด้วยระบบบิดาเป็นใหญ่, พิทักษ์สิทธิ์ของบิดา จำเป็นและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสถาบันครอบครัวที่มีบิดาหรือสามีเป็นใหญ่ ทั้งยังเป็นหลักคำสอนผู้หญิงเกาหลีถึงแนวทางปฏิบัติตน การอบรมทางด้านจิตใจ พฤติกรรม รวมทั้งคุณธรรมและศีลธรรมจรรยาต่าง ๆ

ความหมายของ “โอรบาท3” ที่กล่าวข้างต้นก็คือ

- 1) หญิงสาวหากยังไม่ได้แต่งงานออกเรือนไป ก็ต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้เป็นพ่อ ไม่ได้เถียงหรือขัดขืนคำสั่งสอนของผู้เป็นพ่อ เพราะพ่อเป็นผู้อาวุโส ย่อมผ่านประสบการณ์ต่างๆ ในสังคมมากกว่า จึงทราบว่าจะไร้ควรทำ อะไรมิควรทำ และรู้อะไรๆ มากกว่าผู้เยาว์
- 2) หากแต่งงานแล้วต้องปฏิบัติตามผู้เป็นสามี ไม่ว่าสามีพูดอย่างไรอย่าคัดค้านโต้แย้ง ต้องคอยปรนนิบัติ มีมารยาทอ่อนหวาน ช่วยสามีทำมาหากิน ดูแลรักษาครอบครัวให้อยู่เย็นเป็นสุข ให้เกียรติ ให้เคารพผู้หลักผู้ใหญ่ รวมทั้งเลี้ยงดูให้การศึกษาอบรมบุตร
- 3) หากสามีมีอันต้องจากไปก่อนต้องเชื่อฟังบุตรชาย ตนเองจะต้องยืนหยัดอยู่ในสถานภาพเดิม เลี้ยงดูครอบครัว เลี้ยงดูบุตรกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ อีกทั้งยังต้องเคารพในทัศนคติด้านการดำรงชีวิตของบุตรชายและบุตรสาวตนเองด้วย

ส่วนที่เรียกว่า “ความดี 4” คือหลักปฏิบัติของหญิงเกาหลีโบราณซึ่งมีนัยสำคัญดังนี้

- 1) ความประพฤติและคุณธรรม (德) ประพฤติตนให้อยู่ศีลธรรมจรรยา
- 2) รูปร่างหน้าตา (容) สงบเสงี่ยมเจียมตน มีความสุภาพเรียบร้อย มีมารยาท
- 3) คำพูด (言) มีวาจาที่พูดที่เหมาะสมกับกาลเทศะ เมื่อพูดคุยหรือสมาคมกับผู้อื่น สามารถเข้าใจและปฏิบัติตามความประสงค์หรือความปรารถนาของคู่สนทนาได้ เข้าใจในสิ่งที่ผู้อื่นพูด และทราบว่าสิ่งใดควรพูด สิ่งใดไม่ควรพูด และสุดท้ายคือ รู้ถึงหนทางในการปกครองรักษาครอบครัวให้ดำรงอยู่อย่างมีความสุข
- 4) หน้าที่พึงปฏิบัติ (工) ขยันทำงานบ้านงานเรือน อย่าได้ขาดตกบกพร่อง ดูแล เชื่อฟังสามี และอบรมสั่งสอนบุตร

หลักโอรบาท 3 ความดี 4 มีไว้เพื่อยกระดับคุณธรรมและศีลธรรมจรรยาของสังคมครอบครัว ทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข ประสานสัมพันธ์ในครอบครัว อีกทั้งยังปลูกฝังสิ่งที่ตั้งงามทางด้านจิตใจคนเกาหลีสมัยโบราณ

4. ความผิดเจ็ดประการ (칠거지악, 七之去惡) คือความผิดของภรรยาที่หากเมื่อภรรยาทำผิดสามีสามารถขับไล่ภรรยาออกไปจากบ้านได้ หากภรรยากระทำผิดในข้อใดข้อหนึ่ง กล่าวคือ

- ไม่เชื่อฟังพ่อแม่สามี(不顺父母)
- ไม่มีลูกชาย (无子)
- เต็มไปด้วยราคะ (不贞)
- อิจฉาริษยา (嫉妒)
- ป่วยเป็นโรคร้าย (恶疾)
- พูดมาก (口说)
- ลักขโมย (窃盜)

แต่แม้ภรรยาจะทำความผิดหนึ่งในเจ็ดประการดังกล่าวแล้วก็ตาม แต่หากอยู่มีเงื่อนไขอยู่หนึ่งในสามข้อต่อไปนี้ ก็ไม่สามารถขับไล่ภรรยาออกจากบ้านได้

แม้จะถูกขับไล่แต่ไม่มีที่ไปหรือที่พักพิง (有所取无所归不去)

ร่วมไว้ทุกข์ให้พ่อแม่เป็นเวลา 3 ปี (与共更三年丧不去)

เมื่อก่อนยากไร้ แต่หลังจากการสมรสกลายเป็นเศรษฐี (前贫贱后富贵不去)

ทั้งสามกรณีนี้ แม้ภรรยาจะทำความผิดในเจ็ดประการ แต่ก็ไม่สามารถขับไล่ภรรยาออกจากบ้านได้

5. ตำราสอนกุลธิดาของ อู๋อ๋ม ซงซีอี้ล

ตำราสอนกุลธิดา⁴ฉบับนี้ถูกเขียนขึ้นโดยอู๋อ๋ม ซงซีอี้ล นักปราชญ์สมัยราชวงศ์โซซอนตอนกลาง เขียนขึ้นด้วยความห่วงใย และเป็นเครื่องเตือนสติการประพฤติปฏิบัติตนของบุตรคนโต ขณะที่กำลังจะออกเรือนแต่งงานกับขุนนางตระกูลใหญ่ เนื้อหาในตำราสอนกุลธิดาฉบับนี้ประกอบไปด้วย หน้าที่ต่อบิดามารดา หน้าที่การปรนนิบัติสามี หน้าที่ปฏิบัติต่อบิดามารดาของสามี หน้าที่ระหว่างพี่น้อง หน้าที่ระหว่างเครือญาติ การเลี้ยงลูก การเตรียมพิธีเช่นไหว้ การต้อนรับแขก การห้ามหึงหวงริษยา การระวังคำพูด การประหยัดทรัพย์สินการทำงานบ้าน การดูแลความเจ็บไข้ได้ป่วยในบ้าน การเตรียมอาหารกับเสื้อผ้า การปกครองคนรับใช้ ที่การยืมและการคืน การรู้จักซื้อขายข้าวของ การไม่เชื่อเรื่องผี

⁴ อังอิงเอกสารแปลฉบับเต็มในภาคผนวก

ความรอบคอบที่ไม่ควรพลาด เป็นต้น ตัวอย่างภาระหน้าที่ของผู้หญิงที่ต้องปรนนิบัติต่อสามี ได้ถูกกล่าวไว้ว่า

“ในชีวิตของผู้หญิง มีสามีได้คนเดียวและสามีคือคนสำคัญที่สุดในชีวิตของผู้หญิง หน้าที่ของภรรยา คือการไม่คัดค้านความคิดเห็นของสามี ยกเว้นสามีทำผิดมากจนกระทั่งสังคมไม่ยอมรับ ต้องนับถือความคิดเห็นและความต้องการของสามี และปล่อยให้เขาทำตามใจ อย่าคัดค้านโดยเด็ดขาด

ในบรรดาเรื่องการปรนนิบัติสามี สิ่งสำคัญที่สุด คือห้ามอิจฉาริษยา แม้สามีมีเมียน้อยถึงหนึ่งร้อยคน ก็อย่าถือสา แม้สามีรักเมียน้อยมากเพียงใด ก็อย่าแสดงอาการโกรธ จงนับถือสามีมากขึ้นกว่าเดิม

เนื่องจากสามีของลูกเป็นสุภาพบุรุษที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย จึงอาจจะไม่หลงใหลเรื่องราคะและโลกีย์ พ่อคิดว่าลูกก็ไม่ใช่คนช่างหึงหวง แต่ขอเตือนว่า นอกจากลูกเองแล้ว ถ้าลูกมีลูกสาว จงสอนคุณธรรมของมนุษย์เป็นเรื่องแรก ทั้งสมัยโบราณและปัจจุบัน มีครอบครัวไม่น้อยแตกสลายเพราะการหึงหวงริษยา ถ้าหึงหวงริษยา การกระทำที่ติงามทั้งหมดจะเสื่อมค่าไป จึงต้องระมัดระวังให้ดี

ในระหว่างสามีภรรยา การเคารพนับถือซึ่งกันและกันอย่างแนบแน่นเป็นภาระหน้าที่ที่ควรทำ เมื่อพูดเมื่อประพฤติ หรือเมื่อกระทำสิ่งใดก็ตาม อย่าประมาทและจงปรนนิบัติสามีเสมือนแขกสำคัญ เมื่อทำได้เช่นนี้ สามีก็จะปฏิบัติต่อเราเช่นเดียวกัน จงอย่าฝ่าฝืนเรื่องนี้”

จากแนวความคิดและคำสอนต่างๆดังที่ได้ปรากฏแล้วนั้นได้ส่งอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการใช้ชีวิตประจำวันของผู้หญิงในสังคมเกาหลีในอดีต จากคำสอน คำกล่าว หรือแนวทางประเพณีปฏิบัติได้สะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของผู้หญิงว่า ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ เป็นผู้ซึ่งดูแลตนเองไม่ได้ ต้องพึ่งพาอาศัยผู้ชาย ผู้หญิงไร้ประโยชน์ ผู้หญิงต้องเคารพเชื่อฟังคำสั่งของผู้ชายโดยไม่มีเงื่อนไข โดยไม่สามารถโต้แย้งใดๆได้เลย

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ภาพลักษณ์ของผู้หญิงเกาหลีที่ปรากฏในสื่อบันเทิง” สามารถสรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาลักษณะและความหมายของสื่อบันเทิงเกาหลีที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง
- 2) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของผู้หญิงเกาหลีและปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์
- 3) เพื่อนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาเกาหลีในประเทศไทย

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะของสื่อบันเทิงเกาหลี

สื่อบันเทิงเกาหลีประกอบด้วยกลวิธีในการใช้ภาษาในโครงสร้างของสำนวนด้วยการเลือกคำ และการเลือกความหมายอย่างเป็นศิลปะ สามารถวิเคราะห์ออกได้เป็น กลวิธีของการเลือกคำ และ กลวิธีของการใช้รูปแบบของความหมาย

1.1 กลวิธีของการเลือกคำ

การเลือกคำมาใช้ในสำนวนและสื่อบันเทิงมีจุดประสงค์เพื่อสื่อความหมายโดยแสดงภาพพจน์ เพื่อให้ความหมายชัดเจนและยังต้องคล้องจองกันหรือมีกลวิธีที่ทำให้จำได้ง่าย เช่น การสัมผัสอักษร คือ การใช้เสียงพยัญชนะเดียวกันมาทำให้เกิดความคล้องจอง และไพเราะจดจำได้ง่าย การใช้สัมผัสสระ คือ การใช้เสียงสระเดียวกันมาทำให้เกิดความคล้องจอง และมีลักษณะเป็นคำประพันธ์ และจดจำได้ง่าย การใช้กลวิธี การซ้ำคำ คือการใช้คำเดิมซ้ำทำให้เกิดความคล้องจอง และเป็นการเล่นคำให้สำนวนคมคายและจดจำได้ง่าย และยังมี การใช้คำในกลุ่มเดียวกัน หรือมีความเกี่ยวข้องกันในด้านความหมายอย่างเห็นได้ชัด เพื่อให้เห็นภาพพจน์และโยงใยความหมายได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังพบว่าในสื่อบันเทิงเกาหลีมี การใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้าม เพื่อเน้นความหมายให้เห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจนและยังมีการใช้กลวิธีใน การเติมปัจจัยคำถาม -ㄴ까 หรือ -을 까 เติมท้ายประโยคเพื่อต้องการเน้นย้ำเนื้อหาในสื่อบันเทิงนั้น

1.2 กลวิธีของการใช้รูปแบบความหมาย

การใช้ความหมายในสุภาชิตส่วนใหญ่เป็นการมุ่งเปรียบเทียบให้เห็นภาพพจน์ หรือเรียกว่าการอุปมาและอุปลักษณ์ จากการวิเคราะห์ นอกจากนั้นในการพูดเปรียบเทียบให้เห็นภาพพจน์ยังใช้เทคนิคการใช้ความหมายอื่นๆ

กลวิธีการใช้รูปแบบความหมายที่ปรากฏในสุภาชิตเกาหลี อาทิเช่น การใช้อุปมา เป็นการเปรียบเทียบโดยมีคำเช่น -같이, -듯이, -처럼, -인 듯이- (เหมือนกับ, ราวกับ, ดัง) มาเติมท้ายสิ่งที่กำลังเปรียบเทียบกับภาพพจน์ การใช้อุปลักษณ์ คือการเปรียบเทียบโดยนัย เปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งโดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบว่า ‘เป็น’, ‘หรือ’, ‘คือ’ และมีการใช้บุคลาธิษฐาน ซึ่งเป็นการกล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิตหรือสิ่งของราวกับว่าเป็นบุคคล เป็นลักษณะหนึ่งที่สามารถเปรียบเทียบให้เห็นภาพพจน์ได้ และทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นกว่าการพูดถึงคนหรือมนุษย์อย่างเดียว

2. ภาพลักษณ์ของผู้หญิงเกาหลี

ผลการวิจัยพบว่าภาพลักษณ์ของผู้หญิงเกาหลีสามารถแบ่งออกเป็นภาพลักษณ์ทางด้านพฤติกรรมและอุปนิสัย และภาพลักษณ์ทางด้านบทบาทหน้าที่ของผู้หญิง

ภาพลักษณ์ด้านพฤติกรรมและอุปนิสัยพบว่าชาวเกาหลีมีภาพลักษณ์ต่อผู้หญิงว่า 1) ผู้หญิงต้องสวย ชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับความงามภายนอกมากกว่าความงามภายใน 2) ผู้หญิงเป็นเพศที่พูดมาก ภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ปรากฏในสุภาชิตนั้นเป็นภาพลักษณ์เชิงอคติทั้งสิ้น กล่าวคือ ผู้หญิงคือเพศที่พูดมาก พูดเกินกว่าเหตุ พูดไร้สาระ หาประโยชน์ไม่ได้ อีกทั้งยังเป็นเรื่องยากที่จะห้ามมิให้ผู้หญิงพูด 3) ผู้หญิงนำความโชคร้าย สุภาชิตเกาหลีปรากฏภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่แสดงถึงอับโชค ไร้ความมงคล ซึ่งไม่เพียงแต่นำความโชคร้ายมาสู่ตนเองแล้ว แต่ยังนำความอับโชคมาสู่ผู้ชายหรือคู่สมรสอีกด้วย 4) ผู้หญิงเต็มไปด้วยความอิจฉาริษยา สุภาชิตเกาหลีได้สะท้อนให้เห็นว่า ความอิจฉาริษยานั้นเป็นสัญชาตญาณและเป็นธรรมชาติของมนุษย์ผู้หญิง ผู้หญิงสามารถโกรธเกรี้ยว หึงหวง และอิจฉาริษยาได้กับเรื่องที่ไม่มีแก่นสารได้ 5) ผู้หญิงเป็นผู้ที่โลเล ใจแคบ โหดร้าย อุปนิสัยโลเลเปลี่ยนแปลงง่ายเหมือนเช่นอากาศในฤดูใบไม้ร่วงที่มีความเปลี่ยนแปลงมากตลอดทั้งวัน เหมือนจิตใจของผู้หญิงที่ไม่อาจคาดเดาได้ว่านึกคิดอะไรอยู่

ภาพลักษณ์ด้านบทบาทและหน้าที่ของผู้หญิงพบว่า 1) ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ ช่วยเหลือพึ่งพาตนเองไม่ได้ ความคิด หรือการกระทำใดๆของผู้หญิงจึงถูกมองว่าเป็นเรื่องโง่เขลา หาสาระไม่ได้ ไม่น่าเชื่อถือ ชีวิตและโชคชะตาของผู้หญิงล้วนฝากไว้กับชายผู้เป็นสามี ซึ่งชะตาชีวิตของผู้หญิงจะดีหรือจะร้ายขึ้นอยู่กับ การได้สามี หากได้สามีที่ดี ชะตาชีวิตก็จะดี แต่หากได้สามีที่ไม่ดีแล้วนั้น ชะตาชีวิตก็จะตกอับ 2) ผู้หญิงเป็นเป้าของการทารุณกรรมทางเพศ ภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ปรากฏในสุภาชิตเกาหลี คือการที่ผู้หญิงถูกหุบตีจากผู้เป็นสามี ผู้หญิงในความคิดของผู้ชายในยุค นั้น เป็นเสมือนสิ่งของ หรือ

สัตว์เลี้ยงที่ผู้ชายมีไว้ครอบครอง และสามารถหุบตีเพื่อให้วานอนสอนง่ายได้ตลอดเวลาตามต้องการ ซึ่งมิได้ถือเป็นเรื่องเสื่อมเสียทางคุณธรรม การหุบตีผู้หญิงนั้น ถือเป็นวิธีการควบคุม ดูแลเพื่อให้วานอนสอนง่าย 3) ผู้หญิงต้องอาศัยอยู่บ้านสามี การใช้ชีวิตในบ้านสามีถือเป็นเรื่องที่ยากยิ่งนัก เพราะนอกจากงานบ้านที่หนักแล้ว ยังต้องทำงานภายใต้ความกดดันที่มาจากแม่สามีซึ่งจะสั่งให้ทำโน่นนี่โดยที่สามีไม่สามารถปฏิเสธหรือขัดคำสั่งของแม่สามีได้เลย 4) ผู้หญิงมีหน้าที่ให้กำเนิดบุตรชาย หน้าที่สำคัญของผู้หญิงคือการให้กำเนิดบุตรชายเพื่อเป็นทายาทสืบสกุล สุภาพชนได้แสดงให้เห็นถึงความดีใจ โลงใจ การได้รับเกียรติ การได้รับการยอมรับจากคนรอบข้างหากสามารถคลอดบุตรชายคนโตได้ 5) ผู้หญิงมีความสำคัญต่อความเจริญของสามี ผู้หญิงส่งอิทธิพลต่อผู้เป็นสามีในการครองชีวิตคู่ สุภาพชนได้สะท้อนให้เห็นมุมมองการเลือกคู่ชีวิตของผู้ชายด้วย แม้ผู้ชายจะชื่นชมความงามของรูปลักษณ์หน้าตาแล้ว แต่ก็ยังเชื่อว่าการได้ผู้หญิงที่ดีจะช่วยส่งเสริมให้ชะตาชีวิตดี อำนาจความสะดวกในการใช้ชีวิตที่ดีขึ้น

3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ของผู้หญิงเกาหลี

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ของผู้หญิงเกาหลีนั้นได้รับอิทธิพลจากปัจจัยดังต่อไปนี้

- 1) สังคมบิดาธิปไตยที่ยกย่องเพศชายมากกว่าเพศหญิง สังคมเกาหลีกำหนดบทบาทให้ผู้หญิงเป็นปรนนิบัติรับใช้ และกำหนดให้ชายเป็นนายที่มีหน้าที่รับผิดชอบในครอบครัว มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องในครอบครัว และมีบทบาทในการสร้างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
- 2) แนวความคิดบุตรชายนิยม อิทธิพลความคิดของ ลัทธิขงจื้อ ที่เน้นความกตัญญูเป็นสำคัญโดยเฉพาะต่อบุพการีผู้ให้กำเนิด และต่อบรรพบุรุษได้กำหนดบทบาทหน้าที่การเลี้ยงดูบิดามารดาให้เป็นของบุตรชายโดยเฉพาะบุตรชายคนโต ชาวเกาหลีจึงให้ความสำคัญกับการมีลูกชายสูงมาก เพราะหวังพึ่งให้บุตรชายเป็นผู้เลี้ยงดูยามแก่เฒ่า
- 3) หลักโอวาท 3 ความดี 4 ที่ถือเป็นสิ่งที่มีไว้เพื่อทำให้เกิดความมั่นคงในครอบครัวในสังคมที่ปกครองด้วยระบบบิดาเป็นใหญ่ เพื่อพิทักษ์สิทธิ์ของบิดา โอวาท 3 ได้แก่ หากยังไม่ได้แต่งงานต้องเชื่อฟังพ่อ หากแต่งงานแล้วต้องเชื่อฟังสามี และหากสามีมีอันต้องจากไปก่อนต้องเชื่อฟังบุตรชาย ส่วนความดี 4 คือหลักปฏิบัติของหญิงเกาหลีในอดีตเกี่ยวกับความประพฤติและคุณธรรม รูปร่างหน้าตาคำพูด และหน้าที่พึงปฏิบัติ หลักโอวาท 3 ความดี 4 มีส่วนช่วยในการยกระดับคุณธรรมและศีลธรรมจรรยาของสังคมครอบครัว ทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข
- 4) ความผิดเจ็ดประการ คือความผิดของภรรยาที่หากเมื่อภรรยาทำผิด สามีสามารถขับไล่ภรรยาออกจากบ้านได้ ความผิดเจ็ดประการนั้นได้แก่ ไม่เชื่อฟังพ่อแม่สามี ไม่มีลูกชาย เต็มไปด้วยโรคะ อิจฉาริษยา ป่วยเป็นโรคร้าย พุดมาก และลักขโมย แต่แม้ว่าจะทำผิดในเจ็ดประการดังกล่าว ผู้เป็นสามีไม่สามารถไล่ออกจากบ้านได้หากภรรยา แม้จะถูกขับไล่แต่ไม่มีที่ไปหรือที่พักพิง รวมไว้ทุกขีให้พ่อแม่เป็นเวลา 3 ปี หรือเมื่อก่อนยากไร้ แต่หลังจากการสมรสกลายเป็นเศรษฐี

5) ตำราสอนกุลธิดา ตำราสอนกุลธิดาเป็นแนวทางปฏิบัติของผู้หญิงในสมัยก่อน เนื้อหาในตำราสอนกุลธิดาประกอบไปด้วย หน้าที่ต่อบิดามารดา หน้าที่การปรนนิบัติสามี หน้าที่ปฏิบัติต่อบิดามารดาของสามี หน้าที่ระหว่างพี่น้อง หน้าที่ระหว่างเครือญาติ การเลี้ยงลูก การเตรียมพิธีเช่นไหว้ การต้อนรับแขก การห้ามทิ้งหวงริชยา การระวังคำพูด การประหยัดทรัพย์สินการขยันทำงานบ้าน การดูแลความเจ็บไข้ได้ป่วยในบ้าน การเตรียมอาหารกับเสื้อผ้า การปกครองคนรับใช้ ที่การยืมและการคืน การรู้จักซื้อขายข้าวของ การไม่เชื่อเรื่องผี ความรอบคอบที่ไม่ควรพลาด เป็นต้น

อภิปรายผล

ภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ปรากฏในสุภาชิตเกาหลีสื่อสะท้อนรูปแบบความคิดของชาวเกาหลีในอดีตว่าเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับผู้ชายเป็นใหญ่ ผู้ชายเป็นผู้มีสิทธิ มีอำนาจในการตัดสินใจในทุกเรื่อง ในขณะที่ผู้หญิงถูกจำกัดสิทธิทั้งในด้านการศึกษา หรือการทำกิจกรรมทางสังคมอย่างอิสระ หลักคำสอนของขงจื้อส่งอิทธิพลอย่างยิ่งต่อทัศนคติและแนวคิดของชาวเกาหลี แนวความคิดบุตรีชายนิยม แนวความคิดสังคมปิตาธิปไตย และอีกหลายแนวความคิดที่หล่อหลอมให้ชาวเกาหลีเกิดความศรัทธาและเชื่อถือในบุรุษเพศ ในขณะที่มีทัศนคติว่าผู้หญิงเป็นผู้ที่อ่อนแอ พึ่งพาตนเองไม่ได้ และขาดบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ ขาดคุณสมบัติที่พึงจะมี ฯลฯ สาเหตุต่างๆ เหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดภาพลักษณ์ในเชิงลบต่อผู้หญิง และยังคงหลงเหลือให้เห็นได้ในสังคมเกาหลีปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ปรากฏในสุภาชิต ผู้วิจัยพบว่ายังมีประเด็นที่น่าศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสุภาชิตเกาหลีสื่อในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้

1. ศึกษาเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของหญิงไทยและเกาหลีจากสุภาชิต
2. ศึกษาวิถีการดำรงชีวิตของผู้หญิงเกาหลีจากสุภาชิต

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิงภาษาไทย

- กาญจนาคพันธ์. 2515. สำนวนไทยเล่ม 1. กรุงเทพฯ: รวมสาสน์.
- กาญจนาคพันธ์. 2515. สำนวนไทยเล่ม 2. กรุงเทพฯ: รวมสาสน์.
- กิ่งแก้ว อัดถากร. 2519. คติชนวิทยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กุหลาบ มัลลิกามาต. 2509. คติชาวบ้าน. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์สำราญราษฎร์.
- คิน เฮ ซิน. 2543. การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมคำสอนสตรีของไทยและเกาหลี. วิทยานิพนธ์ อักษร
ศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจือ สตะเวทิน. 2515. สุภาชิตไทย. กรุงเทพฯ: สุทธิสารการพิมพ์.
- เจือ สตะเวทิน. 2515. สุภาชิตสากล. พระนคร: ก้าวหน้า.
- จำนง อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ. 2543. สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ขุนชิล ควน. 2537. การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนเกาหลีและสำนวนไทย. ปริญญาโท กศ.ม กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐิติวัฒน์ จตุรวิธวงศ์. 2546. การวิเคราะห์ลักษณะและภาพสะท้อนจากสำนวนไทย. วิทยานิพนธ์ ศศม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภลัย สุวรรณธาดา. 2527. "ภาชิตและสำนวน". เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 8 เล่ม 2
หน่วยที่ 11, 489-900. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปริศร์ ยันเสน. 2555. ภาษากับวัฒนธรรมเกาหลี. สงขลา: กราฟฟิคเน็ทส์.
- ปรีชา ทิชนพงศ์. 2523. ลักษณะภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เพ็ญแข วัจนสุนทร. 2528. ค่านิยมในสำนวนไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2542. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชั่นส์.
- วิเชียร เกษประทุม. 2539. สำนวนไทย. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- สุนันท์ อุดมเวช. 2524. คติชนวิทยา. ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูเพชรบุรี.

เอกสารอ้างอิงภาษาเกาหลี

- 김도환 1975. 한국 속담의 심리적 분석 연구. 해양출판사.
- 김이리나 2008. 한국 속담과 러시아 속담의 비교연구. 대구대학교 석사학위논문.
- 김화정 2007. 한·중 속담에 나타난 여성관. 석사학위논문, 충남대학교.
- 로지코바 무리나 2007. 한국과 우즈베크의 여성에 관한 속담 비교 연구. 석사학위논문,

호서대학교.

- 바양산 톨 2004. **한-몽 신체 관련 속담 비교연구**. 배재대학교 석사학위논문.
- 박갑수 1966. **언어에 관한 속담고**. 연포 이하윤 선생 회갑기념 논문집.
- 박명규 2000. **한국어와 영어권 문화에 기초한 속담의 비교 연구와 그 지도 방법**. 한국외대 석사학위논문.
- 박은숙 1979. **속담에 나타난 여성 혐오에 관한 연구**. 논문집.
- 심재기 1977. **속담의 의미기능에 대하여**. 국어국문학논총. 탑출판사.
- 심재기 1982. **속담의 종합적 검토를 위하여**. 관악 어문연구 72 집.
- 이기문 1962. **속담사전**. 민중서관.
- 이기문 1980. **속담사전**. 일조각.
- 이성일 2000. **한국의 문화**. 국제교육진흥원.
- 이을환 1979. **한국 속담의 문법 구조 연구**. 아세아여성연구 40 집.
- 이종철 1998. **속담의 형태적 양상과 지도방법**. 이화문화사.
- 이희승 2006. **국어사전**. 제 6 판. 민중서림.
- 장덕순 외 1996. **비문학 개설**. 일조각.
- 최근학 1972. **속담사전**. 경학출판사.
- 최근학 1996. **한국 속담 사전**. 문화출판공사.
- 최창성 1979. **속담을 통해 본 한·태 양국인의 의식구조**. 한국외국어대학교.
- 한국 고진 신서 편찬회 1997. **정선속담풀이사전**. 흥신문화사.
- 한글학회 1995. **국어학 사전**. 한글학회.

ภาคผนวก

เคนยอซอ (겨레서): ตำราสอนกุลธิดา

เม่งจ็อกกล่าวไว้ว่า "เมื่อผู้ชายสวมหมวกแล้ว ไหว้บิดา เมื่อผู้หญิงแต่งงาน ไหว้มารดา"

แม้ว่าการอบรมสั่งสอนกิริยามารยาทของผู้หญิง มีใช้หน้าที่ของพ่อ แต่เมื่อลูกเติบโต และจะแต่งงานกับผู้ชายในตระกูลสูง พ่อจึงเขียนบทนี้ให้ลูกด้วยความห่วงใย แม้ว่าคำพูดของคนแก่อย่างพ่อจะไม่สละสลวย แต่ก็อย่าคิดว่าไม่ละเอียด จงตั้งใจปฏิบัติตาม

1. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการปฏิบัติต่อบิดามารดา

บิดาถือเป็นผู้ให้กำเนิด มารดาเป็นผู้เลี้ยงดู ถ้าไม่มีบิดามารดา เราจะเกิดมาได้อย่างไร เมื่อนึกถึงความเมตตากรุณาที่มีต่อลูก ตั้งแต่ลูกอยู่ในครรภ์จนเติบโตใหญ่ ก็คงไม่สามารถจะลืมได้ เพราะพระคุณนั้นยิ่งใหญ่เหมือนท้องฟ้าที่ไม่มีขอบเขตสิ้นสุด

การที่ไม่สำนึกถึงบุญคุณ เป็นความอกตัญญู การที่ไม่ห่วงใยเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย ก็เป็นความอกตัญญู การที่ไม่ต้อนรับญาติพี่น้อง ก็เป็นความอกตัญญู และการที่ทำให้ผู้อื่นมาลำบากเรา เพราะทำตัวเป็นคนต่ำทราม ก็ เป็นความอกตัญญูเช่นกัน

อย่าเสแสร้งทำเป็นคนดี หลังจากให้อาหารและเสื้อผ้าเพียงเล็กน้อย ถ้าบิดามารดาต้องการให้สิ่งใดแก่ผู้อื่น ก็จงให้ ถ้าบิดามารดาไม่ต้องการให้ทำสิ่งใด ก็จงยอมตาม อย่าดุด่าหมากกับโก่งต่อหน้าบิดามารดา หากทำทุกอย่างด้วยความจริงใจและความรอบคอบอย่างสม่ำเสมอ แม้ว่าบิดามารดาเป็นคนเลวร้ายเพียงใด ก็จะมีรู้สึกประทับใจลูกได้

คนโบราณว่า ต่อเมื่อมีลูก จึงสำนึกบุญคุณของพ่อแม่ได้ ดังนั้น อีกไม่นาน ลูกก็คงจะรู้เอง จึงเขียนไว้อย่างคร่าวๆ

2. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการปรนนิบัติสามี

ในชีวิตของผู้หญิง มีสามีได้คนเดียวและสามีคือคนสำคัญที่สุดในชีวิตของผู้หญิง หน้าที่ของภรรยา คือการไม่คัดค้านความคิดเห็นของสามี ยกเว้นสามีทำผิดมากจนกระทั่งสังคมไม่ยอมรับ ต้องนับถือความคิดเห็นและความต้องการของสามี และปล่อยให้เขาทำตามใจ อย่าคัดค้านโดยเด็ดขาด

ในบรรดาเรื่องการปรนนิบัติสามี สิ่งสำคัญที่สุด คือห้ามอิจฉาริษยา แม้สามีมีเมียน้อยถึงหนึ่งร้อยคน ก็อย่าถือสา แม้สามีรักเมียน้อยมากเพียงใด ก็อย่าแสดงอาการโกรธ จงนับถือสามีมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากสามีของลูกเป็นสุภาพบุรุษที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย จึงอาจจะไม่หลงใหลเรื่องราคะ

และโลกีย์ พ่อคิดว่าลูกก็ไม่ใช่คนช่างหึงหวง แต่ขอเตือนว่า นอกจากลูกเองแล้ว ถ้าลูกมีลูกสาว จงสอนคุณธรรมของมนุษย์เป็นเรื่องแรก ทั้งสมัยโบราณและปัจจุบัน มีครอบครัวไม่น้อยแตกสลายเพราะการหึงหวงริษยา ถ้าหึงหวงริษยา การกระทำที่ตึงามทั้งหมดจะเสื่อมค่าไป จึงต้องระมัดระวังให้ดี

ในระหว่างสามีภรรยา การเคารพนับถือซึ่งกันและกันอย่างแนบแน่นเป็นภาระหน้าที่ที่ควรทำ เมื่อพูดเมื่อประพฤติ หรือเมื่อกระทำสิ่งใดก็ตาม อย่าประมาทและจงปรนนิบัติสามีเสมือนแขกสำคัญ เมื่อทำได้เช่นนี้ สามีก็จะปฏิบัติต่อเราเช่นเดียวกัน จงอย่าฝ่าฝืนเรื่องนี้

3. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการปฏิบัติต่อบิดามารดาของสามี

โดยทั่วไป ภรรยาให้ความสำคัญแก่สามีมากกว่าตนเอง จนยอมให้สามีใส่เสื้อผ้าแม้นตนเองจะไม่ได้ใส่ ให้สามีรับประทาน แม้นตนเองจะไม่ได้รับประทาน ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับสามีสำคัญกว่าของตนเอง แต่มักจะไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของบิดามารดาของสามีเท่ากับบิดามารดาของตน มักเกรงว่าบิดามารดาของสามีจะรู้เรื่องจดหมายระหว่างตนกับบิดามารดาของตน ถ้าเป็นเช่นนั้น ทำไมหนังสือเกี่ยวกับจารีตประเพณีจึงกล่าวไว้ว่า หากบิดามารดาของตนเสียชีวิต ให้สวมเสื้อไว้ทุกข์เป็นเวลาหนึ่งปี แต่หากบิดามารดาของสามีเสียชีวิต ให้สวมเสื้อไว้ทุกข์เป็นเวลาสามปี

ให้ความสำคัญต่อการปรนนิบัติบิดามารดาของสามีมากกว่าบิดามารดาของตนเอง จงพูดและกระทำทุก ๆ สิ่งอย่างไม่ประมาท ถ้าไม่ได้ปรนนิบัติบิดามารดาของสามีเสมือนบิดามารดาของตนเอง บิดามารดาของสามีก็จะไม่รักลูกสะใภ้เหมือนลูกสาวของตนเอง ผู้หญิงบางคนไม่รู้จักปฏิบัติตนให้ดี คิดแต่ว่าบิดามารดาของสามีไม่รักตนเท่ากับลูกสาวของท่าน แล้วรู้สึกน้อยใจจนเกิดการทะเลาะกันบ่อยครั้ง ทำให้ครอบครัวไม่สงบสุขและมีสภาพย่ำแย่ลง ภายหลังเมื่อมีลูกสะใภ้เสียเอง ก็กลับนินทาลูกสะใภ้ ในโลกนี้มีผู้หญิงที่ไม่แยแสบิดามารดาของสามีและนินทาลูกสะใภ้ของตนมากมาย เรื่องนี้จะต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง

เมื่อบิดามารดาของสามีตำหนิ จงสำนึกว่าถูกตำหนิเพราะเราทำผิด และเพราะว่ารักเรา จงดีใจแล้ว ระมัดระวังให้มากยิ่งขึ้น ถ้ามีสิ่งของที่บิดามารดาของตนส่งมา ต้องให้บิดามารดาของสามีแกะดูก่อน ถ้าบิดามารดาของสามีให้สิ่งใด ห้ามปฏิเสธ จงรับไว้ หากจำเป็น จึงค่อยคืนภายหลัง หากต้องการใช้สิ่งใด ต้องบอกกล่าวบิดามารดาของสามีให้ทราบก่อนแล้วจึงใช้

การปฏิบัติต่อบิดามารดาของสามีนอกเหนือจากนี้ ได้กล่าวไว้ในบทที่ชื่อ ภาระหน้าที่ว่าด้วยการปฏิบัติต่อบิดามารดาของตนแล้ว จงปฏิบัติตามคำสอนนั้นด้วย

4. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการสร้างมิตรภาพระหว่างพี่น้อง

พี่น้องมาจากบิดามารดาเดียวกัน สายเลือดเดียวกัน ดิมนมของมารดาเหมือนกัน เติบโตใต้หลังคาเดียวกัน ใส่เสื้อผ้าด้วยกัน กินข้าวด้วยกัน และเล่นด้วยกัน ถ้าผู้ใดไม่สบาย ก็เป็นห่วงกัน ถ้าเห็นว่าผู้ใดหิวหรือหนาว ก็ช่วยไปโดยรู้สึกเหมือนกับว่าตนเองตกอยู่ในสภาพเช่นนั้น แต่หลังจากสมรส มีภรรยาและสร้างครอบครัวของตนเองแล้ว ต่างคนต่างฟังคำพูดของลูกบ้าง คนรับใช้บ้าง จึงเกิดความเข้าใจผิดกันขึ้น จนกระทั่งบางคนเกลียดกันและชิงชังกัน ช่างน่าเศร้าเสียนี้กระไร

คนที่แย่งไร่นาจนตัดความสัมพันธ์กัน ก็มี คนเรายังมีความโลกก็ยังลืมเรื่องน้ำใจ จงระมัดระวัง ไร่นานั้น มีก็ดี ไม่มีก็ได้ แต่ถ้าเสียพี่น้องแล้ว กลับมาไม่ได้ ถ้านึกถึงความทรงจำในอดีตที่เติบโตมาพร้อมกันแล้ว จะเกิดความคิดหรือความรู้สึกที่จะขัดแย้งกันได้อย่างไร

ภรรยาของพี่ชายและน้องสาวของสามีก็เช่นเดียวกัน แม้จะไม่สนิทสนมกับเรา ก็จงต้อนรับเหมือนน้องในไส้ และหากมีเรื่องใด แม้ว่าดีหรือไม่ดี ใหญ่หรือเล็กก็ตาม ต้องช่วยกัน และพยายามสร้างมิตรภาพให้ได้

5. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการสร้างมิตรภาพกับบรรดาเครือญาติ

ชินคือญาติที่ใช้นามสกุลเดียวกัน และนอกคือญาติที่ใช้คนละนามสกุล

แม้ว่าระหว่างบรรดาเครือญาติ จะมีความเกี่ยวดองไกลกันบ้างใกล้กันบ้าง มีน้ำใจมากบ้างและน้อยบ้างก็ตาม แต่ทุกคนก็เป็นลูกหลานของบรรพบุรุษเดียวกัน เมื่อนึกถึงบรรพบุรุษ ลูกหลานควรจะมีน้ำใจต่อกัน

คนทั่วไปทั้งผู้ชายและผู้หญิงต่างมีลูกมีหลาน ทุกคนต้องการมิตรภาพ จึงควรวางตัวให้ดีเสมอ แต่จิตใจของคนเราไม่สามารถคิดได้เหมือนที่บรรพบุรุษคิดไว้

แย่งไร่นากัน ถ้ายากจน ก็ดูถูกกัน ถ้าร่ำรวย ก็อิจฉากัน เมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย มาขอยา ก็ไม่ให้ สماعคมกับคนอื่น ยังนินทาเรื่องญาติ อันที่จริงแล้ว บรรดาเครือญาติมาจากบรรพบุรุษเดียวกัน แต่ถ้าเกิดว่ากลับกลายเป็นศัตรูกัน คนอย่างนั้นต่ำกว่าสัตว์ จึงต้องระมัดระวังในเรื่องนี้

แม้เห็นเรื่องไม่ดี ก็จงอดทน แม้ฟังเรื่องไม่ดี ก็จงอดทน หากเห็นว่ายากจนและต่ำต้อย จงให้ความเห็นอกเห็นใจและแสดงน้ำใจ หากเห็นว่าร่ำรวย จงแสดงความยินดีด้วย จงระวังเรื่องการเจ็บไข้ได้ป่วย เมื่อมีพิธีแต่งงาน งานศพ หรือพิธีเซ่นไหว้ ก็ต้องช่วยด้วยความบริสุทธิ์ใจ เขาคงสำนึกบุญคุณของเรา ในครอบครัวโบราณครอบครัวหนึ่ง คนเก่าช่วยคนอยู่ด้วยกันใต้หลังคาเดียวโดยมีวิธีการรักษาความสงบสุขคือการติดตัวอักษร อิน ซึ่งแปลว่าความอดทน หนึ่งร้อยตัวไว้ การสร้างมิตรภาพทำได้ทางเดียว ก็คือใช้

ความอดทน

6. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการเลี้ยงลูก

ตามปรกติ มารดาเป็นผู้อบรมสั่งสอนลูกสาว บิดาเป็นผู้อบรมสั่งสอนลูกชาย แต่การอบรมสั่งสอนลูกชายก่อนเรียนหนังสือเป็นหน้าที่ของมารดา

ตั้งแต่ลูกยังเด็ก อย่าโกหก อย่าตีมากเกินไป เมื่อเรียนหนังสือ จัดให้อ่านหนังสือตามเกณฑ์ให้อ่านหนังสือวันละสามครั้ง ห้ามไม่ให้ลูกทำตัวไม่ดี ห้ามไม่ให้นอนต่อหน้าคนอื่น ให้ล้างหน้าล้างตาตั้งแต่เช้า ถ้าลูกบอกว่ามีนัดกับเพื่อน ให้ลูกไปตามนัด ห้ามไม่ให้ลูกทำลายความเลื่อมใสที่ผู้อื่นมีต่อลูก ห้ามไม่ให้คบกับคนไม่ดี ให้เข้าร่วมพิธีเช่นไหว้บรรพบุรุษของญาติพี่น้องด้วย ให้เลียนแบบและกระทำตามแบบอย่างที่ดีของคนโบราณเมื่อลูกอายุสิบห้าปีแล้ว ให้บิดาเป็นผู้อบรมสั่งสอน สอนทุกอย่างให้ดี ลูกจะได้เป็นคนเรียบร้อยและเป็นกุลสตรี

เมื่อยังเด็ก ไม่อบรมสั่งสอน แต่อบรมสั่งสอนเมื่อโตแล้ว ก็สายเกินไป มักไม่ไ้ผล ควรอบรมสั่งสอนตั้งแต่เด็ก จะได้รับการชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล และไม่เสื่อมเกียรติยศของตนเอง
เมื่อตั้งครุฑ อย่านับประทานอาหารที่ไม่ดี อย่านอนที่พื้นที่ยื่นง รักษาตัวให้ดีและทำตัวให้เรียบร้อย เมื่อคลอดลูก ลูกจะได้เป็นคนเรียบร้อย

ลูกมักจะเหมือนมารดา เพราะลูกอยู่ในท้องของมารดาเป็นเวลา 10 เดือน และเชื่อฟังคำพูดของมารดาจนกระทั่งอายุ 10 ขวบ จึงเหมือนมารดา ดังนั้นถ้าไม่อบรมสั่งสอน ลูกก็เป็นคนดีไม่ได้ การอบรมสั่งสอนลูกสาว ก็เช่นเดียวกับลูกชาย อบรมสั่งสอนลูกอย่างถูกต้องและเข้มงวด ยอมปล่อยให้เล่น แต่ต้องคอยระมัดระวังเรื่องสุขภาพ การที่ให้ลูกสบายอย่างเดียว ถือเป็น การหลอกลวงลูก จึงอบรมสั่งสอนลูกให้ดี

7. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการเตรียมพิธีเช่นไหว้

เมื่อมีพิธีเช่นไหว้ จงตระเตรียมและจัดการด้วยความตั้งใจจริง ความบริสุทธิ์ใจ และความรอบคอบ เพราะถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ

เมื่อเตรียมของเช่นไหว้ อยากลุ่มใจเรื่องใดๆ ทั้งสิ้น อย่าตำหนิคนรับใช้ อย่าหัวเราะเสียงดัง อย่ากังวลหรือแสดงอารมณ์ไม่ดี แม้ว่าขาดสิ่งใด อย่าขอจากผู้อื่น เพราะถือว่าเป็นน่าสังเวช อย่าให้ฝุ่นเกาะของเช่นไหว้ที่เตรียมไว้ อยาลองชิมก่อน แม้เด็กๆ อ้วนนอน ก็อย่าให้ชิม เตรียมอาหารมากเกินไปก็ไม่ดี ควรเตรียมเท่าที่จะใช้ ต้องวางแผนการใช้เครื่องเช่นไหว้ภายในหนึ่งปี และแบ่งใช้ให้ดี อย่าให้เห็นชัดว่า สิ่งใดมากเกินไป หรือสิ่งใดน้อยเกินไป แม้ว่าเป็นฤดูหนาวที่อากาศหนาวมากเพียงใด ก็ต้องอาบน้ำและ

หิวผมให้เรียบร้อย ห้ามใส่เสื้อผ้าที่มีสีในพิธีเช่นไหว้เนื่องจากการระลึกถึงวันเสียชีวิตของบรรพบุรุษ ตัดเล็บมือเล็บเท้าให้เรียบร้อย เมื่อปฏิบัติเช่นนี้แล้ว วิญญาณบรรพบุรุษจะพอใจและสนองตอบให้ลูกหลานโชคดี แต่หากไม่ปฏิบัติ ก็จะเกิดเรื่องไม่ดีขึ้นได้ เมื่อเตรียมพิธีเช่นไหว้ให้ผู้อื่น จงทำเสมือนทำให้บ้านของตน หากคิดว่าทำให้ผู้อื่น แล้วทำด้วยความไม่จริงใจ ถือว่านิสัยไม่ดี จะเสื่อมโชค จงระมัดระวัง

8. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการต้อนรับแขก

แขกที่มาที่บ้าน ไม่ว่าจะป็นญาติพี่น้องห่างๆ หรือเพื่อนฝูงของสามี หรือเพื่อนของบุคคลในครอบครัวของสามี จงต้อนรับให้ดี โดยให้บริการอาหารอย่างดี ตลอดจนผลไม้และสุราด้วย การที่ไม่ให้แขกรับประทานตามสบายๆ ถือเป็นการขาดอัธยาศัยไมตรี ถ้ามีแขกมาเมื่อสามีไม่อยู่ การที่ไม่สั่งคนรับใช้ให้ชวนแขกอยู่ต่อ ก็ถือเป็นการขาดอัธยาศัย

เมื่อสามีไม่อยู่บ้าน ต้องบอกให้ญาติผู้ใหญ่มาทำหน้าที่เป็นเจ้าของบ้านแทนสามี ถ้าไม่มีญาติ ต้องขอให้เพื่อนบ้านมาต้อนรับแขกแทนเจ้าของบ้าน

หากไม่ต้อนรับด้วยไมตรีจิต เพียงแค่ครั้งสองครั้ง แขกคนนั้นจะไม่มาอีก และแขกคนอื่นก็จะไม่มาด้วย ถ้าแขกไม่มา วงศ์ตระกูลจะขาดโอกาสสมาคมกับคนนอกบ้าน สามีกับลูกๆ ก็จะไม่มีโอกาสทำหน้าที่เป็นเจ้าของบ้าน จงต้อนรับแขกให้ดีพร้อมด้วยความจริงใจ

ผู้หญิงโบราณชายผมเพื่อต้อนรับแขก ผู้หญิงสมัยนี้ ดุด่าสามีหลังจากที่แขกกลับ หากสามีหรือลูกไปเป็นแขก แล้วกลับมาบอกว่าได้รับการต้อนรับที่ดี ภรรยาก็ดีใจ จงจำใส่ใจและระมัดระวังคนสมัยนี้ เมื่อแขกที่ร่ำรวยและมีฐานะที่ดีมา จะต้อนรับอย่างดี แต่ถ้าเป็นแขกที่ยากจนและมีฐานะต่ำมา ก็จะต้อนรับอย่างไม่ดี การกระทำเช่นนี้ ไม่นับเป็นคุณงามความดี

เมื่อต้อนรับแขก จงอำนวยความสะดวกและให้บริการเรื่องต่างๆ ตามวัยของแขก อย่าแบ่งแยกคนชั้นสูงกับคนชั้นต่ำ หรือคนร่ำรวยกับคนยากจน

9. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการห้ามหึงหวงริษยา

เรื่องห้ามหึงหวงริษยานั้น ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้นั้นในบทที่ชื่อ ภาระหน้าที่ว่าด้วยการปรนนิบัติสามีแล้ว แต่จะกล่าวซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพราะว่าการหึงหวงริษยาถือเป็นความประพฤตินี้เลวที่สุดของภรรยา

หากเริ่มหึงหวงริษยาแล้ว แม้ว่าสามีภรรยารักกันมากเพียงใด ก็จะเกลียดกันและโกหกกันได้ แม้ว่าไม่มีโรคภัยไข้เจ็บใด ๆ ก็มีอาการทรมาณและโกรธเกลียดชิงชัง ความตั้งใจปรนนิบัติบิดามารดาของสามีก็

ลดลง น้ำใจและความเห็นอกเห็นใจ ก็ลดน้อยลงเรื่อยๆ ตีคนรับใช้โดยไม่มีเหตุผล ดูแลงานบ้านการเรือนก็ไม่ดีพูดจาไม่เพราะ มีสีหน้าโศกเศร้าตลอดเวลา และไม่มีใครต้องการคบกับผู้อื่น เป็นเรื่องที่น่าสมเพชจริงๆ หากหึงหวงริษยาแล้ว เป็นผู้ใดก็ต้องเผชิญกับสภาพดังกล่าว ความเจริญรุ่งเรืองหรือความล้มเหลวของครอบครัวและลูกหลานนั้นขึ้นอยู่กับเรื่องหึงหวงริษยาของผู้หญิงในครอบครัว

ตั้งแต่โบราณ มีอุทาหรณ์มากมายเกี่ยวกับครอบครัวที่พังทลายลงเพราะเรื่องหึงหวงริษยา ในหนังสือซีจอน กล่าวไว้ว่าวามเหสีของพระเจ้ามุนไม่เคยหึงหวงริษยา เป็นเรื่องที่น่ายกย่องสรรเสริญ นักปราชญ์โบราณกล่าวเช่นนี้ ควรถือเป็นแบบอย่าง

การเสียเกียรติยศของตนและเสียชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล ย่อมเกิดจากเรื่องหึงหวงริษยา จงจำคำพูดของพ่อไว้ อย่าประมาทและจงระมัดระวัง

10. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการระวังคำพูด

ว่ากันว่า ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว จะตาบอด 3 ปี หูหนวก 3 ปี และเป็นใบ้ 3 ปี คำว่า ตาบอด หมายความว่า แม้ว่าเห็นกับตา ก็ห้ามพูด คำว่า หูหนวก หมายความว่า แม้ว่าได้ยิน ก็จงทำตัวเหมือนไม่ได้ยิน คำว่า เป็นใบ้ หมายความว่า ถ้าไม่สำคัญ ก็อย่าพูด การระวังคำพูดและไม่พูดมาก เป็นความประพฤติที่สำคัญที่สุด

การพูดมาก แม้ว่าพูดถูก ก็เกิดการถกเถียงและการทะเลาะวิวาทขึ้นได้เสมอ ยิ่งกว่านั้น ถ้าพูดผิด คงไม่ต้องถามว่าจะเป็นอย่างไร การนินทาคนอื่น ทำให้เกิดความรู้สึกน้อยใจ การทะเลาะเบาะแว้ง คำด่าและสาปแช่ง การดูถูกบิดามารดาและญาติพี่น้องเปรียบเหมือนสัตว์ การลบหลู่ดูหมิ่นคนรับใช้และเพื่อนบ้านด้วยคำพูดที่ไม่น่าพูด ถือเป็นการทำลายตัวเอง ช่างน่าสมเพชเสียนี้กระไร

ในเรื่องกิริยามารยาทนั้น การระมัดระวังคำพูดและไม่พูดมาก เป็นเรื่องสำคัญที่สุด จงจดจำให้มั่นและวางตัวให้ดี จะได้ไม่ต้องเสียใจภายหลัง

11. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการประหยัดทรัพย์สิน

ทรัพย์สินนั้นมีจำนวนจำกัด แต่การจับจ่ายใช้สอยไม่มีที่สิ้นสุด ถ้าไม่รู้จักใช้จ่ายข้าวของเงินทอง ในที่สุดจะไม่เหลือสิ่งใดๆ จะจัดงานแต่งงานให้ลูกก็ไม่ได้ และกลายเป็นคนชั้นต่ำ คนเช่นนี้มีไม่น้อย เป็นเรื่องที่น่ากลัวยิ่ง

แม้ว่ามีฐานะเป็นจักรพรรดิ แต่ถ้าไม่ประหยัดทรัพย์สินสมบัติ ประเทศนั้นจะประสบความพินาศ เราเป็นเพียงคนธรรมดาสามัญ ถ้าไม่รู้จักประหยัด เงินทองก็จะไม่พอใช้

ไม่ว่าปีนั้นๆ ข้าวจะออกรวงมากหรือไม่ก็ตาม ต้องนับผลเป็นข้าวเปลือกที่เก็บเกี่ยวได้ ต้องนับจำนวนของพีธีเช่นไหว่ภายในหนึ่งปี ต้องนึกถึงจำนวนสมาชิกในครอบครัว เมื่อมีพีธีเช่นไหว่ จงเตรียมแล้วไหว่ด้วยความตั้งใจจริงและความบริสุทธิ์ใจ แต่อย่าจัดของเช่นไหว่มากเกินไป อย่าฟุ่มเฟือยเปล่า อย่าจัดอาหารและสวมเสื้อผ้าที่หรูหราเกินควร แต่ถ้าเป็นเรื่องที่ควรจับจ่ายใช้สอย อย่าตระหนี่ ห้ามฟุ่มเฟือยโดยไม่มีเหตุผลเป็นอันขาด เมื่อเตรียมเสื้อผ้าหรืออาหาร จงเตรียมเพียงพอที่จะใช้ ถ้าไม่ทำงานที่ไร้สาระหรือเกินความสามารถของตน จะไม่มีวันที่เงินทองขาดแคลน

ควรเก็บทรัพย์สินที่เหลืออยู่เสมอ เผื่อไว้สำหรับเป็นค่ารักษาพยาบาลหรือเตรียมใช้จ่ายในงานศพ และไม่ใช้จ่ายจนเกิดความเดือดร้อนเพราะหนี้สินต่างๆ ถ้ามีทรัพย์สินเงินทองเหลือใช้ จงซื้อไร่นาไว้เพื่อลูกหลาน

วิธีครองเรือนที่ดีนั้น ขึ้นอยู่กับการใช้จ่ายอย่างประหยัดเท่านั้น

12. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการขยันทำงานบ้าน

เม่งจื๊อกล่าวไว้ว่า แม้พระมหากษัตริย์กับพระบรมราชินี ก็ไม่ทรงพระสำราญ เพราะต้องทรงงานหนัก การเป็นภรรยาของสุภาพบุรุษ จะไม่ขยันทำงานบ้านงานเรือน ประณีตพิถีพิถันและเลี้ยงดูลูกได้อย่างไร

ผู้หญิงบางคน ไม่ได้นอน ไม่ได้รับประทาน เพราะมัวแต่ทำและคิดเรื่องกิจการบ้านเรือนตลอดเวลา จนกระทั่งเจ็บไข้ได้ป่วย การกิจนี้ แม้จะไม่น่าทำ แต่ถ้าตั้งใจจริง ไม่ทำเป็นเล่น อาจจะไม่มีเวลาคุยเรื่องนิทานและนิยายเลย

การประณีตพิถีพิถันของสามีและสามี การควบคุมคนรับใช้ และการเลี้ยงดูลูกทั้งหมด เป็นภาระหน้าที่ของแม่บ้าน การเตรียมพีธีเช่นไหว่ การทอผ้า การทำน้ำพริกและเต้าเจี้ยว และการทำอาหารทุกเช้าและเย็น ทั้งหมดนี้เป็นหน้าที่ของแม่บ้าน จึงไม่อาจเกียจคร้าน ด้วยเหตุนี้ ถ้าแม่บ้านขยัน เอาใจใส่ต่อหน้าที่ จะสามารถดูแลครอบครัวได้ ทว่าเกียจ คร้าน ก็จะเผชิญกับภาระความอดอยากและความหนาว และทำให้ลูกๆ แต่งงานไม่ได้ จนกระทั่งผู้อื่นมาลบล้างเราจนเสื่อมเสียและเป็นที่น่าอับอาย

13. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการดูแลความเจ็บไข้ได้ป่วยในบ้าน

ความตายกับความเจ็บของมนุษย์ ขึ้นอยู่กับความเจ็บไข้ได้ป่วย ถือเป็นเรื่องที่น่ากลัวและพึงห่วงใยระหว่างที่บิดามารดาของสามี หรือบิดามารดาของตน หรือสามีเจ็บไข้ได้ป่วยอยู่ อย่าหวีผม อย่าพูด

เสียงดังอย่าเดินเข้าอย่างคนเกียจคร้าน อย่าเข้านอนเร็ว เมื่อนอนหลับแล้ว อย่าตื่นสาย ถ้าไม่มีผู้ดูแลคนไข้ อย่าออกห่างจากคนไข้ ควรดมยาและดมข้าวเอง อย่าให้คนรับใช้ทำ แม้ว่าคนไข้ไม่ยอมรับประทาน พยายามเตรียมอาหารไปและชวนให้รับประทานบ่อยๆ ต้องดูแลทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความตั้งใจจริง จงต้อนรับคนพยาบาลคนไข้และหมอให้ดี

14. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการเตรียมอาหารกับเสื้อผ้า

นักปราชญ์สอนว่า ทำตัวอย่างพอเพียง ไม่หรูหรา จึงไม่น่าจะสอนให้แต่งตัวดูดี หรือทำอาหารหรูหรา แต่หน้าที่ของแม่บ้าน คือการเตรียมเสื้อผ้าและอาหาร ถ้าไม่มีความสามารถทางด้านการทำอาหารและเสื้อผ้า ผู้อื่นจะดูถูก โบราณว่า เมื่อแขกมาเยือน เขาดูอาหารที่เลี้ยง เมื่อสามีออกไปข้างนอก คนอื่นมองดูเสื้อผ้า จึงต้องดูแลให้ดี

คนร่ำรวยมีผ้าให้ตัดเสื้อผ้ามากพอสมควร แต่คนยากจนจะขาดแคลน ถ้ามีผ้ามากพอสมควร ก็ตัดเสื้อผ้าให้สวยงามได้ หากผ้าไม่พอ แม้ต้องการทำให้ดี ก็ทำไม่ได้ แต่ถ้าแม่บ้านเป็นคนไม่ฉลาด แม้ว่าเสื้อผ้าหรือมีข้าวของมาก ก็ทำอาหารและตัดเสื้อผ้าได้ไม่ดี ในทางตรงกันข้าม ถ้าแม่บ้านมีความสามารถ และมีฝีมือดี จะทำอะไรก็ดูดี จงพยายามทำให้ดี ผู้อื่นจะได้ไม่เยาะเย้ย

อาจจะมีเรื่องที่ถูกไม่ได้เรียน แต่หากตระกูลของสามีของลูกศิษย์ธรรมและมารยาทอย่างถูกต้องไม่เหมือนบ้านอื่น แม้ว่าไม่ได้เขียนรายละเอียด ถ้าไม่ประมาทและรอบคอบเสมอ คงจะไม่มีปัญหา แม่บ้านโบราณ เมื่อหันผัก จะหันให้ยาวเท่าๆ กัน ทำสิ่งใดก็ตาม ให้ทำอย่างถูกต้อง จึงจะถือว่าดีที่สุด เมื่อลูกแต่งงานแล้ว จงถามพี่สะใภ้ของสามีเรื่องกิริยามารยาทและความประพฤติทุกอย่าง แล้วเรียนรู้อะไรและปฏิบัติตามให้ถูกต้อง

15. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการปกครองคนรับใช้

เมื่อลูกปรนนิบัติบิดามารดา ทำไร่นานาเอง หุงข้าว ทำกับข้าว ตัดไม้มาก่อไฟที่ห้องพักของบิดามารดา ให้อุ่น ไม่ให้ลมฝนสาดเข้าบ้าน ทำทุกอย่างแทนบิดามารดา เมื่อปฏิบัติเช่นนี้ เรียกว่าลูกกตัญญู ปัจจุบันนี้ ไม่เห็นว่ามีลูกที่ปฏิบัติดังกล่าว เรื่องที่ถูกทำไม่ได้ คนรับใช้ทำหน้าที่ ทำไร่นานา หุงข้าว ทำกับข้าว เดินทางไปทำธุระทั้งใกล้และไกล แม้ว่าเรื่องทั้งหมดนี้เป็นหน้าที่ของคนรับใช้อยู่แล้ว แต่ควรให้ความสำคัญแก่คนรับใช้ด้วย เจ้านายบางคน เพียงเรื่องเล็กน้อยๆ ก็ดูด่า ให้อาหารไม่เพียงพอ ให้เสื้อผ้าไม่เพียงพอ ถ้าทำผิด ไม่ว่าจะเรื่องใหญ่หรือเรื่องเล็ก ก็ลงโทษเกินกว่าเหตุจนเกือบถึงแก่ชีวิต แต่เจ้านายกลับคิดว่าสมควร นานับถือและสมศักดิ์ศรี การกระทำเช่นนี้ทำให้เทพเจ้าโกรธ จึงลงโทษให้ลูกหลานโชคไม่ดี ไม่มีเด็กรับใช้มาทำหน้าที่

โบราณว่าคนรับใช้ก็เป็นลูกคน ควรดูแลให้ดี คำกล่าวนี้ถูกต้อง ดังนั้น จงดูแลเขาด้วยความเมตตา อย่าตำหนิ ถ้าคนรับใช้ทำผิด ก็ตักเตือนโดยดี อย่าเถียงตีโดยแรง ต่างคนต่างมีความสามารถของตน อย่าให้ทำสิ่งที่เกินความสามารถของเขา อย่าพูดเรื่องของคนรับใช้คนหนึ่งๆ ให้คนรับใช้คนอื่นๆ ฟัง แม้ว่าไม่รู้จักคนรับใช้ของบ้านสามีเท่ากับคนรับใช้ที่ตนเองพามาจากบ้านบิดามารดาของตนเอง ก็ต้องดูแลให้เท่าเทียมกัน อย่างนิทาคนอื่นกับคนรับใช้ ถ้าคนรับใช้พูดมากและพูดเรื่องลามก แสร้งทำไม่รู้ไม่ชี้ ภายหลังค่อยตำหนิและสั่งสอน แต่อย่าตำหนิทุกครั้งทุกครั้ง อย่าด่าพร่ำเพรื่อ อย่าชมเพื่อเจ้อ เมื่อไรทำงานมาก จงให้อาหารอย่างเหมาะสม ต้องเอ็นดูลูกของคนรับใช้ด้วย ถ้าคนรับใช้เจ็บไข้ ก็ให้ข้าวสำหรับต้มโจ๊กแกบิตามารดาหรือลูกหลาน หรือพี่น้องของเขา ถ้าไม่มีครอบครัว ให้คนรับใช้คนอื่นช่วยดูแลกันเอง ถ้ามอาการเจ็บป่วย แล้วหาทางรักษา ถ้าปฏิบัติตนอย่างสมเกียรติและมีเมตตา คนรับใช้จะซื่อสัตย์ต่อเจ้านายและทำงานให้ได้อย่างเต็มความสามารถ หากเจ้านายปฏิบัติเช่นนี้แล้ว แต่คนรับใช้ยังทำตัวเลวร้าย หลอกลวงเจ้านายเสมอๆ ก็ให้เขาไป อย่าให้มารับใช้อีกเลย

16. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการยืมและการคืน

แม้ว่าเป็นคนร่ำรวย ก็อาจยืมของจากคนจนหรือให้คนจนยืมของก็ได้ ผู้อื่นมาขอยืมของหรือเงินก็มี เราเองก็ไปขอยืมของหรือเงินเช่นเดียวกันก็มี เมื่อยืมของหรือกู้เงินจากคนอื่นมาใช้แล้ว พยายามจัดการคืนทันที แม้ว่าจะกู้มาใช้อีกภายหลังก็ตาม ถ้ายืมจากคนอื่นมาใช้ แล้วไม่ยอมคืนหรือไม่จัดการให้เรียบร้อย ถือเป็นเรื่องที่ไม่น่าทำและไม่น่าดู จงระมัดระวังให้ดี และถ้าอดได้โดยไม่ติดหนี้ ก็อย่ากู้หนี้ยืมสินมาใช้

ถ้ามักยืมของหรือกู้เงินมาใช้โดยไม่มีเหตุผล เวลาคืน ก็จรรู้สึกว่าเสียเปล่า บ้านเรือนก็จะยากจนลงเรื่อยๆ

เมื่อคนอื่นมาขอยืมหรือขอกู้ ถ้าไม่มี ก็ไม่ต้องให้ ถ้าพอมิ ก็ให้โดยไม่แสดงอารมณ์ไม่ดี เมื่อให้ยืมแล้วอย่าเร่งทวงคืน ถ้าต้องการคืนจริงๆ ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนทวงคืน อย่าทำให้ไม่น่าดู นิสัยแต่ละคนไม่เหมือนกัน คนที่คืนด้วยดีก็มี คนที่คืนด้วยความไม่เต็มใจก็มี ถ้าเขาคืนด้วยท่าที่ไม่ดี จงรับด้วยรอยยิ้มและอย่าแสดงอาการโกรธ คนที่ไม่ยอมคืนก็มี ขอยืมแล้วก็ยังไม่ยอมคืน หากมาขอยืมหรือขอกู้เพิ่มอีก ก็อย่าให้และอย่าแสดงความโกรธต่อครอบครัวของเขา ถ้าเราลืม เขาจะรู้สึกอายเอง

ถ้าจำเป็นอาจยืมเงินจากผู้อื่นใช้ได้ แต่ขณะเดียวกันก็ห้ามให้ผู้อื่นยืมเงิน ถ้าทำเช่นนั้น อาจเกิดเรื่องเข้าใจผิดกันได้ และจะเกิดเรื่องไม่ดีขึ้น

17. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการรู้จักซื้อขายข้าวของ

เนื่องจากคนเราทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตนเองไม่ได้ จึงไม่สามารถหยุดการซื้อขายได้ ใจของคนเรานั้น เมื่อซื้อ อียากได้มาก แต่เมื่อขาย อียากให้น้อย อย่าให้ผู้ใดหลอก แต่อย่าเอาเปรียบผู้อื่นมากเกินไป เมื่อซื้อสินค้า นึกในใจว่า ถ้าเราขาย จะได้เท่าไร เมื่อขายสินค้า นึกในใจว่า ถ้าเราซื้อ ราคาเท่าไร จึงจะตกลงใจซื้อ การซื้อขายเช่นนี้จึงถือว่ามีราคาสมเหตุสมผล

เมื่อเห็นว่าใครขายสิ่งของโดยเรียกราคาเพียงครึ่งหนึ่งของราคาปกติ เพราะมีเรื่องต้องรีบใช้จ่าย อย่างเช่นโรคภัยไข้เจ็บ หรือเกิดความอดอยาก จงซื้อตามราคาปกติ ของที่ซื้อได้ในราคาถูก อีกไม่นาน อาจสูญหายหรือเสียหาย หรือลูกหลานเอาไปขายก็ได้

บางครั้งไม่รู้จุกจิกหรือราคาของสิ่งของ จึงเสียสดางค์มากเกินไป ถือว่าไม่ดี เมื่อเป็นเช่นนี้จึงควรถามผู้อื่น แล้วจ่ายตามความคิดเห็นของหลายๆ คน จะได้ไม่มีข้อเสียอะไร อย่าคิดแต่จะเอาเปรียบ

18. ภาระหน้าที่ว่าด้วยการไม่เชื่อเรื่องผี

อย่าภาวนา เพราะฟังคำจากหมอผีหรือคนตาบอด การไปวิงวอนที่ภูเขาหรือแม่น้ำ หรืออธิษฐานเรื่องโรคภัยไข้เจ็บของบิดามารดา นั้น แม้ถือว่าเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง แต่ถ้าทุกคนในครอบครัวตกลงกันแล้ว ก็อย่าปฏิเสธ นอกเหนือจากนี้ สำหรับโรคภัยไข้เจ็บอื่นๆ การทำด้วยความไม่พอใจ เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง และการไม่ทำ ถือว่าเป็นเรื่องที่ถูกต้องที่สุด

การภาวนาที่เรียกคนตาบอดมาสดมภ์ให้ นั้น ถือว่าเป็นไปได้ แต่การจัดงานพิธีไล่ผีโดยเรียกแม่มด พ่อมดมาให้เล่นดนตรีและไล่ผีนั้น ถือว่าเป็นเรื่องที่ตำหนายอย่างยิ่ง อีกไม่นานลูกหลานจะพลอยต่ำไปด้วย

สมัยนี้ บางคนบอกว่าเป็นผู้ดี แต่กลับจัดพิธีไล่ผีก็มี หรือเมื่อได้ยินข่าวว่ามีงานพิธีไล่ผีในหมู่บ้าน พวกภรรยาบางคนไปดูงานพิธีไล่ผีก็มี การกระทำเช่นนี้ เป็นเรื่องที่น่าสมเพชและไม่น่าดู น่ากลัวเหลือเกิน ถ้ามีคนเช่นนี้ในบรรดาลูกหลานของเรา จะทำอย่างไร การให้ทานหรือบำเพ็ญกุศลที่วัด ยิ่งไร้ประโยชน์ ห้ามคิดเด็ดขาด

19. ภาระหน้าที่ว่าด้วยความรอบคอบที่ไม่ควรพลาด

ระดับชนชั้นและความยากจนกับความร่ำรวยของคนเรานั้น ถูกชะตากำหนดไว้แล้ว ถ้าเห็นว่าผู้อื่นมีฐานะอันตรศักดิ์สูงหรือร่ำรวย ก็อย่าอิจฉา จงคิดในทางที่ดี จะได้สบายใจ เมื่อรู้สึกหนาว นึกถึงคนที่มီးเสื้อผ้าที่จะใส่น้อยกว่าเรา เมื่อรู้สึกหิว ก็นึกถึงคนที่มီးอาหารน้อยกว่าเรา จะ

ได้ไม่มีคิดมากกว่าความขาดแคลน

มนุษย์ควรละทิ้งความหยิ่งทะนง เห็นคนต่ำทราม อย่าดูหมิ่น

ถ้าเห็นคนที่เผชิญกับภัยหนาวหรือความอดอยาก อย่าดูถูก จงเห็นอกเห็นใจ

อย่าตำหนิของของคนอื่น

ไม่อวดของของตนเอง คงจะไม่เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง

ถ้าเห็นว่าใครตกอยู่ในสภาพที่ย่ำแย่ ควรฟังคำพูดเขาก่อน

ถ้าเขาขอความช่วยเหลือจากเราเพื่อบิดามารดาที่แก่เฒ่า หรือจัดพิธีเช่นไหว้ หรือรักษาโรคภัยไข้เจ็บ หรือต้อนรับแขก หรือทำเรื่องที่ต้องทำ ละเว้นไม่ได้ จงช่วยเขาเท่าที่จะทำได้ ถ้าเราเองมีเรื่องที่ต้องใช้ จ่าย แต่ยังไม่ใช้ แล้วนำไปให้ผู้อื่นนั้นเป็นการกระทำที่เกินกว่าเหตุ จงวางตัวอย่างสมเหตุสมผล แม้ว่าถูกผู้อื่นหลอก ก็อย่าหลอกหลวงผู้อื่น

เมื่อผู้อื่นตำหนิ เพราะการกระทำของเราผิด การตำหนินั้นถูกต้อง แต่ถ้าการกระทำของเราถูก การตำหนิของเขานั้นก็ผิด เพราะฉะนั้น อย่าแก้ตัว จงฟังอย่างเดียว อย่าตำหนิเขา

เมื่อบิดามารดาของเรามีกับสามีตำหนิเราด้วยความเข้าใจผิด อย่าโต้ตอบโดยอ้างข้อนั้นข้อนี้ จงรับฟัง และอยู่หนึ่ง หลังจากนั้น ถ้ามีโอกาส จงกราบเรียนให้ทราบความจริงและสาเหตุ แม้ว่าไม่เป็นที่ยอมรับสักวันหนึ่ง ความจริงก็จะปรากฏ จงอย่าแก้ตัวทันที ถือว่าไม่น่าดู

เมื่อเราทำอะไรผิด กราบเรียนให้ทราบทันที ถ้าไม่ทราบเพราะกราบเรียนไม่ทัน ก็พูดความจริง อย่าโกหก

ปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างเช่นนี้ จะเกิดความผิตน้อยลง

ยิ่งพูดมาก ยิ่งพูดเพื่อเจ้อ จะทำให้ผู้อื่นไม่ค่อยเชื่อถือ จงพูดแต่น้อย การพูดมากเป็นข้อหนึ่งในซิลกอสี่อีก จงระมัดระวัง

ถ้ามีแขกมาที่ห้องของผู้ชาย อย่าแอบดู การแอบดูเป็นการกระทำที่ต่ำที่สุด อย่าคิดอย่างนั้นโดยเด็ดขาด ไม่มีการกระทำที่น่าเกลียดกว่านี้อีกแล้ว

อย่าให้คนนอกบ้านเห็นหน้าตาหรือแม้กระทั่งเสื้อผ้าของเราอย่างชัดเจน

พลบค่ำแล้ว หากจะไปไหนให้พาคนรับใช้ถือโคมไฟไปด้วย ถ้าไม่มีโคมไฟหรือไม่มีคนรับใช้ อย่าออกไปข้างนอก แม้ว่ามีเรื่องด่วนมากเพียงใดก็ตาม

ผู้หญิงสมัยโบราณคนหนึ่ง เมื่อเกิดไฟไหม้ แต่บิดามารดาและคนรับใช้ไม่อยู่ ก็ยังอยู่ในบ้านจนไฟไหม้ตาย จึงถูกจารึกชื่อในหนังสือเรื่องยอลเนียจนพลบค่ำแล้ว อย่าเข้าออกประตูใหญ่

แม้ว่าเป็นลูกพี่ลูกน้องกัน หากอายุ 10ขวบขึ้นไปแล้ว ชายหญิงก็ห้ามนั่งใกล้กัน
เมื่อเล่นหมาก หรืออ่านหนังสือ จงวางตัวให้ถูกต้องตามจริยธรรม
จงละเอียดรอบคอบตามวิถีชีวิตที่ถูกต่องดงาม แม้ว่าเป็นพี่น้องกัน ถ้าเป็นผู้ชายกับผู้หญิง อย่าเล่น
ลามกต่ำทราม

แม้ว่าครอบครัวของสามีหรือครอบครัวของตนมีเรื่องไม่ดีเกิดขึ้น อย่าเล่า อย่านินทาเรื่องครอบครัว
ของสามีกับครอบครัวของตน และห้ามเขียนเรื่องแบบนั้นในจดหมายเช่นกัน
ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว ครอบครัวของสามีสำคัญที่สุด ครอบครัวของตนเองมีความสำคัญน้อยกว่า
ครอบครัวของสามี การทำให้ครอบครัวของสามีถูกต่อว่า ถือว่าไม่ควรทำ
การพยายามเผยแพร่เรื่องดีงามให้ผู้อื่นเรียนรู้เป็นเรื่องที่ถูกต้อง
เมื่อบิดามารดาของสามีกับสามีคุยกันอยู่ อย่าขัด
ถ้าอยากพูดอะไรก็ให้ไปบอกที่อื่น อย่าคุยด้วยกันตรงนั้น
หากมีคนรับใช้มากราบเรียนสิ่งใด ก็ต้องพากันไปคุยที่อื่น

ถ้าคนรับใช้ทำผิด แล้วอยากเขียนตี ก็อย่าตีต่อหน้าบิดามารดาของสามี แม้เป็นคนรับใช้ที่รักมากเท่าไร
ก็อย่าตีเอง ต้องให้สามีส่งคนรับใช้คนอื่นตี

เมื่อเจ็บไข้ได้ป่วยแล้วไม่กินยาหรืออาหาร บิดามารดาของสามีและสามีจะเป็นห่วง จงพยายามกิน ถ้า
รู้สึกตัวว่าไม่ค่อยสบาย รีบเรียนให้ท่านทราบและให้รักษา ถ้าอดทนและปล่อยไว้จนอาการทรุดหนัก
ทำให้ทุกคนจะยิ่งเป็นห่วง ถือว่าเป็นการเนรคุณอย่างยิ่งและเป็นเรื่องที่โชคร้าย จงรีบรักษา
ห้ามขาดการหิวผม ล้างหน้า และอาบน้ำ ยกเว้นระหว่างที่บิดามารดาของสามีเจ็บไข้ได้ป่วย
การใส่เสื้อผ้าที่สกปรกนั้น ไม่น่าดู อย่าหยุดซักผ้า แม้ว่าอากาศจะหนาวมากเพียงใดก็ตาม
อย่าแขวนเสื้อผ้าของตนไว้ที่เดียวกับที่แขวนเสื้อผ้าของสามี ถ้ากระทำเช่นนั้น ถือว่าไม่น่าดู
เมื่อลูกแต่งงาน ต้องพิจารณาพื้นเพของครอบครัวของว่าที่ถูกเขยแล้วเลือกให้เหมาะสม อย่าคำนึงถึง
ความยากจนกับความร่ำรวย

การแต่งงานเป็นเรื่องสำคัญของมนุษย์ ต้องรู้จักเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาวเป็นอย่างดี ให้สามีจัดการทุกเรื่อง
ถ้าไม่รู้จัก อย่าอวดดีว่ารู้ ควรแสดงความคิดเห็นด้วยความระมัดระวังเท่านั้น อย่าตัดสินใจสิ่งใดๆ
เด็ดขาด

เมื่อได้ลูกสะใภ้ ซึ่งมีฐานะต่ำกว่าเรา เขาจะต้องระวังเนื้อระวังตัว เมื่อให้ลูกสาวแต่งงานกับผู้ชายที่มี
ฐานะสูงกว่า ลูกเราก็จะต้องระวังเนื้อระวังตัว

ตามปรกติ คนเราส่วนใหญ่มีนิสัยอ่อนหวานและมีความเมตตากรุณา แต่เมื่อประสบกับปัญหาใหญ่ ต้องตัดสินใจอย่างเข้มแข็งเหมือนตัดด้วยมีด อย่าฟังคำพูดของผู้อื่น จงตัดสินใจด้วยตนเอง การไม่ขอจากผู้อื่นถือว่าดี อย่าขออย่างน่าสมเพช คนโบราณประสบกับปัญหาใหญ่ ก็ไม่ได้ขอหรือไม่ได้กระทำการที่น่าอับอาย ในเมื่อเราประสบปัญหาเพียงเล็กน้อย จะทำเรื่องที่น่าอับอายได้อย่างไร การขอโดยไม่มีเหตุผลเป็นเรื่องที่น่าสมเพช การรับประทานอาหารด้วยอารมณ์เสีย ก็เป็นเรื่องที่ไม่น่าทำ

นอกจากนี้ การกระทำตามผู้อื่น แม้ว่าตนเองไม่อยากทำ ก็เป็นเรื่องที่น่าสมเพช ต้องทำด้วยความมั่นใจของตนเอง

สำหรับผู้หญิง การเข้าออกบ้านเป็นเรื่องสำคัญ อย่าเข้าออกถ้าไม่จำเป็นจริงๆ นอกจากเมื่อมีงานฉลองวันเกิดของบิดามารดาของตน หรือมีงานใหญ่โต อย่าเข้าออกเกินความจำเป็น เมื่อต้องไปข้างนอก เพราะมีพิธีสมรสหรืองานศพของญาติพี่น้องหรือเพื่อน ไปได้แต่ต้องนั่งข้างในสุดของ และห้ามมองออกข้างนอก

เมื่อมีงานใหญ่โต การแบ่งแยกผู้หญิงกับผู้ชายเป็นไปได้ยาก จงระมัดระวังชื่อเสียงของคนอยู่ที่ห้ามใจได้หรือไม่ แต่ละคนอาจมีลักษณะนิสัยดีหรือเลวต่างกัน ทุกอย่างขึ้นอยู่กับความอดทนและความตั้งใจ เมื่อทำสิ่งใด บางคนแสดงออกทางอารมณ์ ระวางคำพูดไม่ได้ ไม่รู้จักมารยาท ทำตัวไม่ติดกับบรรดาเครือญาติ จึงมีเรื่องที่ไม่ดีมาก แสดงออกทางอารมณ์มากเกินไปจนลงโทษผู้อื่นตามใจชอบ ควบคุมอารมณ์โกรธไม่ได้ นิสัยอย่างนี้จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งหลงในอารมณ์ของตนเองแล้วลืมตัว พูดไม่เป็นภาษา การกระทำเช่นนี้เป็นพฤติกรรมที่น่าอับอายที่สุด หลังจากอาละวาดแล้วก็มีความเหมือนคนสร้างเมฆ สุราทำให้คนหมกหมุ่นและหลงใหล การควบคุมอารมณ์โกรธไม่ได้ก็เช่นเดียวกัน จงระมัดระวัง

จงห่มเทการปลุกฝังคุณธรรมให้แก่ตนเอง ถ้าทำสิ่งใดผิด พยายามแก้ไข จงมีความประพฤติที่ดี ถ้าสามีพูดจาด้วยอารมณ์รุนแรง อย่าโต้ตอบอย่างอาการของสามี จงใจเย็นและทำให้ดีไว้ก่อน ตอบเบาๆ ตามความจริง ไม่ว่าเรื่องถูกหรือเรื่องผิด จงทำใจและฝึกฝนตนเองทางด้านคุณธรรม หากทำสิ่งใดผิด จะได้สำนึกได้ และไม่รู้สึกรับอับอาย

20. แบบอย่างที่ดีของคนโบราณ

เมื่อบิดามารดาของวังซ่งกับแมงจงเจ็บไข้ได้ป่วยอยู่ รู้สึกต้องการรับประทานหน่อไม้และปลาชื้อ แม้ว่าขณะนั้นเป็นฤดูหนาว

แมงจกก็เข้าไปในป่าไม้ไผ่ หาหน่อไม้ไม่พบ จึงร้องไห้จนไม้ไผ่งอกขึ้นมาจากใต้หิมะ ส่วนวังซังกก็ไปริมแม่น้ำ หาปลาชี่ฮื่อไม่พบ จึงร้องไห้จนปลาชี่ฮื่อกระโดดขึ้นมาจากใต้น้ำแข็ง เมื่อหยุกจอกจำคุก วันหนึ่งร้องไห้เมื่อเห็นข่าว เจ้าหน้าที่ของห้องขังถามสาเหตุ หยุกจอกตอบว่า ร้องไห้เพราะรู้ว่าคุณแม่มา เจ้าหน้าที่ถามว่ารู้ได้อย่างไร จึงตอบว่า คุณแม่หันผัดเป็นชั้นๆ ขนาดนี้อาหารวันนี้เป็นอย่างนั้น จึงรู้ว่าคุณแม่มา พระมหากษัตริย์ได้ยินเรื่องนี้จึงบอกว่า มีมารดาตืออย่างนี้ ลูกคงทำผิดไม่ได้ แล้วปล่อยเขาทันที

เมื่อก๊กเกียลกำลังทำไร่อยู่ ภรรยาของเขาเอาอาหารกลางวันมาให้ด้วยความเคารพนับถือเสมือนต้อนรับแขกที่ยิ่งใหญ่ ตอนนั้น แขกที่ยิ่งใหญ่ผ่านแถวนั้น เห็นภาพนี้ แล้วรู้สึกประทับใจ จึงให้ตำแหน่งสามีทำงานเป็นข้าราชการ

เมื่อแมงจกยังเป็นเด็ก เห็นเพื่อนบ้านฆ่าหมูแล้วถามมารดา มารดาตอบเล่นๆ ว่า ฆ่าเพื่อให้ลูกกิน หลังจากนั้น นางพิมพ์ด้วยเสียงหัวเราะว่า การโกหกลูกเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง จึงไปซื้อเนื้อหมูมาให้ลูกกินทันที

ลูกยังไม่ได้เติบโตเต็มที่ แต่จะแต่งงานไป พ่อไม่สามารถสอนลูกโดยให้อยู่ใกล้ๆ พ่อได้จน ถึงแก่เฒ่า ต้องส่งลูกไปอยู่บ้านอื่น จึงกลัวใจว่าลูกจะวางตัวไม่ถูกในเรื่องต่างๆ ได้ ด้วยเหตุนี้ พ่อรู้สึกอึดอัดและทว่างโย จึงอุทิศสาหะใช้ความคิดต่างๆ สั่งสอน จงจดจำให้มั่นโดยอ่านหนังสือเล่มนี้เดือนละสองสามครั้ง

ถ้าลูกคิดเสมอว่า ลูกอยู่ข้างๆ พ่อและพ่อมาตักเตือนความผิดทั้งใหญ่หลวงและเล็กน้อยของลูก ลูกก็จะไม่มีวันประมาทหรือลืมสิ่งที่พ่ออบรมสั่งสอนได้เลย จงนับถือหนังสือเล่มนี้เช่นเดียวกับที่ผู้ชายนับถือหนังสือ โชฮัก

การไม่ทำให้ผู้อื่นกล่าวหาว่าเป็นความผิดของพ่อแม่ เพราะความผิดในเรื่องใหญ่หรือเรื่องเล็กต่างๆ ของลูก เป็นความกตัญญูที่ยิ่งใหญ่ ลูกจงจดจำข้อนี้และปฏิบัติตามเหมือนฟังคำสั่งสอนของพ่อ แม้ว่าลูกจะไปจากพ่อก็ตาม จงจดจำให้มั่นและระมัดระวัง

คำต่อท้าย

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่อุ้มอบรมสั่งสอนลูกสาว เมื่อลูกสาวคนโตแต่งงานกับผู้ชายตระกูลกวัน ซึ่งสืบทอดต่อมาในตระกูลกวัน จึงคัดลอกมาเผยแพร่ในตระกูลเรา เมื่อก่อน ไปที่หมู่บ้านซ็อกลีในเมืองออกซอน ได้มีโอกาสเห็นหนังสือเล่มนี้ คิดว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ พอ

อ่านเนื้อเรื่องแล้ว รู้ว่าเป็นหนังสือที่สำคัญของนักปราชญ์จริง

อันที่จริงแล้ว ภาระหน้าที่ของผู้หญิง อยู่ที่การปรนนิบัติบิดามารดาของสามี การเตรียมพิธีเช่นไหว้บรรพบุรุษ การต้อนรับแขก การผูกมิตรกับญาติพี่น้อง การปกครองคนรับใช้อย่างดี และการเตรียมเสื้อผ้าและอาหารให้ดี แต่สมัยนี้ ไม่เห็นว่ามีผู้หญิงปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวอย่างที่ดีได้

เมื่อเห็นคำสั่งสอนในหนังสือเล่มนี้ ทุกคำพูดและทุกเรื่องเป็นหลักคำสอนของนักปราชญ์ คิดว่าเป็นหนังสือที่ผู้หญิงควรรู้จักและเก็บไว้ จึงคัดลอกมาเผยแพร่ในตระกูลเรา ขออภัยที่ลายมือไม่ดี หวังว่าผู้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนในหนังสือเล่มนี้ จะเป็นสุภาพชนที่ดีได้

เดือนธันวาคมในฤดูหนาว ปีอิหมอิน(ปีขาล)

เคนยอชอ : ตัวอย่างฉบับภาษาเกาหลี

우암현상녀역

명조가라스티쟁비가쓰미야비게정호고녀스의집가미
어미게정호하후하사녀스외형심은아비가라정말아
나름디의야히비너섯기미의리어형심남은심이남은
가후나바지못하여미가정어주너름은아비말이선
후우암고쇼량하하말고함씨형하하

부모참기도도리라

아비나오시모어미기르사녀스모영스면어말의정말
표조너머강부의웃인죄로부러형은아나름판호
신은정말심상하하하하하하하하하하하하하하하하
이름정말의미사리의우정하하하하하하하하하하하하
을정심치어모나름참하하하하하하하하하하하하하하
하하하하하하하하하하하하하하하하하하하하하하하
하하하하하하하하하하하하하하하하하하하하하하하

แนฮุน : ต้นฉบับภาษาเกาหลี (บางส่วน)

內訓卷第一

言行章第一

李氏女戒에曰藏心爲情의出口一爲
語니言語者榮辱之樞機親疎之大節
也니亦能離堅合異結怨與讎大者
則覆國亡家小者猶六親을離間
是以賢女謹口恐招恥謗或在尊
前或居閑處未嘗觸應答之語發
諛之言不出無稽之詞不爲調戲之事

白訓卷一

一

不涉穢濁不處嫌疑

李氏女戒에曰오디모수매
조아슈미情정이오이베내오미마리니

마른榮華와辱속과지드릿조가
더親戚과疎을잇큰모디니능히구

든거슬여희에오며다든거슬몬게하
怨望을지스며冤讎을니크알

나니크닌나라홀배며지불스고저

그니도오히려六親을여희에하

그니도오히려六親을여희에하

그니도오히려六親을여희에하

니六親親친은마비와어머와
小賢女性一입삼가오문붓그러음과

할아름브름가저호미니시혹尊前
에잇거나시혹寂靜호디이쇼매
간도對答호논마를犯觸호며

야당드인말내디아니호며相考
니호말내디아니호며노르새일호디아

니호며더리운이래버드디아니호며嫌
疑에잇디아니호니라

曲禮에曰共食에不飽共飯에不擇手

母擣飯母放飯母流歎母啜食

母鬻骨母反魚肉母投與狗骨母固

獲母揚飯飯黍母以箸母絜羹

母絜羹母刺齒母飲隘客絜羹

辭以羹肉齒決乾肉不齒決

母最矣

曲禮에曰共食에不飽共飯에不擇手

母擣飯母放飯母流歎母啜食

母鬻骨母反魚肉母投與狗骨母固

獲母揚飯飯黍母以箸母絜羹

母絜羹母刺齒母飲隘客絜羹

辭以羹肉齒決乾肉不齒決

母最矣

曲禮에曰共食에不飽共飯에不擇手

ตัวอย่างคำสอนท้ายฉบับคัดลอกที่สืบทอดมายังนางคุณลี้ที่เมืองเกียงจู

